

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุขทัยธรรมราช

การสอนเสริมครั้งที่ 2
หน่วยที่ 8 - 15

เอกสารสอนกัศน์ชุดวิชา

20303

จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

PSYCHOLOGY AND LEARNING METHODOLOGY

ส่วนลิขสิทธิ์

เอกสารโปรดทัศน์ชุดวิชา จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้ การสอนเสริมครั้งที่ 2

จัดทำขึ้นเพื่อบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำด้านฉบับ: คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ: หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โปรดทัศน์ศึกษา

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 พิมพ์ใหม่

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 2

การสอนเสริมชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้
หน่วยที่สอนเสริม หน่วยที่ 8 – 15

ประเด็นสำคัญ

1. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นความคิดและเหตุผล
2. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก
3. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
4. จิตวิทยานบุคคลิกภาพ
5. จิตวิทยาลั拯ค์
6. จิตวิทยาชุมชน
7. จิตวิทยาการเรียนรู้กับการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย
8. การจัดการเรียนรู้ในการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย

แนวคิด

1. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นความคิดและเหตุผล ประกอบด้วย 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบวิเคราะห์ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ
2. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก ประกอบด้วย 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการปรึกษาแบบภานิยม และทฤษฎีการปรึกษาแบบเกสต์ลัลท์
3. จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ประกอบด้วย 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีการปรึกษาแบบเพชญ์ความจริง
4. แนวคิดของจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม ได้กล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ และขอบข่ายของจิตวิทยากลุ่มดังกล่าว ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม ได้มีการคัดสรรค์มานำเสนอเป็น 3 กลุ่มอยู่ คือ ทฤษฎีโครงสร้างนิยม ทฤษฎีการประมวลสารสนเทศ ทฤษฎีการเรียนรู้ โดยการค้นพบและทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความหมาย การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการศึกษากลุ่มปัญญานิยม เป็นแนวทางการนำแนวคิดหลักการหรือสาระสำคัญ บางประการของทฤษฎีกลุ่มดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน
5. แนวคิดทางจิตวิทยาลั拯ค์ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ลั拯ค์ประกิจ การรับรู้ทางลั拯ค์ เจตคติและการเปลี่ยนเจตคติ และพฤติกรรมของบุคคลและบุคคลในกลุ่ม

6. พื้นฐานจิตวิทยาชุมชนเน้นการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบริบททางสังคมและลิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา ความหมาย และหลักการทำางานด้านจิตวิทยาชุมชน ทฤษฎีและแนวคิดที่อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับปัจจัยทางสังคมรอบด้าน ซึ่งมีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาชุมชนที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีสังคมนิเวศทางสังคม แนวคิดอุปمانิเวศ และ แนวคิดต้นทุนชีวิต

7. การศึกษานอกระบบมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นในเรื่องหลักสูตร เวลาเรียน สถานที่เรียน วิธีเรียน และตัวผู้เรียน โดยความเชื่อและหลักการของการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบมีรากฐานมาจากทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สำคัญๆ คือ ทฤษฎีพัฒนวนิยม ทฤษฎีมนุษยนิยม และทฤษฎีปัญญาณิยม

8. การจัดการศึกษานอกระบบจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย หลักการของการศึกษานอกระบบ ยึดหลักความเสมอภาคทางการศึกษา หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต หลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และ หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน หลักการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ผู้จัดได้มุ่งหมายในการให้การศึกษาโดยตรง ผู้จัดก็จัดกิจกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะโดยบังเอิญหรือตั้งใจก็ตาม จะได้รับความรู้ ทักษะหรือเจตคติมากน้อย ตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีวิธีการจัดโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

หลังจากเข้ารับการสอนเสร็จแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นความคิดและเหตุผลได้
2. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นความคิดและเหตุผลได้
3. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกได้
4. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นอารมณ์ความรู้สึกได้
5. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้
6. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้
7. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาบุคคลิกภาพได้
8. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาบุคคลิกภาพได้
9. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาสังคมได้
10. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาสังคมได้
11. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาชุมชนได้
12. ระบุแนวทางการประยุกต์จิตวิทยาชุมชนได้
13. อธิบายแนวคิดพื้นฐานของจิตวิทยาการเรียนรู้กับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้
14. ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้

กิจกรรมการสอน

- ประเมินผลการสอนโดยทำแบบประเมินก่อนการสอนเสริม และซักถามเพื่อประเมินความพร้อม
- อธิบายเสริมเนื้อหาสาระประกอบเอกสารใบสัมภาร์
- นักศึกษาซักถามปัญหาข้อสงสัย
- ประเมินผลการสอนเสริมโดยทำแบบประเมินผลหลังการสอนเสริม

สื่อสอนเสริม

- แบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม
- เอกสารใบสัมภาร์ชุดวิชาจิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้
- แบบประเมินผลการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม

การประเมินผล

- ประเมินผลโดยให้นักศึกษาตอบคำถาม
- ประเมินผลจากคำถามที่นักศึกษาถูก
- ตูดและเปรียบเทียบการทำแบบประเมินผลก่อนและหลังการสอนเสริม

แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับ “จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้”
คำแนะนำ ขอให้อ่านข้อสอบอย่างละเอียดและรอบคอบแล้วจึงตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลือกที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

1. มনุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม เป็นทรัพคุณะเกี่ยวกับธรรมชาติ
 มนุษย์ของทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในข้อใด

- ก. แบบจิตวิเคราะห์
- ข. แบบพฤติกรรมนิยม
- ค. แบบวิเคราะห์ล้มพันธภาพระหว่างบุคคล
- ง. แบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ
- จ. แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

2. จากทฤษฎีบุคลิกภาพ A-B-C B หมายถึงข้อใด

- ก. พฤติกรรมที่เหมาะสม
- ข. อารมณ์ที่ไม่เหมาะสม
- ค. ผลที่เกิดจากความคิดความเชื่อ
- ง. ความคิดความเชื่อที่มีต่อเหตุการณ์ที่มากกระตุ้น
- จ. การโต้แย้งเพื่อเอาชนะความคิดความเชื่อที่ไร้เหตุผล

3. การปรึกษาซึ่งใช้ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม นิยมใช้เทคนิคใน
 ข้อใด

- ก. การสอนแนะ
- ข. การประเมิน
- ค. การใช้อารมณ์ข้น
- ง. การวิเคราะห์ความผันผวน
- จ. การทำความประจำ

4. ทฤษฎีการปรึกษาแบบใดกล่าวถึงเรื่องกลไกการป้องกันตนเอง

- ก. แบบเกสตัลท์
- ข. แบบเพชญ์ความจริง
- ค. แบบจิตวิเคราะห์
- ง. แบบพฤติกรรมนิยม
- จ. แบบวิเคราะห์ล้มพันธภาพ

5. ทฤษฎีการปรึกษาใดที่มองว่ามนุษย์ทุกคนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีคักดีครี
- ก. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเกลตัลท์
 - ข. ทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์
 - ค. ทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภาพนิยม
 - ง. ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
 - จ. ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง
6. ข้อใดเป็นทรัคนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภาพนิยม
- ก. พฤติกรรมมนุษย์ถูกกำหนดด้วยประสบการณ์ในอดีต
 - ข. พฤติกรรมมนุษย์ถูกกำหนดด้วยการวางแผนเช่นไง
 - ค. มนุษย์สามารถที่จะเป็นอิสระจากอดีตที่เริ่มระ
 - ง. มนุษย์มีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจตามความต้องการของตนเอง
 - จ. มนุษย์เป็นคนดี มีความสามารถ มีเหตุผล และมีคักดีครี
7. ข้อใดเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
- ก. มุ่งเน้นการแก้ปัญหาด้านล้วนดัว-ลังคอม
 - ข. มุ่งเน้นการป้องกันปัญหาระบบมโนทัศน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 - ค. มุ่งช่วยแก้ไขปัญหาความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม
 - ง. มุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์
 - จ. มุ่งแก้ปัญหาการลืมสารและการนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
8. การให้การปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมมีขั้นตอนที่สำคัญหลายขั้นตอน ยกเว้น ข้อใด
- ก. การเลือกเทคนิคหรือการเพื่อไปสู่เป้าหมาย
 - ข. การติดตามผลการให้การปรึกษา
 - ค. การประเมินและการยุติการให้การปรึกษา
 - ง. การระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
 - จ. การตั้งเป้าหมายในการปรึกษา
9. เทคนิคในข้อใดทำให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริงไม่มีประสิทธิภาพ
- ก. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Offering Feedback)
 - ข. การเผชิญหน้า (Confronting)
 - ค. การสอน (Teaching)
 - ง. การวิจารณ์ (Criticizing)
 - จ. การเขียนลัญญา (Composing Contacts)

10. ข้อใดคือแนวคิดร่วมของกลุ่มทฤษฎีมนุษยนิยมเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

- ก. บุคลิกภาพมีการพัฒนาเป็นไปตามลำดับขั้นโดยไม่ข้ามขั้น
- ข. บุคลิกภาพเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก
- ค. บุคลิกภาพสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยวิธีการเรียนรู้ทางบวก
- ง. บุคลิกภาพมีอิทธิพลมาจากลึกลงเร้าภายในของบุคคลฯ ตัวของบุคคล
- จ. บุคลิกภาพมีกระบวนการทำงานเป็นองค์รวมของหน่วยอุปตัวต่างๆ

11. ข้อใดหมายถึงการรับรู้และมองภาพบุคลิกภาพของตนเองตามทฤษฎีตัวตน

- ก. ชูปเปอร์อีโก้
- ข. ตนในอุดมคติ
- ค. อัตโนมัติ
- ง. จิตล้ำนึก
- จ. จิตไร้ล้ำนึก

12. ข้อใดคือบุคคลที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ได้ในกรณีที่ครูผู้สอนหรือครูแนะแนวไม่สามารถช่วยเหลือได้

- ก. ผู้ปกครองนักเรียน
- ข. ตำรวจ
- ค. พยาบาล
- ง. นักจิตวิทยา
- จ. ครูฝ่ายปกครอง

13. จิตวิทยาลังค์ เป็นวิชาที่ศึกษาเรื่องใดต่อไปนี้

- ก. พฤติกรรม ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลได้รับอิทธิพลจากผู้อื่นอย่างไร
- ข. พฤติกรรม ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติอย่างไร
- ค. พฤติกรรม ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลได้รับอิทธิพลจากลัญชาตญาณอย่างไร
- ง. พฤติกรรม ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรมต่ออย่างไร
- จ. พฤติกรรม ความรู้สึกหรือความคิดของบุคคลได้รับอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนอย่างไร

14. ข้อใดคือแหล่งที่มาของลังค์ประกิต

- ก. พันธุกรรม ครอบครัว กลุ่มเพื่อน
- ข. ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน
- ค. กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา ลัญชาตญาณ
- ง. พันธุกรรม ลัญชาตญาณ สิ่งแวดล้อม
- จ. ลัญชาตญาณ สิ่งแวดล้อม ครอบครัว

15. การหนุนทางลังคอมคืออะไร

- ก. การเร้าการสนับสนุนใจและใจผู้รับสาร
- ข. เมื่อมีคนอื่นอยู่ด้วย บุคคลจะทำกิจกรรมแยกกันกว่าเดิม
- ค. พฤติกรรมที่ผู้กระทำ กระทำเพื่อให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่น
- ง. บุคคลจะทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อมีผู้อื่นอยู่ด้วย
- จ. การกระทำโดยคนหลายคนเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนอื่นในกลุ่ม

16. ข้อใดเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเกิดสาขาวิชิตวิทยาชุมชน

- ก. เศรษฐกิจตกต่ำอย่างมาก
- ข. การจัดตั้งศูนย์สุขภาพจิตชุมชน
- ค. การเกิดระบบโรงงานอุตสาหกรรม
- ง. การเกิดสังคมร่วมโลกครั้งที่ 2
- จ. การจัดตั้งโรงพยาบาลจิตเวชเพื่อรักษาผู้ป่วยจากสังคม

17. ข้อใดกล่าวถึงเป้าหมายการทำางานของจิตวิทยาชุมชนได้ถูกต้อง

- ก. มุ่งเน้นการการรักษาอย่างเป็นวิชาชีพ
- ข. เสริมสร้างความเข้มแข็งและค้ายภาพของบุคคล
- ค. เครื่องมือและแนวทางในการช่วยเหลือที่เป็นมาตรฐาน
- ง. เน้นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อการรักษา
- จ. มุ่งเน้นดูแลบุคคลไม่สนใจลังคอมและลิงแวดล้อม

18. แนวคิดต้นทุนชีวิต ปัญหาการขาดจิตอาสา ขาดความเสียสละต่อส่วนรวมอันจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ จัดเป็นพลังด้านใดในแนวคิดต้นทุนชีวิต

- ก. พลังตัวตน
- ข. พลังครอบครัว
- ค. พลังสวัสดิ์ปัญญา
- ง. พลังเพื่อนและกิจกรรม
- จ. พลังชุมชน

19. ข้อใดคือกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาในระบบ

- ก. ผู้เรียนก่อนวัยเรียน
- ข. วัยเรียน
- ค. วัยผู้ใหญ่
- ง. วัยผู้สูงอายุ
- จ. ถูกทุกข์

20. ข้อใดต่อไปนี้ไม่เกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้พื้นฐานในการศึกษาอกรอบบ
 ก. ความพร้อมของผู้เรียน
 ข. ความต้องการของผู้เรียน
 ค. การรุ่งใจในการเรียนรู้
 ง. การ Lerimang
 จ. ความคาดหวัง
21. หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้กับผู้เรียนการศึกษาอกรอบบมี 5 หลัก ข้อใดไม่เกี่ยวข้อง
 ก. หลักความพร้อมของผู้เรียน
 ข. หลักความสอดคล้องกับสติปัญญาของผู้เรียน
 ค. หลักการรุ่งใจผู้เรียน
 ง. หลักการ Lerimang
 จ. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิธีการเรียนรู้
22. ทุกข้อเป็นประชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาอกรอบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ยกเว้น ข้อใด
 ก. กลุ่มพฤติกรรมนิยม
 ข. กลุ่มเรียนนิยม
 ค. กลุ่มพัฒนาการนิยม
 ง. กลุ่มปฏิรูปนิยม
 จ. ปรัชญา ก่อนสมัยใหม่
23. แนวคิดมโนธรรมลั่นกึก ของ เปาโล แฟร์ ในขั้นตอนที่ 1 การเล่นอรหัส มีลักษณะอย่างไร
 ก. เสนอสถานการณ์ที่เป็นจริงแก่ผู้เรียน
 ข. เป็นการถอดความหมายด้วยวิธีการสนทนาก
 ค. การวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนต้องเริ่มตระหนักรและมองเห็นปัญหา
 ง. ข้อ 1 และ 2 ถูก
 จ. ถูกทุกข้อ
24. ข้อใดคือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
 ก. ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิ
 ข. ห้องสมุด
 ค. สวนสาธารณะ
 ง. น้ำตก ทะเล ภูเขา ป่าไม้
 จ. ถูกทุกข้อ

หน่วยที่ 8

จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นความคิดและเหตุผล

- ตอนที่ 8.1 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
- ตอนที่ 8.2 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างบุคคล
- ตอนที่ 8.3 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ

โดยทัศน์ # 8.1 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

ตอนที่ 8.1 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

ผู้นำของทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม คือ อัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis)

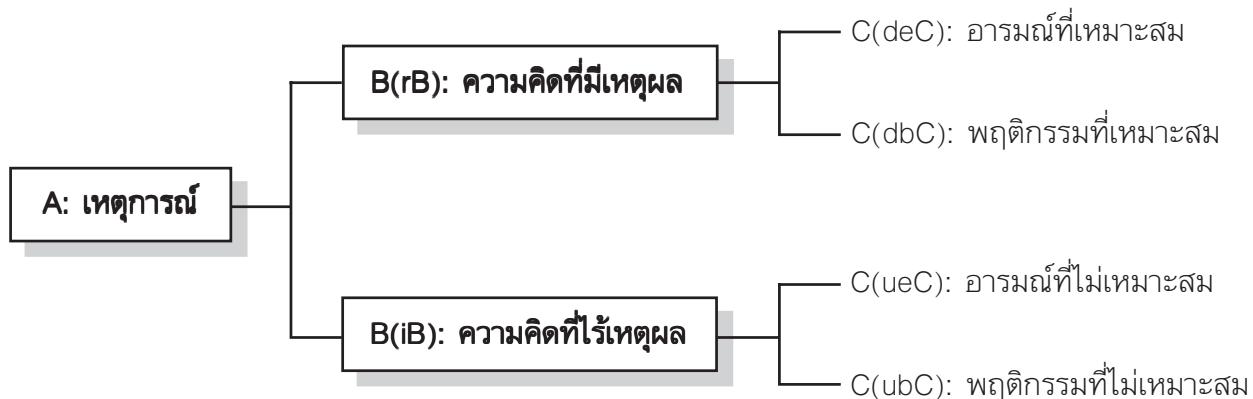
พัฒนาการของทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

- “การบำบัดด้วยเหตุผล” (Rational Therapy เรียกสั้น ๆ ว่า “RT”)
- “การปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์” (Rational Emotive Therapy เรียกสั้น ๆ ว่า “RET”)
- “การปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม” (Rational Emotive Behavior Therapy เรียกสั้น ๆ ว่า “REBT”)

ทรรศนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์

- มนุษย์เกิดมาพร้อมกับมีคักขยะภาพที่จะเป็นผู้ที่มีเหตุผล
- มนุษย์มีทั้งความคิดที่มีเหตุผลและไร้เหตุผล
- อารมณ์ไม่เป็นสุข เป็นผลมาจากการมีความคิดที่ไร้เหตุผล
- ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของมนุษย์ มีความล้มเหลวที่กันอย่างใกล้ชิด

ทฤษฎีบุคลิกภาพ A-B-C

ເປົ້າຫາຍຂອງການປະກາດທີ່ໃຫ້ທາງສູງການປະກາດແບບ REBT

1. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມຄິດຄວາມເຊື່ອທີ່ໄວ້ເຫດຜລກ່ອໃຫ້ເກີດປັບປຸງຫາດ້ານອາຮມໝໍ
2. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມຢືນທຳການຄິດ ເປີດຈິງກວ້າຍອມຮັບໃນການເປົ້າຫາຍແປ່ງທີ່ເກີດຈຶ່ນ
3. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມຢືນທຳການຄິດເຊີງວິທຍາສາສົຕົມ
4. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມເຫດຜລ ແລະ ລຶ່ງຕ່າງໆ ອຍ່າງໃຈຮ່ວມມືກົດກົດ
5. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມອົດທນ ອົດກລັ້ນຕ່ອງຄວາມຜິດພາດຂອງຜູ້ອື່ນໄດ້

ຂັ້ນຕອນການປະກາດທີ່ໃຫ້ທາງສູງການປະກາດແບບ REBT

1. ຂັ້ນເຮີມຕ້ານການໃຫ້ຄວາມຂ່າຍເໜືອ
2. ຂັ້ນດຳເນີນການໃຫ້ຄວາມຂ່າຍເໜືອ
3. ຂັ້ນຢຸດການໃຫ້ຄວາມຂ່າຍເໜືອ

ເຫດຜົມການປະກາດທີ່ໃຫ້ທາງສູງການປະກາດແບບ REBT

1. ກລຸ່ມເຫດຜົມດ້ານການຮູ້ຄິດ
2. ກລຸ່ມເຫດຜົມດ້ານອາຮມໝໍ
3. ກລຸ່ມເຫດຜົມດ້ານພຸດທິກຣມ

ນທນາຖານຂອງຜູ້ໃຫ້ການປະກາດທີ່ໃຫ້ທາງສູງການປະກາດແບບ REBT

1. ທ່ານໜ້າທີ່ເລີມອັນເປັນຄຽງໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາ
2. ໃຊ້ການວິເຄາະທີ່ອ່າງມີເຫດຜລ ເພື່ອທີ່ຈະລັດຄວາມຄິດຄວາມເຊື່ອທີ່ໄວ້ເຫດຜລ
3. ສອນຜູ້ຮັບບົບປັດທະນາກ່າວຄວາມຢືນທຳການຄິດ ແລະ ປະໂຫຍດໃຫ້ວິທຍາສາສົຕົມໃນການຄິດ
4. ໃຊ້ເຮື່ອງຕລກ ແລະ ອາຮມໝໍຂັ້ນໃນການເພື່ອຫຼັງກັບການຄິດອ່າງໄວ້ເຫດຜລ
5. ໃຊ້ເຫດຜົມທີ່ໜ້າກ່າວຄວາມຢືນທຳການໃຫ້ການປະກາດແບບ REBT ແລະ ອາຮມໝໍ ດ້ວຍການປະກາດແບບ REBT

ໂສຕ້ຫັນ # 8.2

ທຖາະກົງການປະກາດເຊີງຈິຕົວທີ່ແບບວິເຄຣະທີ່ລັມພັນຮກພະຫວັງບຸຄຄລ

ຕອນທີ 8.2 ທຖາະກົງການປະກາດເຊີງຈິຕົວທີ່ແບບວິເຄຣະທີ່ລັມພັນຮກພະຫວັງບຸຄຄລ

Transactional Analysis (TA)

- ຜູ້ນໍາຂອງທຖາະກົງກີ່ຄົວ ອີຣີກ ເບັຣນ (Eric Berne)
- ທຣຣຳນະເກື່ອງກັບຮຽມໝາດີມນູ່ໝໍຍ

ບຸຄຄລມີຄວາມສາມາດສຳເນົາທີ່ຈະກຳຫັນດະຕາຈິວິດຂອງຕົນເອງໄດ້ ດັດລິນໃຈເລືອກວິຖີ່ຈິວິດທີ່ເໝາະສົມລໍາຫັບຕົນເອງ ກລັກທີ່ຈະປ່ຽບເປົ້າຢືນຕໍາແໜ່ງຂອງຈິວິດ ແລະ ຮູ່ປະບົບການໃໝ່ເວລາຂອງດົນ ເພື່ອການມີຈິວິດທີ່ມີສູງກາພຈິຕ ແລະ ສູງກາພກາຍທີ່ດີ້ເຂົ້າ

ໂຄຮສ້າງຂອງບຸຄຄລິກກາພແບບ TA

P	CP (Critical Parent)
	NP (Nurturing Parent)
A	A (Adult)
	LP (Little Professor)
C	AC (Adapted Child)
	NC (Natural Child)

ຮູ່ແບບຂອງລັມພັນຮກພະຫວັງບຸຄຄລຕາມແນວຄົດຂອງທຖາະກົງການປະກາດເຊີງຈິຕົວທີ່ແບບ TA ນີ້ 3 ຮູ່ແບບ ໄດ້ແກ່

1. ລັມພັນຮກພະບົບຄ້ອຍທີ່ຄ້ອຍອາຄັຍ
2. ລັມພັນຮກພະບົບຂັດແຍ້ງກັນ
3. ລັມພັນຮກພະບົບເຄລື່ອບແຜງ

ຕໍາແໜ່ງຂອງຈິວິດ (Life Positions)

1. ແບບທີ່ໜຶ່ງ ຈັນກີ້ດີ – ເຮອກີ້ດີ (I'm OK. – You're OK.)
2. ແບບທີ່ສອງ ຈັນນັ້ນດີ – ເຮອ້ອີ້ແຍ່ (I'm OK. – You're not OK.)
3. ແບບທີ່ສາມ ຈັນໜີແຍ່ – ເຮອນັ້ນດີ (I'm not OK. – You're OK.)
4. ແບບທີ່ສື່ ຈັນກີ້ແຍ່ – ເຮອກີ້ແຍ່ (I'm notOK. – You're not OK.)

ນທຈິວິດ (Life Script) ຕາມແນວຄົດທຖາະກົງການປະກາດເຊີງຈິຕົວ TA

1. ບທບາທເປັນຜູ້ກລ່າວຫາ (Prosecutor)
2. ບທບາທເປັນຜູ້ຊ່າຍເໜືອ (Rescuer)
3. ບທບາທເປັນຜູ້ຄරະຫ້າຍ ມີຫຼືຜູ້ຕົກເປັນເຫ຾້ອ (Victim)

ສົດທັນ # 8.2

ທຖ່ງກົງການປະກາດເຊີງຈິຕືວິທຍາແບບວິເຄຣະທີ່ລັ້ມພັນອກພະຫວັງບຸຄຄລ (ຕ່ອ)

ຮູບແບບຂອງການໃໝ່ເວລາຕາມແນວຄົດທຖ່ງກົງການປະກາດ TA

1. ແບບເລື່ອງໜີ
2. ແບບພົມືກາຣ
3. ແບບໜ່າເວລາ
4. ແບບກິຈກຣມ
5. ແບບເກມ
6. ແບບໄກລໍ້ອືດ

ເປົ້າທາຍ່າລັກຂອງການປະກາດ TA

- ມີຄວາມຕະຫຼາດກົງ
- ມີຄວາມເປັນອຽມຫາຕີ
- ມີຄວາມໄກລໍ້ອືດ

ເທົ່ນີການປະກາດຕາມທຖ່ງກົງການປະກາດ TA

- ເທົ່ນີການກຳໜາດຂໍອຕກລົງ (Contract Technique)
- ເທົ່ນີການແສດນບທາກສມມຕີ (Role Playing Technique)
- ເທົ່ນີກເກົ້າອື່ວ່າງ (Empty Chair Technique)

ບທນາທຂອງຜູ້ໃຫ້ການປະກາດ TA

- ໃຫ້ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈເກີຍກັບໂຄຮສ້າງຂອງບຸຄລິກກາພ ຮູບແບບຂອງລັ້ມພັນອກພະຫວັງບຸຄຄລ
ຕໍ່ແໜ່ງຂອງໜີ
- ລອນ ຜຶກອອບຮມ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ເກີຍກັບການນຳແນວຄົດ ທຖ່ງກົງ ແລະວິທີການຂອງການປະກາດທີ່ໃໝ່
TA ໄປໃໝ່ປະໂຍ່ນໃນການດໍາຮັງໜີປະຈຳວັນ

โปรดทัศน์ # 8.3

ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบบิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ

ตอนที่ 8.3 ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบบิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ (Trait Factor Counseling เรียกสั้น ๆ ว่า TF)

ผู้นำของทฤษฎี คือ โ顿ัลต์ แพทเทอร์สัน (Donald G. Paterson)

จอห์น ดาร์ลีย์ (John G. Darley)

เอดมันด์ วิลเลียมสัน (Edmund G. Williamson)

ทรรศนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์

1. มนุษย์มีความแตกต่างกัน
2. มนุษย์มีเหตุผล
3. มนุษย์สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
4. มนุษย์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเอง

หลักการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับบริการตามแนวความคิดของ TF

1. การคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้รับบริการ
2. การใช้ประโยชน์ของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา
3. การให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้รับบริการ และส่งเสริมให้มีทักษะการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

เป้าหมายเฉพาะของการปรึกษาแบบ TF

1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง
2. การสำรวจตนเอง
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เทคนิคการปรึกษาตามทฤษฎีการปรึกษา TF

- 1) เทคนิคการแนะนำ
- 2) เทคนิคการเสนอแนะ
- 3) เทคนิคการอธิบาย
- 4) เทคนิคการประเมิน
- 5) เทคนิคการโน้มน้าวจิตใจ

บทบาทของผู้ให้การปรึกษาที่ใช้ TF ที่เด่น ๆ เช่น

- จูงใจผู้รับบริการให้คิดพิจารณาตนเองตามความเป็นจริงอย่างมีเหตุผล
- เสนอแนวทางเลือกให้แก่ผู้รับบริการ

หน่วยที่ 9

จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นอารมณ์และความรู้สึก

- ตอนที่ 9.1 ทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์
- ตอนที่ 9.2 ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง
- ตอนที่ 9.3 ทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตโนมัติภายนอก
- ตอนที่ 9.4 ทฤษฎีการปรึกษาแบบเกสตัลท์

โดยทั่วไป # 9.1 ทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์

ผู้นำของทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์

คือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)

ทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์

แรงขับความก้าวหน้า หรือแรงขับทางเพศ ตลอดทั้งจิตใจลึกซึ้ง จิตล้ำนึก และคุณธรรม ต่างเป็นลิ่งค์กำหนด พฤติกรรมของมนุษย์

ระหว่างจิตใจลึกซึ้งและจิตล้ำนึก หากจิตใจลึกซึ้งมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมมากกว่า จิตล้ำนึก บุคคลนั้นก็จะประสบความขัดแย้งที่รุนแรง

โครงสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์

ตามแนวคิดของจิตวิเคราะห์ โครงสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์ประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกันคือ

1. อิด (Id)
2. อีโโก้ (Ego)
3. ซูเปอร์อีโโก้ (Superego)

กลไกการป้องกันตนเอง (Ego-Defense Mechanisms)

1. การเก็บกด (Repression)
2. การปฏิเสธ (Denial)
3. การแสดงพฤติกรรมตรงข้าม (Reaction Formation)
4. การโยงผู้อื่น (Projection)
5. การแทนที่ (Displacement)
6. การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization)
7. การทดลอง (Sublimation)
8. การลดด้อย (Regression)
9. การหันเข้าหาตนเอง (Introjection)
10. การเลียนแบบ (Identification)

ໂສຕທັນ # 9.1

ທຖ່ງກົງການປະກາດມາດທຖ່ງກົງການປະກາດແບບຈິຕິວິເຄຣະໜໍ (ຕ້ອ)

ຂໍ້ພັດນາກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ (Psychosexual Development Stage) ມີ 5 ຮະຍະ ດັ່ງນີ້

1. ຮະຍະປາກ (The Oral Stage) ອາຍຸແຮກເກີດຄື່ງຮາວ18 ເດືອນ
2. ຮະຍະທວາຮනັກ (The Anal Stage) ອາຍຸ 1–3 ປີ
3. ຮະຍະເພີຕ (The Phallic Stage) ອາຍຸ 3–6 ປີ
4. ຮະຍະແຜງ (The Latency Stage) ອາຍຸ 6–12 ປີ
5. ຮະຍະວັນຈຸ່ານ (The Genital Stage) ອາຍຸ 12–18 ປີ

ເປົ້າຫາຍາຂອງກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ

1. ເພື່ອນໍາເອາລິ່ງທີ່ອູ້ໃນຈິຕິໄວ້ລຳນັກຂອງຜູ້ຮັບການປະກາດໃໝ່ມາອູ້ໃນຮະດັບຈິຕິລຳນັກ
 2. ເພື່ອທຳໃຫ້ໂກ້ຂອງຜູ້ຮັບການປະກາດເຂັ້ມແຂ້ງ ທີ່ຈະນຳໄປສູ່ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ
 3. ເພື່ອປັບປຸງຄວາມເປົ້າໃຫ້ແລດງອອກມາໃນຈຸ່ານະມນຸ່ຍົມໝາຍ໌ຄົນທີ່ມີກວ່າ
- ເປົ້າຫາຍາຂອງກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ

ເຫດຜົນກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ

1. ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້
2. ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້
3. ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້
4. ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້
5. ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້

ຂໍ້ລັງເກດໃນກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຂອງພຣອຍ່ດ

1. ຜູ້ໃຫ້ກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າຈະຕ້ອງຜ່ານກາຮູ້ເຊີງຈິຕິເປົ່າໄລ້
2. ທຖ່ງກົງຈິຕິເປົ່າໄລ້
3. ທຖ່ງກົງຈິຕິເປົ່າໄລ້

โปรดทัศน์ # 9.2

ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

ตอนที่ 9.2 ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

- ผู้นำของทฤษฎีคือ คาร์ล แรนซัม โรเจอร์ส (Carl Ransom Rogers)

ทรรศนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์

- มนุษย์เป็นคนดี มีความสามารถ มีเหตุผล มีคัดคัดคือ เชื่อถือ และไว้วางใจได้
- มนุษย์มีความอิสระ มีความเป็นตัวเอง มีความพร้อมที่จะนำตนเอง เปลี่ยนแปลงตนเองอย่างสร้างสรรค์
- มนุษย์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพไปในทิศทางที่เหมาะสมกับความสามารถของตน ไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง

อัตมโนทัศน์ตามทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง มี 3 ประเภทได้แก่

- อัตมโนทัศน์ที่ตนรับรู้ (Perceived self-concept)
- อัตมโนทัศน์ที่ตนเป็นจริง (Real self-concept)
- อัตมโนทัศน์ในอุดมคติ (Ideal self-concept)

สัมพันธภาพในการให้การปรึกษาตามทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

- การรู้ซึ้งลึกซึ้งความรู้สึก (Accurate Empathic Understanding)
- ความสอดคล้องหรือความจริงแท้ (Congruence or Genuineness)
- การมองทางบวกอย่างไม่มีเงื่อนไขและการยอมรับ (Unconditional Positive Regard and Acceptance)

เป้าหมายของการปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังนี้

- เข้าใจและยอมรับตนเองอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง
- เชื่อมั่นในลักษณะที่ตนคิดหรือตัดสินใจ และลงมือทำโดยไม่ลังเล
- มีความเป็นตัวของตัวเอง มีเหตุมีผล รับผิดชอบต่อตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง
- มีความยืดหยุ่น พึงพอใจที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
- สร้างสรรค์ตนเองให้เจริญงอกงาม และพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่จนบรรลุลักษณะแห่งตน

เทคนิคการปรึกษาตามทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

- การยอมรับ (Acceptance)
- การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling)
- การทวนความ (Paraphrasing)
- การทำความกระจ่าง (Clarification)
- การเงียบและการฟัง (Silence and Listening)
- การใช้คำถาม (Questioning)
- เทคนิคการสรุป (Summarizing)

ໂສຕທັນ # 9.3

ທຖ່ງກີບກົດການປະຕິບັດ

ตอนที่ 9.3 ทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภาวนิยม

ผู้นำสำคัญของทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภาวนิยมสมัยใหม่ คือ

- วิกเตอร์ แฟรงเคลล์
 - รออลี เมย์
 - เออร์วิน ยาลอม

ทรงคนະເກີຍວັກບັນດາຮ່າມາທິມນຸ່ງຢ່າງແນວຄິດອັຕືລືການນິຍມ

1. มนุษย์มีคุณค่า มีเอกลักษณ์เฉพาะ และมีความสามารถที่จะรับรู้และตระหนักรู้ดันเอง
 2. มนุษย์มีเลรีภาพที่จะเลือก และรับผิดชอบต่อผลที่ตามมาจากการเลือกของตน
 3. มนุษย์แสวงหาเอกลักษณ์ และสร้างลัมพันธภาพกับผู้อื่น
 4. มนุษย์จะค้นหาความหมาย จุดมุ่งหมาย ค่านิยม และเป้าหมายของชีวิต

มิติพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ตามแนวคิดอัตลักษณ์นิยม มี 6 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถตระหนักรู้ในตน
 2. เลรี่ภาพและความรับผิดชอบ
 3. การแล้วงหาเอกลักษณ์และลัมพันธภาพกับผู้อื่น
 4. การค้นหาความหมาย (Meaning) จุดมุ่งหมาย (Purpose) คุณค่า (Value) และเป้าหมาย (Goals) ของชีวิต
 5. ความวิตกกังวลในฐานะที่เป็นเงื่อนไขของการดำรงชีวิต
 6. การตระหนักรู้ถึงความด้วยและไม่มีตัวตนหรือไม่ดำรงอยู่

เป้าหมายของการปรึกษาแบบอัตถิภาวนิยม มีดังนี้

- 1) ข่าวให้ผู้รับการปรึกษาปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับความสามารถในการเลือก สามารถใช้บริการของตนในการเลือก ลิงค์ต่อ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับมีความรับผิดชอบในลิงค์ต่อ ๆ ที่ตนเลือก
 - 2) ข่าวให้ผู้รับการปรึกษามีศักยภาพที่จะรับรู้และตระหนักรู้ในความเป็นตัวของตัวเอง
 - 3) ข่าวกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาค้นหาความหมาย จุดมุ่งหมาย ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิต

ຕອນທີ 9.4 ທຖານກູງການປັບປຸງແບບເກສດລໍາ

ຜູ້ນໍາທານກູງການປັບປຸງແບບເກສດລໍາກີ່ວິໄລ ເພຣະໂຮມອນ ເພົ່ວລ໌ລ໌

ທຽບສະເໜີກັບທະນາຄາມນຸ່ມຍື

- ມຸນ່ມຍືມີເລື່ອງກາພທີ່ຈະເລືອກຕັດລິນໃຈດ້ວຍຕົນເອງ
- ມຸນ່ມຍືສາມາດທີ່ຈະເປັນອີສະຈາກອົດຕື່ຕໍ່ເວົ້າສາຮະ ແລະມີວິວິດອູ້ກັບປັຈງບັນ
- ມຸນ່ມຍືພຍາຍາມຕ່ວລູແລະແລວງຫາໜາກງົງ
- ມຸນ່ມຍືສາມາດສ່ວັງທາງເລືອກ ແລະດໍາຮັງວິວິດອູ້ຍ່ອງມີຄວາມໝາຍ

ກົງຫາຂອງຜລຣມຕາມທຖານກູງການປັບປຸງແບບເກສດລໍາ

- ກົງແໜ່ງການລິ້ນສຸດ
- ກົງແໜ່ງການຕ່ວນເນື່ອງທີ່ກີ່ວິໄລ
- ກົງແໜ່ງຄວາມຄລ້າຍຄລຶງກັນ
- ກົງແໜ່ງຄວາມແນ່ນອນທີ່ກີ່ວິໄລ

ເປົ້າໝາຍຂອງການປັບປຸງແບບເກສດລໍາ

- ຕະຫຼາກຮູ້ຄວາມຮູ້ລຶກຂອງຕົນເອງໃນລກວະປັຈງບັນ ດືອນທີ່ນີ້ແລະຂອນນີ້ (Here and Now)
- ຕະຫຼາກຮູ້ຮູ້ຈັກແລະເຂົ້າໃຈຕົນເອງ ເຂົ້າໃຈແລະຍອມຮັບຈຸດດ້ວຍ ຈຸດເດັ່ນຂອງຕົນເອງຕະຫຼາກຮູ້ຄົງ
ຄັກຍາພີໃນຄວາມເປັນມຸນ່ມຍືຂອງຕົນ
- ສາມາດສະແດງຄວາມຮູ້ລຶກແລະຄວາມປරາຮານາຂອງຕົນເອງໄດ້ຍ່ອງເປີດແຍເຕີມທີ່ ໂດຍໄມ້ມີກາຍຍັບຍັງ
ທີ່ກີ່ວິໄລ

ເຫດຜົນການປັບປຸງແບບເກສດລໍາ

- ການເພື່ອງ (Confrontation)
- ເກມການສັນທານາ (Game of Dialogue)
- ໃຫ້ແສດງບ່າທກັບກັນ (Reversal Techniques)
- ກາລັກສຳຄວາມຮູ້ລຶກຂອງຕົນເອງ ທີ່ກີ່ວິໄລ
- ການນຳໃຫ້ເກີດການຕະຫຼາກຮູ້ (Directed Awareness)

หน่วยที่ 10

จิตวิทยาการปรึกษากลุ่มทฤษฎีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

- ตอนที่ 10.1 ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม**
ตอนที่ 10.2 ทฤษฎีการปรึกษาแบบเชิงความจริง

โสดทัศน์ # 10.1 ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

ตอนที่ 10.1 ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

ผู้นำคนสำคัญในการคิดค้นทฤษฎีพหุติกรรมนิยมซึ่งเป็นต้นกำเนิดของการนำมาใช้ในการให้การปรึกษาแก่ผู้รับบริการในรูปแบบของพหุติกรรมนิยม

- พาฟลอฟ เป็นผู้ค้นพบทฤษฎีการเรียนรู้ ที่มีข้อว่า การวางแผนเชิงแบบคลาสสิก
- วัตถุนั้นที่ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งพหุติกรรมนิยม เป็นผู้เริ่มต้นสร้างแนวคิดเรื่องพหุติกรรมบำบัด และ การให้การปรึกษาแบบพหุติกรรมนิยม
- โจเซฟ โวลเป๊ ได้พัฒนาเทคนิคสำหรับการแก้ไขปัญหาความกลัว และ ความวิตกกังวล โดยใช้ชื่อเทคนิคนี้ว่า การลดความหวาดวิตกอย่างเป็นระบบ
- ลูกินเนอร์ ได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้ชื่อว่า ทฤษฎีการวางแผนเชิงแบบแสดงการกระทำ เชามีความเชื่อว่า “พหุติกรรมของบุคคลถูกควบคุมจากผลที่ได้รับ ซึ่งการกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มให้เกิดการกระทำนั้นอีก” หลักการนี้ได้นำมาใช้ในการให้บริการปรึกษา โดยผู้รับบริการจะได้รับแรงเสริมถ้าแสดงพหุติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะทำให้เกิดแนวโน้มในการแสดงพหุติกรรมนั้นต่อไปอีก ทำให้มีผู้นำไปใช้บำบัดพหุติกรรมแก่ผู้รับบริการได้อย่างกว้างขวาง
- แบรนดูรา ได้เสนอเทคนิคการช่วยเหลือผู้รับบริการให้มีพหุติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยหลักการเรียนรู้ทางลังคอม
- จอห์น ครัมโบลท์ ได้ริเริ่มใช้คำว่า การปรึกษาแบบพหุติกรรมนิยม หรือ Behavioral Counseling ในการเสนอรายงานการประชุมประจำปีของสมาคมจิตวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา ในปีค.ศ. 1964 ซึ่งเน้นการเปลี่ยนพหุติกรรมของผู้รับบริการเป็นสำคัญ

ธรรมชาติของมนุษย์ตามทฤษฎีของการปรึกษาแบบพหุติกรรมนิยม

1. มนุษย์เกิดมาด้วยความว่างเปล่า ไม่ต้องมีอะไร
2. มนุษย์สามารถคิดได้อย่างมีเหตุมีผลและสามารถควบคุมพหุติกรรมของตนเองได้
3. มนุษย์สามารถเรียนรู้และสร้างพหุติกรรมขึ้นใหม่ได้
4. พหุติกรรมของมนุษย์ต่างกัน มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

ສົດທັບ # 10.1 ທຄະໜູກີການປັບປຸງພຸດທິກຣມນິຍມ (ຕ່ອ)

ຫລັກການສຳຄັນຂອງທຄະໜູກີການປັບປຸງພຸດທິກຣມນິຍມ

1. ຫລັກການສ້າງຄວາມຄຸນເຄຍ ແລະ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຮ່ວງຜູ້ໃຫ້ແລະ ຮັບການປັບປຸງ
2. ຫລັກການເລືອກໃຫ້ເຖົນຝຶກທີ່ສອດຄລ້ອງແລະ ແມະສມກັບລັກຊະນະປັ້ງຫາຂອງຜູ້ຮັບການປັບປຸງ
3. ຫລັກການໃຫ້ການປັບປຸງທີ່ຍືດຫລັກວ່າພຸດທິກຣມຂອງນຸ່ມໝີຢູ່ເປັນລິ່ງທີ່ເຮືອນຮູ້ແລະ ເປົ້າມປະເປົາ
4. ຫລັກການຮັບພຸດທິກຣມທີ່ເປັນປັ້ງຫາທີ່ແທ່ຈິງທີ່ສາມາດລັງເກດແລະ ວັດໄດ້

ເປົ້າມາຍການປັບປຸງພຸດທິກຣມນິຍມ ມ 5 ປະກາດ ດັ່ງນີ້

1. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປັບປຸງປັບປຸງພຸດທິກຣມທີ່ໄໝເພິ່ນປະລົງໂປ່ງປະລົງທີ່ພື້ນປະລົງ
2. ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປັບປຸງເຮືອນຮູ້ມາກື່ນເກີຍກັບກະບວນການຕັດລິນໃຈທີ່ມີປະລິຫຼວງກາພ
3. ຂ່າຍປົ້ນກັນປັ້ງຫາທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອາຄຸຕ
4. ມຸ່ງແກ້ປັ້ງຫາພຸດທິກຣມຍ່າງເຊີມເຈາະຈົງທີ່ຜູ້ຮັບການປັບປຸງຕ້ອງການຂອງຄວາມໜ່າຍເໜືອ
5. ມຸ່ງໜ່າຍໃຫ້ສາມາດປັບປຸງພຸດທິກຣມໄດ້ລຳເຮົາແລະ ສາມາດນຳໄປໃຫ້ໃນສິນຕະປະຈຳວັນໄດ້

ການໃຫ້ການປັບປຸງພຸດທິກຣມນິຍມ ມີໜັ້ນຕອນສຳຄັນ 4 ພັນຍາ ດັ່ງນີ້

1. ການຮັບພຸດທິກຣມທີ່ເປັນປັ້ງຫາ
2. ການຕັ້ງເປົ້າມາຍໃນການປັບປຸງ
3. ການເລືອກເຖົນຝຶກວິທີການເພື່ອປັ້ງເປົ້າມາຍ
4. ການປະເມີນແລະ ການຍຸດທິການໃຫ້ການປັບປຸງ

ການດຳເນີນການປັບປຸງໃນແຕ່ລະໜັ້ນຕອນ ຜູ້ໃຫ້ການປັບປຸງຕ້ອງສ້າງລັມພັນຮກພາບທີ່ດີ ອົບອຸ່ນ ເຄົາໃຈໃລ່ ໄນຕັດລິນພຸດທິກຣມຂອງ

ຜູ້ຮັບການປັບປຸງວ່າຄູກຫີ່ອຝຶດ ດີຫີ່ອເລວ ໃຫ້ກາຍອມຮັບເພື່ອໜ່າຍຫາທາງແກ້ໄຂປັ້ງຫາໃຫ້ລຳເຮົາລຸ່ວງ ຕາມເປົ້າມາຍທີ່ກຳຫັນດໄວ້

ເຖົນຝຶກສຳຄັນຂອງການປັບປຸງພຸດທິກຣມນິຍມ

1. ເຖົນຝຶກການເລີມແຮງ
2. ເຖົນຝຶກການເຮືອນຮູ້ຈາກຕົວແບບທາງລັງຄມ
3. ເຖົນຝຶກການລົດຄວາມຫວາດວິດກອຍ່າງເປັນຮະບົບ
4. ເຖົນຝຶກການຝຶກພຸດທິກຣມກໍາແສດງອອກ

ໂສຕ້ຫັນ # 10.1 ທຄະຫຼືກີ່ການປັບປຸງທຳມະນີຍມ (ຕ່ອ)

ບທນາທສໍາຄັງຂອງຜູ້ໃຫ້ການປັບປຸງແບບພຖຕິກຣມນີຍມ

1. ບທນາທພື້ນຖານທີ່ໄປຂອງຜູ້ໃຫ້ການປັບປຸງ
2. ບທນາທເຊີພາຂອງຜູ້ໃຫ້ການປັບປຸງແບບພຖຕິກຣມນີຍມ ໄດ້ແກ່ ບທນາທເປັນຜູ້ໃຫ້ຄໍາປັບປຸງ
ເປັນຄຽງ ເປັນທີ່ປັບປຸງ ຜູ້ໃຫ້ການເລີມແຮງ ແລະ ເປັນຜູ້ເອົ້ວໆຈຳນວຍໃຫ້ເກີດການປັບປຸງແປ່ງ

ບທນາທໃນກະບວນກາຮ່ວຍເຫຼືອຕາມແບບພຖຕິກຣມນີຍມ 4 ລັກຂະນະ ດັ່ງນີ້

1. ບທນາທໃນກາວດແລະປະເມີນພຖຕິກຣມໃນຂ່າວເຮີມຕັ້ນການປັບປຸງ
2. ບທນາທໃນກາຮ່ານຫາເຫັນວິທີກາຮ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປັບປຸງສາມາດປັບປຸງແປ່ງແປ່ງຕາມຕົວຢ່າງທີ່
ມີລັກຂະນະເຂົາ
3. ບທນາທການປະເມີນຄວາມສໍາເລົງຈະຫວ່າງກະບວນກາຮ່ວຍເຫຼືອ
4. ບທນາທການຕິດຕາມແລະປະເມີນຜົນຫຼັກກາຮ່ວຍເຫຼືອ

ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການປັບປຸງແບບພຖຕິກຣມນີຍມ

1. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການເລີມແຮງ
2. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການເຮັດວຽກຕົວຢ່າງລັກຂະນະ
3. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການລັດຄວາມຫວາດວິຕົກຍ່າງເປັນຮະບບ
4. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການຝຶກພຖຕິກຣມກໍລັດສົດອອກຍ່າງເໜາະສົມ

ຕ້ອງຢ່າງການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການປັບປຸງແບບພຖຕິກຣມນີຍມ ໃຫ້ບັນດາແກ່ຜູ້ຮັບບັນດາເພື່ອໃຫ້ເກີດພຖຕິກຣມທີ່
ພຶດປະສົງ

1. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການເລີມແຮງ
2. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການເຮັດວຽກຕົວຢ່າງລັກຂະນະ
3. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການລັດຄວາມຫວາດວິຕົກຍ່າງເປັນຮະບບ
4. ການປະຢຸກຕົວທຳມະນີກີ່ການຝຶກພຖຕິກຣມກໍລັດສົດອອກຍ່າງເໜາະສົມ

ຕອນທີ 10.2 ທຄະລູກີກາປິກາຫແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

- ໃນຊ່ວງເຮື່ອມຕັ້ນຂອງທຄະລູກີກາປິກາຫແບບເພື່ອຄວາມຈິງ ກລາສເຊໂຣໄດ້ໃຫ້ວິກາທາງຈິຕິວິເຄຣະຫຼາມ ແນວດີຂອງຊີກມັນດີ ຝ່ອຍດີໃນການນຳບັດຮັກໜາຄນໄຟ້
- ຕ່ອມາ ກລາສເຊໂຣໄດ້ຮັບແຕ່ງໃຫ້ເປັນຫ້ວໜ້າຈິຕິພະຍົກຂອງສຕາບນຸ່ວາຊູກາຈິງໄດ້ຄືດຫາແນວທາງໃໝ່ ໃນນຳບັດຮັກໜາຍຸວາຊູກາຈິງ ເຮີກວ່າ “ການນຳບັດຮັກໜາແບບເພື່ອຄວາມຈິງ” ໂດຍຝຶກໃຫ້ຢ່າວໜາກລ້າເພື່ອຄວາມຈິງ ແລະຮັບຜິດຂອບກະທຳຂອງຕົນເດືອນໂດຍມີຫລັກກາທີ່ສຳຄັນ 3 ປະກາກ ດືວ່າ ຮັກຄວາມເປັນຈິງ ຮັກຄວາມຮັບຜິດຂອບ ຮັກຄວາມຖຸກຫຼືອືພິດ
- ກລາສເຊໂຣໄດ້ເຂົ້ານັ້ນລື້ອເລີ່ມແຮກໃນປີ 1960 ຂໍ້ວ່າ “Mental Health or Mental Illness” ແລະ
- ຈັດຕັ້ງສຕາບນຳການນຳບັດແບບເພື່ອຄວາມຈິງ (Institute of Reality Therapy) ຂຶ້ນເພື່ອຝຶກຫັດກາໃຫ້ວິກີທີ່ເຂົ້າຄືດຄົ້ນ
- ກລາສເຊໂຣໄດ້ແຍແພ່ວ່າຄວາມຮູ້ທີ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການຈັດກາຮຽນການສອນທີ່ປົ້ນກັນນີ້ໃຫ້ເຕັກພບກັບຄວາມລົ້ມເຫວີໃນການຮຽນ ແລະການປົ້ນກັນພັດທະນາທີ່ເປັນປັ້ງຫາ ເຂົ້າໄດ້ເຂົ້ານັ້ນລື້ອຊື່ວ່າ “Schools without Failure” ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ເກີ່ວຂ່ອງກັບກາຮັກຄວາມສຳຄັນກັບການຈັດບະບາດກາຮຽນການສອນທີ່ມີຄວາມຮັກກາຍອມຮັບ ມີການຝຶກຫັດໃຫ້ນັກຮຽນເພື່ອຄວາມຈິງ ຮູ້ຈຳກວາງເປົ້າຫມາຍ ແລະຮັບຜິດຂອບກະທຳທີ່ໄປສູ່ເປົ້າຫມາຍທີ່ດັນກຳຫັນໄວ້
- ກລາສເຊໂຣໄໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ກາຮັກຄວາມສຳຄັນ ເຂົ້າຈັດຕັ້ງສູນຍື່ນຝຶກອບຮມໃຫ້ຄຽນນຳຄວາມຮູ້ໄປຈັດກາຮຽນການສອນທີ່ເປັນປະລົບການຝຶກຫັດທີ່ການນຳການສອນໄດ້

ກຮຽນະເກີ່ວຂ່ອງທຄະລູກີກາປິກາຫແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

- ມີມຸນມອງວ່າ ການດຳເນີນຂຶ້ວຕົວອົງມນຸ່ຍີ່ເປັນໄປໃນຮະດັບກວາະຈິຕິລຳນິກ
- ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ທຳກາຍຮ່ວມມືການຮັກກາຍແລະຈິດໃຈ ໂດຍຕ້ອງການມີຂຶ້ວຕົວ ຕ້ອງການເປັນລ່ວ່ມ່ນິ່ງຂອງຄົນທີ່ຕົນເອງຮັກຕ້ອງການຄວາມກາຄກົມີໃຈໃນຕົນເອງ ການໄດ້ຮັບກາຍອມຮັບນັບຄື່ອງ ຕ້ອງການຄວາມເປັນອີສະະ ຕ້ອງການຄວາມສູ່ກຳສຳນານ ຕລອດຈົນມນຸ່ຍີ່ມີຄວາມຕ້ອງການການມີເອກລັກຜົນແທ່ງຄວາມສຳເຮົາ ມີພັ້ນທີ່ໃນການຈັດກາຮຽນການສະໜັບສິນ ມີຄວາມຮັບຜິດຂອບ ເຊື້ອມໜັ້ນໃນການດຳເນີນຂຶ້ວຕົວອົງມນຸ່ຍີ່ແລະມີລັ້ມພັນຮກພາບທີ່ດັບບຸນດຸຄລູກທີ່ເກີ່ວຂ່ອງ

ຫລັກການສຳຄັນຂອງທຄະລູກີກາປິກາຫແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

1. ຫລັກການມີລ່ວ່ມ່ນິ່ງມາດຕະຖານການໃນການປິກາຫແບບເພື່ອຄວາມຈິງ
2. ຫລັກການຄຳນິ່ງຄົງຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ເຫຼືອຜົນ ແລະການສື່ບໍ່ຄວາມຫມາຍ
3. ຫລັກການມຸ່ງແກ້ໄຂປັ້ງຫາຮະດັບພັດທະນາໃນປັຈຈຸບັນ ມາກກວ່າປັ້ງຫາອາຮມົນຄວາມຮູ້ລືກ
4. ຫລັກການໃຫ້ຜູ້ຮັບການປິກາຫແບບເພື່ອຜູ້ກຳຫັນແພນແປບປົງຕິດາມແພນເພື່ອໄປສູ່ຄວາມສຳເຮົາດ້ວຍຕົນເອງ

ໂສຕ້ຫັນ # 10.2 ທຄະຫຼິກີ່ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງ (ຕ່ອ)

ເປົ້າໝາຍຂອງທຄະຫຼິກີ່ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

1. ຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດກະຈ່າງຊັດໃນຄວາມຕ້ອງການໃນລືບທີ່ຂອງດຸນເອງ
2. ຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດມີສປາພົມໃຈທີ່ເຂັ້ມແຂງ ມີເຫດຜລ ກລ້າເພື່ອຄວາມຈິງ ແລະ ຂໍ້ວຍໃຫ້ພວກເຂາ ມີທາງເລືອກທີ່ສາມາດເປັນຈິງ
3. ຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດສາມາດກຳທັນດແນກການປັບປຸງທີ່ເປັນຈິງເພື່ອຄວາມລໍາເຮົາຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕຸນ
4. ຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດຕະຫຼາກໃນຄຸນຄ່າຂອງຕຸນ
5. ຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດຮູ້ຈັກປະເມີນຄ່ານິຍມ ຮູ້ຈັກພິຈາລານວ່າອະໄຮຖຸກ ອະໄຣພິດ
6. ຂໍ້ວຍສ້າງຄວາມເຂົ້ມໜ້ນສຽກທອາໃນຄັກຍາພຂອງຕຸນເອງຂອງຜູ້ຮັບການປະກາດ ທີ່ຈະນຳໄປລູ່ການເປັ້ນແປ່ງ
7. ການໃຫ້ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງມີເປົ້າໝາຍມຸ່ງເນັ້ນທີ່ພຸດທິກຣມໃນກາວະປັງຈຸບັນ
8. ການໃຫ້ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງຈະຂໍ້ວຍໃຫ້ຜູ້ຮັບການປະກາດກຳທັນດແນກການໃໝ່ກໍາແຜນເດີມນັ້ນ ໄນສາມາດທຳໄດ້ລໍາເຮົາ

ໜັນຕອນການໃຫ້ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

- ໜັ້ນທີ່ 1 ການເຂົ້າໄປເກື່ອງຂ້ອງລັ້ມພັນອີ (Involvement)
- ໜັ້ນທີ່ 2 ການມຸ່ງເນັ້ນພຸດທິກຣມປັງຈຸບັນ (Focus on Present Behavior)
- ໜັ້ນທີ່ 3 ການມຸ່ງເນັ້ນທີ່ໜ່ວຍເວລາປັງຈຸບັນ (Focus on the Present)
- ໜັ້ນທີ່ 4 ການປະເມີນຕຸນເອງ (Self-Evaluation)
- ໜັ້ນທີ່ 5 ການກຳທັນດແນ (Make a Plan)
- ໜັ້ນທີ່ 6 ການສັນຍາ (Commitment)
- ໜັ້ນທີ່ 7 ການໃຫ້ກາຍອມຮັບ ໂດຍໄມ່ຮັບຝຶກກາຮັກຕ້ວ (Accept no Excuses)
- ໜັ້ນທີ່ 8 ການດ່ວນກາລົງໂທໜ (Eliminate Punishment)

ເທົນີການໃຫ້ການປະກາດແບບເພື່ອຄວາມຈິງ ປະກອບດ້ວຍ

1. ເທົນີກາທີ່ມີປະລິຫຼາກທີ່ກວາງປັບປຸງທີ່ ມີດັ່ງນີ້

- 1.1 ການເຂົ້າໄປມີລ່ວມຮັວມ (Involvement)
- 1.2 ການສອນ (Teaching)
- 1.3 ການໃໝ່ອາຮມນີ້ຂັ້ນ (Humor)
- 1.4 ການເພື່ອຫຼາກ (Confronting)
- 1.5 ການໃໝ່ທບາທສມມຕີ (Role-Playing)
- 1.6 ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຢ່ອນກລັບ (Offering Feedback)
- 1.7 ການກຳທັນດແນທີ່ມີຄວາມເຂົ້າເຈົ້າຈະຈົງ (Formulating Specific Plans)
- 1.8 ການເຂົ້າມີສັນຍາ (Composing Contacts)

2.1 ເຖິງທີ່ໄມ້ປະລິທີກາທ໌ຄວາມຈິງ ມີດັ່ງນີ້

- 2.1 ກາຣວິຈາຣົນ (Criticizing)
- 2.2 ກາຣກລ່າວໂທ່າ (Blaming)
- 2.3 ກາຣນ່ານີ (Complaining)
- 2.4 ກາຣຈຸ້ (Nagging)
- 2.5 ກາຣຫຼູ້ (Threatening)
- 2.6 ກາຣລົງໂທ່າ (Punishing)
- 2.7 ກາຣຕິດລິນບນ (Bribing)

ເຖິງການໃຊ້ຮະບນ W D E P System

1. ກາຣລໍາຈະຄວາມຕ້ອງກາຣ (Wants :W)
2. ກາຣລໍາຈະທຶກທາກແລກກາຣປົງບັດ (Direction and Doing: D)
3. ກາຣປະເມີນ (Evaluation: E)
4. ກາຣວາງແຜນ ແລກປົງບັດຕາມແຜນ (Planning and Action : P)

ນທນາກສຳຄັນຂອງຜູ້ໃຫ້ກາປົກກາທແບບເພື່ອຄວາມຈິງ

- ເປັນຜູ້ທີ່ມີລັກຂະນະຄວາມເປັນຄວູ
- ໃຫ້ກາຍອມຮັບເອາໄຈໄສ່ດ້ວຍຄວາມອບອຸ່ນ
- ສັນບລຸນຸນໃຫ້ກຳລັງໃຈ ແລກວູ້ເຄີຍຂ້າງຜູ້ຮັບກາປົກກາທ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດລໍາຈະແລກປົງບັດຕາມຄວາມເປັນຈິງ
- ຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບັນດາສາມາດຮາວງເປົ້າໝາຍແລກປົງປຽບແປ່ງຕາມເອງໄປສູ່ເປົ້າໝາຍທີ່ກຳຫັດໄວ້ຢ່າງມີປະລິທີກາທ ຊື່ຈະນຳໄປສູ່ກາມມີລັມພັນຮກາພກັບຜູ້ອື່ນທີ່ດີ້ໜີ ມີຄວາມສຸຂາມກື່ນ້ຳ ຕລອດຈົນສາມາດຮັບຄວບຄຸມຂຶ້ວຕົນເອງຈາກກາຍໃນຈົດໃຈຂອງຕາມເອງໄດ້ດີ້ຍິ່ງໜີ້

ກາຣປະຍຸກຕໍ່ທຄະກູ່ກາປົກກາທແບບເພື່ອຄວາມຈິງ ເພື່ອຂ່າຍໃຫ້ຜູ້ຮັບບັນດາເກີດພຸດທິກຣມທີ່ພົງປະສົງ

1. ເຖິງການເຂົ້າໄປມື້ລ່ວນຮ່ວມ
2. ເຖິງການສອນ
3. ເຖິງການໃຊ້ອ່າຮມ້ອື້ນ
4. ເຖິງການເພື່ອຫ້າ
6. ເຖິງການໃຫ້ບທາທສມມຕີ
7. ເຖິງການໃຫ້ຂໍ້ມູນຢ້ອນກລັບ
8. ເຖິງການກຳຫັດແຜນເພື່ອລົງມື້ອປົງບັດ
9. ເຖິງການເຂົ້າຍືນລັບຜູ້

ใบหัดค์ # 10.2 ทฤษฎีการปรึกษาแบบเชิงความจริง (ต่อ)

ผู้ให้การปรึกษาตามทฤษฎีการปรึกษาแบบเชิงความจริง

สามารถนำเทคนิคการใช้ระบบ W D E P System มาประยุกต์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. เทคนิคการสำรวจความต้องการ (Wants :W)
2. เทคนิคการสำรวจทิศทางและการปฏิบัติ (Direction and Doing: D)
3. เทคนิคการประเมิน (Evaluation: E)
4. เทคนิคการวางแผน และปฏิบัติตามแผน (Planning and Action : P)

หน่วยที่ 11
จิตวิทยานบุคคลิกภาพ

ตอนที่ 11.1 ความหมาย ความสำคัญ และกลุ่มทฤษฎีจิตวิทยานบุคคลิกภาพ

ตอนที่ 11.2 ทฤษฎีจิตวิทยานบุคคลิกภาพ

ตอนที่ 11.3 บุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา

โสตหัศน์ # 11.1 ความหมาย ความสำคัญ และกลุ่มทฤษฎีจิตวิทยานบุคคลิกภาพ

ตอนที่ 11.1 ความหมาย ความสำคัญ และกลุ่มทฤษฎีจิตวิทยานบุคคลิกภาพ

1. ความหมายของบุคคลิกภาพ

- 1.1 คุณลักษณะองค์รวมทั้งภายในและภายนอกที่มีความเชื่อมโยงลับพันธ์กัน
- 1.2 คุณลักษณะภายนอกเป็นลิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น รูปร่าง หน้าตา การพูด การเคลื่อนไหวของร่างกาย การแต่งกาย และลักษณะนิสัยที่แสดงออก
- 1.3 คุณลักษณะภายในไม่สามารถสังเกตเห็นได้หรือสังเกตเห็นได้แต่ไม่ชัดเจน เช่น ความคิด ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม เจตคติ ลติปัญญา และความสนใจ
- 1.4 คุณลักษณะเหล่านี้เป็นตัวกำหนดรูปแบบบุคคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ทำให้บุคคลนี้มีความแตกต่างกันและสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2. ความสำคัญของจิตวิทยานบุคคลิกภาพ

- 2.1 การรู้จักและเข้าใจตนเอง
- 2.2 การรู้จักและเข้าใจบุคคลอื่น และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2.3 การรู้สึกมีคุณค่า มีความหมาย และเกิดความมั่นใจในตนเองของบุคคล
- 2.4 การได้รับการยอมรับจากกลุ่มและลังคอม
- 2.5 จิตวิทยานบุคคลิกภาพสามารถทำนายพึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ได้
- 2.6 ปัจจัยที่ล่วงผลต่อบุคคลิกภาพ คือ พันธุกรรมและลิ่งแวดล้อม

3. กลุ่มทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยานบุคคลิกภาพ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

3.1 กลุ่มทฤษฎีเคราะห์ (Psychoanalysis Theory)

3.1.1 ทฤษฎีเคราะห์ (ค.ศ. 1856–1939) เน้นคึกษาแรงขับทางเพศและแรงขับความก้าวหน้า

3.1.2 ทฤษฎีเคราะห์ (ค.ศ. 1875–1961) ของคาร์ล กุสตาฟ จุง เน้นคึกษาโครงสร้างบุคคลิกภาพ บุคคลิกภาพแบบเก็บดัว บุคคลิกภาพแบบเปิดเผย พลังแห่งชีวิต และขั้นการพัฒนาบุคคลิกภาพ เป็นต้น

ໂສຕທັນ # 11.1 ຄວາມໝາຍ ຄວາມສຳຄັງ ແລະ ກລຸມທຖ່ງກົງຈິຕິວິທະບູຄລິກພາບ (ຕ່ອ)

3. ກລຸມທຖ່ງກົງທີ່ເກີ່ວຂ້ອງກັບຈິຕິວິທະບູຄລິກພາບ (ຕ່ອ)

3.1 ກລຸມທຖ່ງກົງຈິຕິວິເຄຣາຫໍ (Psychoanalysis Theory)

**3.1.3 ທຖ່ງກົງຈິຕິວິທະບູຄລິກພາບຈາກລັກຊະນະສົມພັນຮວາພກັບເປື່ອນມນຸ່ງໝູ້ດ້ວຍກັນຫົວ
ພັດທິກຣມແລະບຸຄລິກພາບຈາກລັກຊະນະສົມພັນຮວາພກັບເປື່ອນມນຸ່ງໝູ້ດ້ວຍກັນຫົວ
ພັດທິກຣມລັ້ນຄມ**

**3.1.4 ທຖ່ງກົງຈິຕິວິເຄຣາຫໍຮ່ວມສົມຍ (C.S. 1902–ປັດຈຸບັນ) ຂອງແອຣີຄລັ້ນ ເນັ້ນທຖ່ງກົງພັດນາກາວ
ບຸຄລິກພາບຂອງມນຸ່ງໝູ້ 8 ຊັ້ນ ພລັງອື່ໂກ ເປັນຕົ້ນ**

3.2 ກລຸມທຖ່ງກົງພັດທິກຣມນິຍມ (Behavioral Theory)

**3.2.1 ທຖ່ງກົງກາරວາງເງື່ອນໄຂແບນກາກກະທຳ (C.S. 1904–1990) ຂອງສກິນແນວ່ອ ເນັ້ນທຶກ
ບຸຄລິກພາບແລະພັດທິກຣມຕ່າງໆ ຈະກະທຳເນື່ອບຸຄລິກພາບໃດໆ ເນັ້ນທຶກ
ການໄດ້ຮັບການເລີ່ມແຮງ**

**3.2.2 ທຖ່ງກົງກາຮີເຮືອນຮູ້ຈາກຕັວແບນ (C.S. 1963–1986) ຂອງແບນດູຮາ ເນັ້ນທຶກບຸຄລິກພາບ
ແລະພັດທິກຣມເກີດຈາກກາຮີເລີ່ມແບນ (modeling) ແລະໄດ້ຮັບການເລີ່ມແຮງຈະທຳໃຫ້
ບຸຄລິກພາບແລະພັດທິກຣມນັ້ນເພີ່ມຂຶ້ນ**

3.3 ກລຸມທຖ່ງກົງມຸ່ນະຍົນນິຍມ (Humanistic Theory)

**3.3.1 ທຖ່ງກົງລົດຕັບຂັ້ນຄວາມຕ້ອງກາຮີອັນວຽມ ມາສລ່ວ (C.S. 1908–1970) ເນັ້ນທຶກໃນ
ບຸຄລິກພາບທີ່ມີສຸຂພາບຈິດຕິ ມີບຸຄລິກພາບທີ່ມັນຄົງ ມີທຖ່ງກົງລົດຕັບຂັ້ນຂອງແຮງຈຸງໃຈ 5 ຊັ້ນ**

**3.3.2 ທຖ່ງກົງຕັວດນ ຂອງຄາຣລ ອາຣ ໂຣເຈ່ວ (C.S. 1902–1987) ເນັ້ນທຶກລັ້ນພັນຮວາພ
ຮະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ບັນດາກັບຜູ້ຮັບບັນດາກັບ ການໃຫ້ສະແນວຄິດລຳຄັ້ງ ເຊັ່ນ ຕັວດນຂອງ
ບຸຄລິກພາບ ອັດມໂນທັນ ຕົນທີ່ແທ້ຈິງ ຕົນໃນອຸດມຄຕິ ຈຸດຮວມຂອງປະລົບກາຮີ ແລະແນວຄິດ
ຫຼືວິທີທີ່ເທິ**

3.4 ກລຸມທຖ່ງກົງທ່ຽທ (Trait Theory)

**3.4.1 ທຖ່ງກົງລັກຊະນະນິສ້າຂອງເຂົນວີ ເອ ເມອົງເຮົ່າຢ (C.S. 1893–1967) ເນັ້ນທຶກບຸຄລອຍ່າງ
ນູ່ຮານກາຮີທີ່ດຳນັກຄືລົປຄາສຕົງແລະວິທະບູຄາສຕົງຊື່ລົງຜລໃຫ້ເຂົ້າໃຈບຸຄລໜາຍແໜ່ງມຸມ**

**3.4.2 ທຖ່ງກົງລັກຊະນະນິສ້າຂອງກອຣດອນ ເັຟັມ ວັດລົ້ພວົກ (C.S. 1897–1967) ເຊື່ອວ່າ
ບຸຄລິກພາບມີມຸມມອງທີ່ກ່າວງແລະຫລາກຫລາຍຮູປແບບ ມີຄວາມສັບໜັບຂ້ອນແລະໄມ້ຄຳຕອບ
ເປັດເລົ້າຈາຍຕົວ ຈຶ່ງເນັ້ນກາຮີເຫັນຄຸນຄ່າຂອງກາຮີອັນໄລຍະແລະການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈບຸຄລແບບ
ອົງຄໍຣາມ**

ໂສຕທັນ # 11.1 ຄວາມໝາຍ ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ກລຸມທຸກໝົງຈິຕິວິທາບຸກລິກາພ (ຕ່ອ)

3. ກລຸມທຸກໝົງທີ່ເກີຍວ່າຂ້ອງກັບຈິຕິວິທາບຸກລິກາພ (ຕ່ອ)

3.4 ກລຸມທຸກໝົງເທຣ (Trait Theory)

3.4.3 ທຸກໝົງວິເຄາະຫົວໜ້າປະກອບ (ຄ.ສ. 1905–1998) ຂອງເຮົ່າມອນດໍ ບີ ແຄທເກລ໌ ເນັ້ນ ກරະບວນການວິຈັຍແລະ ເທັນນິກາທາງສົດໃຕ້ມາໃຫ້ໃນການວັດບຸກລິກາພ

3.5 ກລຸມທຸກໝົງປັ້ງຢານີຍມ (Cognitive Theory)

3.5.1 ທຸກໝົງໂຄຮງສ້າງຄວາມຄິດຂອງບຸຄຄລ (ຄ.ສ. 1905–1967) ຂອງ ຈອຣັງ ເຄລິ່ ເນັ້ນຕຶກຂາ ບຸກລິກາພແລະ ພັດທິກຣມຂອງບຸຄຄລ ໂດຍຕຶກຂາໂຄຮງສ້າງຄວາມຄິດຂອງບຸຄຄລ

3.5.2 ທຸກໝົງການນຳບັດແບບພິຈາຮາອມນໍ ເຫດຜລ ແລະ ພັດທິກຣມ (ຄ.ສ. 1931–ປັຈຸບັນ) ເຊື່ອວ່າ ບຸຄຄລ ສາມາຮັດເປັນແລ້ວ ແລ້ວ ເຫດຜລ ແລະ ພັດທິກຣມ ເປັນ ອົງການ ໃຫ້ ດີເລີ່ມຕົ້ນ ເຊື່ອ ປະຕິບັດ ເພື່ອ ຕັດຕະ ຖະນຸຍາ ແລະ ພັດທິກຣມ ໃຫ້ ດີເລີ່ມຕົ້ນ ເຊື່ອ ປະຕິບັດ ເພື່ອ ຕັດຕະ ຖະນຸຍາ

ໂສຕ້າຄົນ # 11.2 ທຖາງວິຈີຕິວິທຍາບຸຄລິກພາບ

ຕອນທີ 11.2 ທຖາງວິຈີຕິວິທຍາບຸຄລິກພາບ

1. ທຖາງວິຈີຕິວິເຄຣາຫໍຂອງຊືກມັນດີ ຝຣອຍດໍ

1. ຈິຕໍລຳນຶກແລະ ຈິຕໍໄຮລຳນຶກ (conscious and unconscious)
2. ໂຄງສ້າງຂອງບຸຄລິກພາບ (structure of personality) ຄື່ອ ອິດ (id) ອີໂກໍ (ego) ຊູນເປົ່ວອີໂກໍ (super ego) ແລະ ກລິກປ້ອງກັນຕົນ (defense mechanism)
3. ຄວາມວິຕກັງລ (anxiety) ເຊັ່ນ ຄວາມວິຕກັງລເກີ່ຍກັບສຖານກາຮັນຈິງ ຄວາມວິຕກັງລເກີ່ຍກັບໂຄປະສາກ ແລະ ຄວາມວິຕກັງລເກີ່ຍກັບຄືລອຮຽມ
4. ຂັ້ນພັດນາກາຮັນຈິດເປັນ (Psychosexual development stage) 5 ຂັ້ນ ດັ່ງນີ້
 - 4.1 ຂັ້ນປາກ (ແຮກເກີດ-18 ເດືອນ)
 - 4.2 ຂັ້ນທວາຮໜັກ (18 ເດືອນ-3 ປີ)
 - 4.3 ຂັ້ນວ້າຍະເປັນ (3-6 ປີ)
 - 4.4 ຂັ້ນແຜງ (latency 6-12 ປີ)
 - 4.5 ຂັ້ນສົນໃຈເປັນຕຽນຂ້າມ (12-20 ປີ)

2. ທຖາງວິກາຮາງເຈື່ອນໄຂແບນກາຮາກກະທຳຂອງ ນິ ເອົບ ສກິນແນວ່ວ

ກາຮາງເຈື່ອນໄຂແບນລົງມື້ອກະທຳ (Operant Conditioning Learning)

ກາຮາງເຈື່ອນໄຂແບນລົງມື້ອກະທຳ ດ້ວຍວິທີກາຮາງເລີມແຮງເພື່ອຄົບຄຸມກາຮາງຕອບສູນຂອງບຸຄລິກພາບແລະ ພັດທິກຣມທີ່ແສດງອອກດ້ວຍກາຮາງເລີມແຮງ ຄວາມກະທຳໃນເວລາທີ່ພອເໜາະເພື່ອເພີ່ມພລັງຕອບສູນຂອງແລະ ເພີ່ມຄວາມຄື່ອງບຸຄລິກພາບແລະ ພັດທິກຣມໃຫ້ມາກັ້ນ

1. ກາຮາງເລີມແຮງທາງບາກ (positive reinforcement)
2. ກາຮາງເລີມແຮງທາງລບ (negative reinforcement)
3. ທຖາງວິຕິວັດນາກາຮັນຈິດ ອາර් ໂຮຈේວර්
 - 3.1 ຕັວດນາກາຮັນຈິດ (self) ຄື່ອ ປະສົບກາຮັນຈິດຂອງບຸຄຄລຄນ໌ນໍ້າທີ່ສະສົມແລະ ອລິລົມຈຸນ ເປັນຕັວດນາກາຮັນຈິດ
 - 3.1.1 ອັດມໂນທັນ (self concept) ຄື່ອ ກາຮາງຮັບຮູ້ທີ່ກາຮາງມອງກາພຂອງຕົນເອງ
 - 3.1.2 ຕົນທີ່ເທົ່າຈິງ (real self) ຄື່ອ ຕັວດນາກາຮັນຈິດຂອງບຸຄຄລຄນໍ້າ
 - 3.1.3 ຕົນໃນອຸດົມຄຕີ (ideal self) ຄື່ອ ຕັວດນາກາຮັນຈິດທີ່ຕົນເອງມີຄວາມຕ້ອງກາຮາງຈະມີ ອາຍາກຈະ ເປັນແຕ່ຍັງໄໝໄດ້ການຄວາມຕ້ອງກາຮັນ ປັບປຸງບັນ
 - 3.2 ຈຸດຮຸມຂອງປະສົບກາຮັນ (the organism) ຄື່ອ ແກນກາລາງໜຶ່ງເປັນສ່ວນຮຸມຂອງປະສົບກາຮັນ ເລັກທີ່ບຸຄຄລປະສົບພົບມາຕັ້ງແຕ່ແຮກເກີດຈົນຖື່ງປັບປຸງບັນ
 - 3.3 ແນວດີດ້ວິຕິທີ່ດີ (good life) ຄື່ອ ແບບແພນໃນກາຮາງດຳເນີນ້ວິຕິຂອງບຸຄຄລທີ່ມີຄຸນຄ່າ ເພື່ອໃຫ້ ບຽບຮຸມເປົ້າຫາຍໍທີ່ຕັ້ງໄວ້

ໂສຕທັນ # 11.3 ບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ

ຕອນທີ 11.3 ບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ

1. ຄວາມໝາຍບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ

ໜາຍຖື່ງ ບຸຄລິກພາບແລະພູດີກຣມຂອງນັກເຮືອນທີ່ແສດງອອກອຍ່າງໄໝເໜາະສົມແລະເບີ່ງເບີນຈາກ ບຸຄລິກພາບແລະພູດີກຣມປົກຕິຂອງເພື່ອນາ ໃນໂຮງເຮືອນ ຈະລົ່ງຜລກຮະຫບແລະລ້ຽງປູ້ຫາໃຫ້ກັບຕົວນັກເຮືອນເອງ ດ້ວຍເພື່ອນຮ່ວມໜັນເຮືອນ ດ້ວຍເພື່ອນຮ່ວມໂຮງເຮືອນ ແລະດ້ວຍຄຽງຜູ້ສອນ

2. ປະເທບບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ

2.1 **ບຸຄລິກພາບຜິດປົກຕິຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ** ເຊັ່ນ ບຸຄລິກພາບນີ້ແຍກຕ້ວ ບຸຄລິກພາບຕ່ອດ້ານ ລັ້ງຄມ ບຸຄລິກພາບເຮີຍກ່ອງຄວາມສົນໃຈ ບຸຄລິກພາບຢໍາຄືດຢໍາກຳ

2.2 **ບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ເໜາະສົມຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ** ເຊັ່ນ ພູດີກຣມກໍາວ້າວ ພູດີກຣມໄມ່ເຂົ້ອ ພົງຄຽງຜູ້ສອນ ພູດີກຣມລັກໝໂມຍ ພູດີກຣມເຮືອນອ່ອນ ພູດີກຣມເກີ່ຍຈົກວ້ານ ພູດີກຣມຕິດ ແມ່ລົ້າແລະລື່ອອອນໄລນ໌ ເປັນດັນ

3. ການປະເມີນບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງຂອງນັກເຮືອນໃນສຖານະກົດໝາຍ

3.1 **ການລັ້ງເກຕ (observation)** ເຊັ່ນ ການລັ້ງເກຕແບບໄມ່ມີລ່ວນຮ່ວມ ການລັ້ງເກຕແບບມີລ່ວນຮ່ວມ

3.2 **ການສັນກາຜະລົງ (interview)** ເຊັ່ນ ການສັນກາຜະລົງແບບໄມ່ເປັນທາງການ ແລະການສັນກາຜະລົງແບບເປັນ ທາງການ

3.3 **ການທຳສັນຄົມມິຕີ (sociometry)**

3.4 **ແນບວັດບຸຄລິກພາບ (personality measurement)** ເຊັ່ນ ແບບລໍາວຈບຸຄລິກພາບຮ່ວມມືນ ແບບວັດ ບຸຄລິກພາບລືບທົກອນປະກອບ ແນບວັດເອີ້ນປີ້ໄວ ແນບວັດຊັ້ນເຊື້ວດຄວາມສຸຂະຄົນໄທ ແນບວັດ ຊັ້ນເຊື້ວດສຸຂະພິຈີຕານໄທ ແນບຄັດກຮອງກວາະໝົມເສົ້າໃນເຕັກ ເປັນດັນ

4. ການໃຫ້ຄວາມໜ້າຍເຫຼືອແກ່ນັກເຮືອນທີ່ມີບຸຄລິກພາບທີ່ໄມ່ພຶ່ງປະສົງ

4.1 **ຕົວນັກເຮືອນ** ເຊັ່ນ ການຕະຫຼາດໃນຄຸນຄ່າແລະເຂົ້ອມໍ່ນີ້ໃນຕົນເອງ ກາງວູຈັກແລະເຂົ້າໃຈຕົນທີ່ແກ່ຈິງ ກາງກລັດຕັດສິນໃຈແລະຍືນຍອມປັບປຸງເປົ່າຍັນບຸຄລິກພາບ

4.2 **ຜູ້ປັກຄວອງ** ເຊັ່ນ ກາຮອມເລື່ອງດູ້ດ້ວຍຄວາມຮັກຄວາມເຂາໄຈໄລ່ ກາຮປູກຝຶກຝຶກພັນອາພທີ່ ກາຮໃຫ້ອີສະໄນການທຳກິຈກຽມຕ່າງໆ

4.3 **ຄຽງຜູ້ສອນ** ເຊັ່ນ ກາຮໝັ້ນລັ້ງເກຕ ກາຮເປີດໂອກາສແລະເປີດໃຈຍອມຮັບໃນຕົວນັກເຮືອນ ກາຮລົ່ງເລົ່າມໂລກ ແລະ ພັດນາງບຣຍາກາຄີໃນທ້ອງເຮືອນ ເປັນດັນ

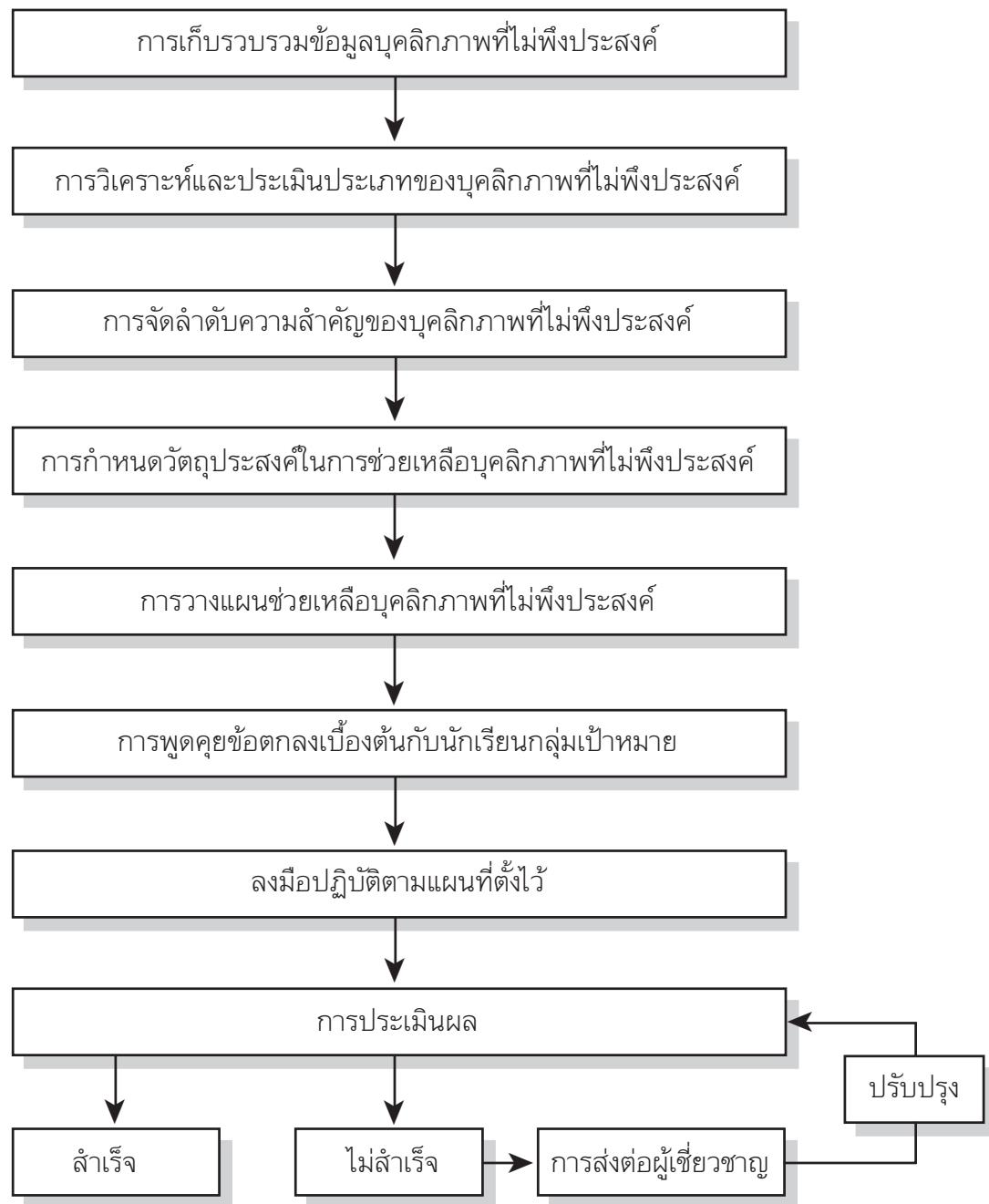
4.4 **ຄຽນແນະແນວ** ເຊັ່ນ ກາຮຈັດກິຈກຽມແນະແນວເພື່ອປຶ້ອງກັນ ລົ່ງເລົ່າມໂລກ ພັດນາງນັກເຮືອນ

4.5 **ຜູ້ເຊີ່ຍວ່າງຢູ່ເພາະດ້ານ** ເຊັ່ນ ກາຮລົດເຈຕົດທາງລົບ ກາຮລົ່ງເລົ່າມແລະກາຮຈັດກິຈກຽມເຊິ່ງຮູກ

โสตทัศน์ # 11.3 บุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา (ต่อ)

ตอนที่ 11.3 บุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา (ต่อ)

5. ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์

หน่วยที่ 12

จิตวิทยาลังค์

- ตอนที่ 12.1.1 ความเป็นมาของจิตวิทยาลังค์**
ตอนที่ 12.1.2 แนวคิดของจิตวิทยาลังค์

โสดหัตถ์ # 12.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาลังค์

ตอนที่ 12.1 ความเป็นมาและแนวคิดของจิตวิทยาลังค์

1. ความเป็นมาของจิตวิทยาลังค์ มีกระแสความเชื่อ 2 ประการ ดังนี้

- 1.1 พฤติกรรมทางลังค์นั้นมีภูมิogn์และสามารถที่จะศึกษาและทำนายพฤติกรรมทางลังค์ได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
- 1.2 ความเจริญก้าวหน้าของวิธีการทางวิทยาศาสตร์และนักจิตวิทยาลังค์รับเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์จากสาขาวิทยาศาสตร์รับรู้สู่มายใช้ศึกษาพยากรณ์ทางลังค์ของมนุษย์ในปลายศตวรรษที่ 19

ดังนั้น จิตวิทยาลังค์ คือ การศึกษาความคิด ความรู้สึก และสภาพทางจิตอื่นๆ โดยใช้แนวการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์ในการวัดพยากรณ์

2. แนวคิดของจิตวิทยาลังค์

2.1 จิตวิทยาลังค์ หมายถึง การศึกษาความคิด ความรู้สึกและพยากรณ์ของปัจเจกบุคคลที่ได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น ตลอดจนสถานการณ์รอบตัวเราด้วยวิธีการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์ เพื่ออธิบายปฏิลัมพันธ์ทางลังค์ ทั้งระดับบุคคลกับบุคคลและบุคคลกับกลุ่ม

2.2 ความสำคัญของจิตวิทยาลังค์

- การทำความเข้าใจพยากรณ์ทางลังค์ของมนุษย์
- การทำนายหรือพยากรณ์พยากรณ์ทางลังค์เมื่อมีเงื่อนไขที่กำหนด
- การควบคุมพยากรณ์ทางลังค์

2.3 ขอบข่ายของจิตวิทยาลังค์ มีผู้แบ่งเป็นหลายระดับ ดังนี้

1. ขอบข่ายของพิสมัย วินด์ล์ล์ล์แลค่อน เป็นระดับประเด็นที่ใช้ทำความเข้าใจหรืออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ทางจิตวิทยาลังค์แต่ประเด็น
2. ขอบข่ายของลิทธิโซค วราณุลันติกุล เน้นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาลังค์มีอิทธิพลต่อพยากรณ์ทางลังค์
3. ขอบข่ายของนพมาศ อุ้งพระ (ธีรเวศิน) เป็นระดับประเด็นที่ใช้ทำความเข้าใจหรืออธิบายหลักได้หลักหนึ่งในหลัก 3 ประการซึ่งเป็นฐานของจิตวิทยาลังค์ ทั้งนี้ขอบข่ายการศึกษาจิตวิทยาลังค์ข้างต้นเป็นคนละระดับแต่เป็นทฤษฎี/ปรากฏการณ์ทางจิตวิทยาลังค์เดียวกัน

ໂສຕ້ຫັນ # 12.1 ດາວໂຫຼນມາແລະ ແນວດີຂອງຈິຕວິທຍາສັງຄມ (ດ້ວຍ)

2. ແນວດີຂອງຈິຕວິທຍາສັງຄມ

2.4 ດາວສັນພັນຮູ່ຂອງຈິຕວິທຍາສັງຄມກັບຄາສົກແໜ່ງອື່ນ

1. ຈິຕວິທຍາສັງຄມກັບສັງຄມວິທີ
2. ຈິຕວິທຍາສັງຄມກັບຈິຕວິທີ
3. ຈິຕວິທຍາສັງຄມກັບມານຸ່ງຍົວທີ
4. ຈິຕວິທຍາສັງຄມປະຢຸກດົກກັບການປະຢຸກດົກຈິຕວິທຍາສັງຄມ
5. ຈິຕວິທຍາສັງຄມກັບວິທີກົດໝາຍ

ໂສຕ້ຫັນ # 12.2 ແນວດີທາງຈິຕວິທຍາສັງຄມ

ຕອນທີ 12.2 ແນວດີທາງຈິຕວິທຍາສັງຄມ

1. ສັງຄມປະກິດ

1.1 ສັງຄມປະກິດ ເປັນກະບວນການທີ່ສາມາຊີກໃນສັງຄມເຮັຍນຽ້ວແລະຮັບເຄວາມເຂົ້ອ ດ່ານຍົມແລະແບບແຜນພຸດີກຣມທີ່ມີລັກຂະນະເໜາະສມສອດຄລ້ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄມທີ່ຕົນເປັນສາມາຊີກພັດນາເຂົ້າມາສູ່ຕົນເອງ ເປັນກະບວນການທີ່ບຸດຄຸລເກີດການປັບປຸງແປງ

1. ເປັນການປັບປຸງແປງທີ່ເກີດຈາກການເຮັຍນຽ້ວທ່ານັ້ນ
2. ການປັບປຸງແປງນັ້ນມີທີ່ມາຈາກການປັບປຸງສັນພັນຮູ່ກັບບຸດຄຸລອື່ນໃນສັງຄມທັງການແລະທາງອ້ອມ

1.2 ແຫວ່ງທີ່ມາຂອງສັງຄມປະກິດ ເຊັ່ນ ຄຣອບຄຣວ້າ ກລຸ່ມເພື່ອນ ໂຮງເຮັຍນຫີ່ອສາທຸນການສຶກສາ ແລະລື່ອມາລັນ ເປັນດັ່ນ

1.3 ກະບວນການສັງຄມປະກິດ

1. ການເລີມແຮງແລະກາຮລົງໄທ່ ເຊັ່ນ ຕ້າເລີມແຮງ ແລະກາຮລົງໄທ່
2. ການສອນໂດຍຕຽບ ເກີດຈາກການຫຼື່ແນະແລະການເລີມແຮງ
3. ການເຮັຍນຽ້ວໂດຍບັງເອີ້ນ ເກີດຈາກໄດ້ຮັບການສັນບສູນໂດຍບັງເອີ້ນ
4. ການເລີຍແບບ ເກີດຈາກການສັງເກດແລະເລີຍແບບທ່າທາງຂອງຜູ້ທີ່ໄກລ້ອື້ນ

1.4 ພລຂອງສັງຄມປະກິດ

1. ກ່ອໃຫ້ເກີດຕົວຕົນ (self) ທຳໃຫ້ເຮົາແຕກຕ່າງຈາກຄົນອື່ນ
2. ການເຫັນຄຸນຄ່າໃນຕົນເອງ (Self-esteem)
3. ບັນຫາທາງເປັນ (Gender Roles)

ສົດທັນ # 12.2 ແນວດທາງຈິຕວິທຍາສັຄມ (ຕ້ອ)

ຕອນທີ 12.2 ແນວດທາງຈິຕວິທຍາສັຄມ

2. ການຮັບຮູ້ທາງສັຄມ

2.1 ການຮັບຮູ້ທາງສັຄມ ມາຍຄື່ງ ກະບວນກາຣັກນໍາ ກາຣີຢັນຮູ້ຄວາມຄິດ ຄວາມຮູ້ລຶກຫີ່ອກາຣມນີ້ ຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ອື່ນ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ຈັກແລະເຂົ້າໃຈບຸຄຄລຕ່າງໆ ຮອບາ ຕົວເວົາ ແປ່ງເປັນ 3 ມິດ ສືບ່ອ ດ້ານກາຍກາພ ດ້ານພຸດທິກຣມ ແລະ ດ້ານປົກກິຈີຍາລັ້ມພັນນີ້

2.2 ຕັ້ງແປຣສຳຄັງໃນການຮັບຮູ້ທາງສັຄມ

1. ລັກຊະນະປະຈຳດ້ວຍອີງ (ຜູ້ຮັບຮູ້) ບຸຄຄລທີ່ເປັນລຶ່ງເຮົາ
2. ສະຖາກາຣົນທີ່ການຮັບຮູ້ເກີດຂຶ້ນ
3. ອຸນລັກຊະນະຂອງຜູ້ຮັບຮູ້

2.3 ການເກີດຮອຍປະກັບໃຈຂອງບຸຄຄລ

1. ກາຣເໜາຮົມ ແລະ ອົດຕີ
2. ຜລແທ່ງຮັກນີ້
3. ຜລຂອງລຳດັບກ່ອນແລະ ທັລີ

2.4 ຖຖະໜູ້ກາຣະບຸລາເຫດຖາ (Attribution Theory)

1. ຂັ້ນຕອນຂອງກະບວນກາຣະບຸລາເຫດຖາຂອງພຸດທິກຣມ 3 ຂັ້ນ ສືບ່ອ
 - 1) ຂັ້ນລັ້ງເກີດກາຣທຳຫີ່ອພຸດທິກຣມ
 - 2) ຂັ້ນພິຈາລາເຈດນາຂອງຜູ້ກາຣທຳ
 - 3) ຂັ້ນຮະບຸລາເຫດຖາຂອງກາຣທຳວ່າມາຈາກອະໄຮ
2. ຖຖະໜູ້ກາຣະບຸລາເຫດຖາຂອງພຸດທິກຣມ
3. ຂໍອຄວາມຄຳນີ້ໃນກາຣະບຸລາເຫດຖາຂອງພຸດທິກຣມ ເຊັ່ນ ຄວາມບກພ່ອງຂອງກາຣະບຸລາເຫດຖາ ພຸດທິກຣມ ເກີດຄວາມລຳເຢີ່ງ ເປັນດັ່ນ

3. ເຈຕົດ ກາຣເປີ່ຍນເຈຕົດແລະພຸດທິກຣມ

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງເຈຕົດ

ເຈຕົດ ມາຍຄື່ງ ຄວາມຮູ້ລຶກ ຄວາມເຊື່ອ ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງພຸດທິກຣມຂອງບຸຄຄລທີ່ມີຕ່ອລຶ່ງໃດ ລຶ່ງທີ່ໃນລັກຊະນະຂອງກາຣປະເມີນຄ່າ ໂດຍຄວາມຮູ້ລຶກ ຄວາມເຊື່ອ ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງພຸດທິກຣມນີ້ເກີດຈາກກາຣເຮີຢັນຮູ້ແລະ ຕ້ອງຄອງຢູ່ນານພອສມຄວາມ

3.2 ການເກີດເຈຕົດ

1. ເກີດຈາກກາຣເຮີຢັນຮູ້ແບບໂຍງຄວາມລັ້ມພັນນີ້
2. ເກີດຈາກຫລັກກາຣເຮີຢັນຮູ້ຈາກພລກຮຽມ
3. ເກີດຈາກກາຣເຮີຢັນຮູ້ໂດຍກາຣເລີຍແບບ

ໂສຕ້ານີ # 12.2 ແນວດທາງຈິຕວິທາຍາລັ້ງຄມ (ຕອ)

3. ເຈຕະ ການປັບປຸງເຈຕະແລະພັດທະນາ

3.3 ເຈຕະກັບພັດທະນາ ພັດທະນາທີ່ແສດງອອກສາມາດຖານທີ່ກຳຫັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພັດທະນາທີ່ແສດງອອກ ແນວດທາງຈິຕວິທາຍາລັ້ງຄມ ຈະມີເຈຕະດີເດີມໃນທາງລົບ

3.4 ການປັບປຸງເຈຕະ

- 1) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການປັບປຸງກັບພັດທະນາທີ່ແສດງອອກສາມາດຖານທີ່ກຳຫັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພັດທະນາທີ່ແສດງອອກ ແນວດທາງຈິຕວິທາຍາລັ້ງຄມ
- 2) ກະບວນການປັບປຸງແປງເຈຕະ 4 ຂັ້ນຕອນ ຄື
 - 2.1) ການສ້າງຫຼັກສິນ
 - 2.2) ການທຳມະນຸຍາ
 - 2.3) ການຍອມຮັບ
 - 2.4) ການຈົດຈຳ
- 3) ວິທີການລັດການຕ່ອດຕ້ານສາມາດຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການປັບປຸງພັດທະນາທີ່ແສດງອອກສາມາດຖານທີ່ກຳຫັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພັດທະນາທີ່ແສດງອອກ ແລະ ວິທີການທີ່ເຮັດວຽກກັບພັດທະນາທີ່ແສດງອອກ

4. ພັດທະນາຂອງບຸກຄຸລະແລະບຸກຄຸລີນກລຸ່ມ

4.1 ກລຸ່ມ ມາຍຄື່ງ ການຮັມຕັກນັງຂອງຄົນຕັ້ງແຕ່ລົງຄົນໜີ້ໄປ ມີປົງລັມພັນອົດຕໍ່ອັກນິນໃໝ່ເວລານີ້ ແລະ ຮັບຮູ້ວ້າຕົນເປັນລ່ວນໜຶ່ງຂອງກລຸ່ມ

4.2 ເຫດຜລທີ່ຄົນເຂົ້າກລຸ່ມ

1. ເປົ້າໝາຍຂອງກລຸ່ມຫຼືກິຈກະນົດຂອງກລຸ່ມມີຄວາມນໍາຕຶງດູດໃຈ
2. ຄວາມຂອບພອກັນແລະກັນໃນໜູ່ສາມາຊີກຂອງກລຸ່ມ
3. ສາມາດຕອບສັນອະນຸມັດຕ້ອງການທາງລັ້ງຄມແລະອາຮມນົ້ມຂອງຕົນເອງ

4.3 ພັດທະນາຂອງບຸກຄຸລະແລະບຸກຄຸລີນກລຸ່ມ

1. ການຫຼຸ່ມທາງລັ້ງຄມ ແລະ ການຍັບຍື່ງທາງລັ້ງຄມ
2. ການອົມແຮງທາງລັ້ງຄມ
3. ປະລິທິພັດທະນາກັບກຳປົງຫາ ແລະ ການເຮັດວຽກກັບກລຸ່ມ

ຕອນທີ 12.3 ການປະຢຸກຕົວແນວຄິດທາງຈິຕົວທີ່ຢັ້ງຄົມ

1. ການປະຢຸກຕົວສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ

- 1.1 ການປະຢຸກຕົວແຫລ່ງທີ່ມາຂອງສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ ເຊັ່ນ ຄຣອບຄຣວ້າ ກລຸມເພື່ອນ ໂຮງຮັບຮັດ
ຫົວລາບັນການສຶກສາ ແລະລື່ອສາມາລະນຸ
- 1.2 ການປະຢຸກຕົວກະບວນການສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ ສື່ບົນ ການເລີມແຮງແລະການລົງໂທ່າຍ ການສອນ
ໂດຍຕຽນ ການເຮັດວຽກໂດຍບັນເຂີຍ ແລະການເລີຍແບບ

2. ການປະຢຸກຕົວການຮັບຮັດທາງສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ

- 2.1 ການປະຢຸກຕົວການຮັບຮັດຮ່ວ່າງບຸກຄຸລັບກັບການເຮັດວຽກ
- 2.2 ການປະຢຸກຕົວການເກີດຮອຍປະທັບໃຈ
- 2.3 ການປະຢຸກຕົວທຳອັນກີກາຮະນຸລາເຫດຖຸກັບການເຮັດວຽກ

3. ການປະຢຸກຕົວເຈດຄົດແລະການປັບປຸງເຈດຄົດກັບການເຮັດວຽກ

- 3.1 ການປະຢຸກຕົວທຳອັນກີກາຮະນຸກັບການເກີດເຈດຄົດ ເຊັ່ນ ການເລີຍແບບ
- 3.2 ການປັບປຸງເຈດຄົດເພື່ອພັດນາການເຮັດວຽກ ເຊັ່ນ ເຈດຄົດຂອງຜູ້ເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອງຜູ້ສອນ ວິທາທີ່ເຮັດວຽກ ສາບັນ
ເພື່ອນນັກເຮັດວຽກ ຫົວລາບັນ ທີ່ມີຕ່ອງຕົວເວັງ
 - ການພັດນາເຈດຄົດຜູ້ເຮັດວຽກດ້ວຍການປະຢຸກຕົວທຳອັນກີກີ່ວ່າມີຫຼັກສົດ
 - ຄຽວຜູ້ສອນສາມາຄັນປະຢຸກຕົວການປັບປຸງເຈດຄົດດ້ວຍແນວຄິດການສື່ອຄວາມໝາຍ

4. ການປະຢຸກຕົວພົດທະນາຂອງບຸກຄຸລັບບຸກຄຸລັບໃນກລຸມກັບການເຮັດວຽກ

- 4.1 ການປະຢຸກຕົວການຫຼັກສົດທາງສົມປະກິດແລະການຍັບຍື່ງທາງສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ
- 4.2 ການປະຢຸກຕົວການອົມແຮງທາງສົມປະກິດກັບການເຮັດວຽກ
- 4.3 ການປະຢຸກຕົວແນວຄິດເຈົ້າປະຢຸກຕົວການປັບປຸງທີ່ມີຫຼັກສົດ ແລະການເຮັດວຽກຂອງບຸກຄຸລັບກລຸມກັບການ
ເຮັດວຽກ

หน่วยที่ 13

จิตวิทยาชุมชน

- ตอนที่ 13.1 พื้นฐานจิตวิทยาชุมชน
- ตอนที่ 13.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาชุมชน
- ตอนที่ 13.3 การประยุกต์จิตวิทยาชุมชนเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

โสตทัศน์ # 13.1 ประวัติความเป็นมาของจิตวิทยาชุมชน

ประวัติความเป็นมาของจิตวิทยาชุมชน

จิตวิทยาชุมชน จุดเริ่มต้นได้พัฒนาแยกมาจากสาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก เพื่อพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพจิตในชุมชนและลดภาระการพึ่งพิงโรงพยาบาล

ความหมายของจิตวิทยาชุมชน

ศาสตร์ที่ศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลภายในองค์กร ครอบคลุมและลึกลงไปในระดับชุมชน โดยการศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ชุมชน ลัทธิ ศาสนา และลัทธิทางการเมือง ที่ล้วนผลต่อพฤติกรรมของบุคคล การศึกษาดังกล่าว เพื่อวิเคราะห์ทำความเข้าใจและหาแนวทางในการป้องกัน ล่วงเสริมและพัฒนาสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิต ของบุคคลให้ดีขึ้นตลอดจนการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

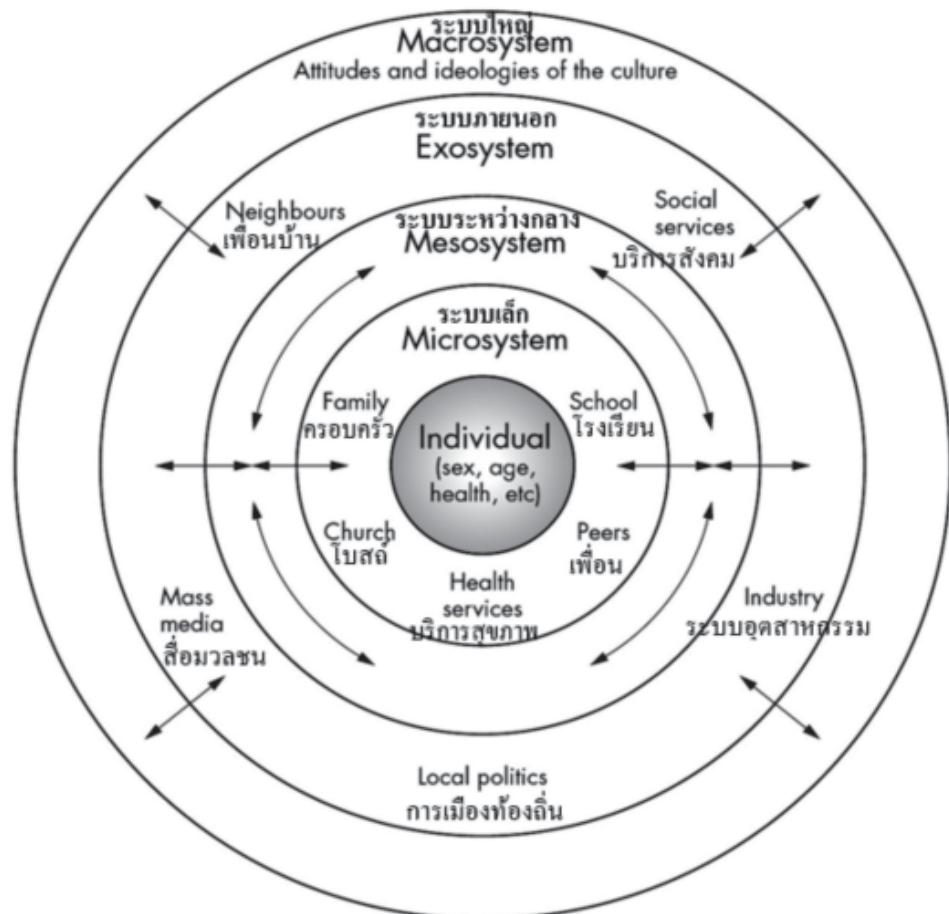
เป้าหมายการทำงานของจิตวิทยาชุมชน

1. มุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา
2. เสริมสร้างความเข้มแข็งและคักข่ายภาพของบุคคล
3. การเคารพความแตกต่างและสร้างทางเลือกที่หลากหลาย
4. การเสริมสร้างพลังอำนาจ
5. วิจัยเชิงปฏิบัติการ
6. การเปลี่ยนแปลงทางลัทธิ
7. การสร้างความร่วมมือกับสาขาวิชาชีพอื่น
8. ความรู้ลึกเป็นล้วนหนึ่งของชุมชน

ตอนที่ 13.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาชุมชน

ทฤษฎีสังคมนิเวศ ประกอบด้วย 5 ระบบ คือ

1. ระบบเล็ก คือ ครอบครัว โรงเรียน ระบบต่อมา
2. ระบบระหว่างกลาฯ เป็นการเชื่อมโยงของระบบเล็กเข้าด้วยกัน
3. ระบบภายนอก เป็นระบบที่ไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับเด็กโดยตรงแต่ก็มีอิทธิพลต่อเด็กได้ เช่น หน่วยงานที่ทำงานของพ่อแม่
4. ระบบใหญ่ เป็นระบบโครงสร้างทางสังคม กว้างมาก นโยบายทางสังคมที่มีผลกระทบต่อเด็ก
5. ระบบเวลา เป็นระบบที่สะท้อนภาพการเปลี่ยนเที่ยบของช่วงเวลาที่ต่างกันจะมีปัจจัยลิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ระบบทั้ง 5 ระบบนี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก

โนเดลของทฤษฎีสังคมนิเวศวิทยา

(Social Ecological Theory)

ໂສຕහັນ # 13.2 ແນວດືດແລະທາງງົບເກີຍກັບຈິຕວິທຍາໝູນ (ຕ່ອ)

ຕອນທີ 13.2 ແນວດືດແລະທາງງົບເກີຍກັບຈິຕວິທຍາໝູນ

ແນວດືດອຸປະນານິເວັດ

1. ກາຮັກກັນ
2. ວິຊາຈຳຂອງທຣພາກຮ
3. ກາຮປັບຕົວ
4. ກາຮສືບທອດ

ແນວດືດຕັ້ນຖຸນໜີວິດ ປະກອບດ້ວຍພັ້ນ 5 ພລັງ ໄດ້ແກ່

1. ພັ້ນຕົວຕົນ
2. ພັ້ນຄຣອບຄຣວ
3. ພັ້ນສ້າງປໍ່ມູນາ
4. ພັ້ນເພື່ອນແລະກິຈกรรม
5. ພັ້ນໝູນໝູນ

ຫຶ່ງທຸກລ່ວມມືຄວາມເກີຍຂອງເຂົ້ມໂຍງກັນ

ແນວທາງກາຮສ້າງເສີມຕັ້ນຖຸນໜີວິດໃຫ້ເຕັກແລະເຢາວໝານ

ສິ່ງທີ່ຈະໜ່າຍເສີມຕັ້ນຖຸນໜີວິດຂອງເຕັກແລະເຢາວໝານ ຄື່ອ ໂຮງຮຽນ ພ່ອແມ່

ແນວທາງກາຮສ້າງເສີມຕັ້ນຖຸນໜີວິດສໍາຫັບຄຣອບຄຣວ

1. ຄວາກໍາທັນດເປົ້າໜາຍຂອງຮ່ວມກັນ
2. ກາຮວາງແຜນສູ່ກາຮປົງບັດ
3. ກາຮດຶງເຮືອງຮາວກລັບມາວິເຄຣະຫຼຸດຄຸຍ
4. ພ່ອແມ່ມີບຖາທທີ່ລຳຄັ້ນໃນກາຮຕິດຕາມດູແລ
5. ສ້າງບຣຍາກາຕທີ່ດີໃນກາຮເຮືອງຮູ້ຮ່ວມກັນກາຍໃນຄຣອບຄຣວ
6. ສ້າງວິນຍໃນບ້ານທີ່ທຸກຄົນສາມາຮັບປົງບັດແລະຍອມຮັບໄດ້
7. ພ່ອແມ່ຄວາມທຳຄວາມຮູ້ຈັກກັບຄນອບບ້ານ ແລະເພື່ອນໆ ຂອງລູກ
8. ເຂົ້າຮ່ວມກິຈกรรมຂອງລູກຕາມຈັງຫວະແລະໂອກາສທີ່ເໝາະສມ
9. ຈື່ນໝາງ ໃຫ້ກຳລັງໃຈໃນກິຈกรรมທີ່ດີຂອງສາມາຊີກໃນຄຣອບຄຣວ
10. ພ່ອແມ່ຄວາມເປັນແບບອ່າງທີ່ດີໃນບ້ານ

ສົດທັບ # 13.2 ແນວຄົດແລະທຖາງວິໄກ່ກົດຈີຕວິທາຊຸມໝານ (ຕ່ອ)

ຕອນທີ 13.2 ແນວຄົດແລະທຖາງວິໄກ່ກົດຈີຕວິທາຊຸມໝານ

ແນວທາງການສ້າງເສີມຕົ້ນຖຸນວິວິດສໍາຫຼັບໂຮງເຮັດ

1. ເປັນຜູ້ປະສານໃຫ້ເກີດກິຈกรรมຈິດອາສາລໍາຫັບຜູ້ປົກປຽບ
2. ສ້າງກິຈกรรม ກາຮອບຮມຕ່າງໆ ທີ່ເປັນປະໂຍ້ນໃຫ້ແກ່ເດືອກຫັ້ງເລີກເຮັດ
3. ລ່ວມທຳກິຈกรรมແລະພຣ້ອມທີ່ຈະອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ກັບຊຸມໝານ
4. ອົບຮມທັກະນະການສ້າງເສີມຕົ້ນຖຸນຕ່າງໆ ມີຫຼັກສົດທັກະນະການອູ້່ຮ່ວມກັນໃນລັ້ງຄມໃຫ້ກັບພ່ອແມ່ຮ່ວມ
ຜູ້ທີ່ເກີຍວ່າຂອງ
5. ຕັ້ງໝາຍນຳເພື່ອປະໂຍ້ນສູ່ຊຸມໝານ
6. ເປີດໂອກາລີໃຫ້ເຕັກແລະຍາວໝານເປັນຜູ້ນໍາດ້ານກິຈกรรม

ແນວທາງການສ້າງເສີມຕົ້ນຖຸນວິວິດສໍາຫຼັບຊຸມໝານ

1. ສ້າງແລະລ່າງເສີມໃຫ້ເກີດກິຈกรรมສ້າງສຣຄີໃນຊຸມໝານຮ່ວມກັນເປັນປະຈຳ
2. ສ້າງມິຕຽກາພແລະລົ້ມພັນຮກາພຣະຫວ່າງສມາຊີກໃນຊຸມໝານເຈິ່ງບວກ
3. ລ່າງເສີມໃໝ່ກິຈຈະກິດກິຈກະຮະດັບເຕັກ ຍາວໝານ ແລະຄຣອບຄຣວ ໂດຍຮ່ວມມືກັບໂຮງເຮັດ ແລະ
ໜ່ວຍງານອື່ນໆ
4. ຂ່າຍກັນສອດລ່ອງດູແລຄວາມປລອດກ້າຍໃນຊຸມໝານ ເພື່ອປ້ອງກັນປັບປຸງທາ
5. ຄຣອບຄຣວຄວາມລ່າງເສີມເຕັກໃໝ່ລ່ວນຮ່ວມກັບຊຸມໝານໃນການເຮັດວຽກແບ່ງປັນກຸມປັບປຸງທີ່ຕົນເອງນີ້
ແລະສັນໃຈ

ໂສຕ້ຫັນ # 13.3 ການປະຢຸກຕົຈີຕວຫຍາໜຸ່ມໝານເພື່ອການພັດນາຜູ້ເຮືອນ

ຕອນທີ 13.3 ການປະຢຸກຕົຈີຕວຫຍາໜຸ່ມໝານເພື່ອການພັດນາຜູ້ເຮືອນ ທລັກກາຣແລະແນວທາງຈົດວິທີຫຍາໜຸ່ມໝານໃນການປັບກັນແລະສ່າງເສີມພັດນາຜູ້ເຮືອນ

1. ກາຣຄືກ່າຊາແລະວິເຄຣະທີ່ປັບປຸງຫາຂອງບຸຄຄລແລະປ່າຈັຍທີ່ເກີ່ວຂ້ອງແບບອົງຄໍຣວມ
2. ກາຣປັບກັນປັບປຸງຫາສຸຂະພາບຈົດຂອງຜູ້ເຮືອນ
3. ກາຣເສີມສ່າງຄ້າກຍກາພແລະສ່າງພລັງຄ້ານາຈຂອງບຸຄຄລ
4. ກາຣສ່າງຄວາມເຂົ້ມແຂງຂອງໜຸ່ມໝານ
5. ກາຣຄືກ່າວິຈີຍເຊີງປົງປັບຕິກາຣໃນໜຸ່ມໝານ

ນທບາຫາຂອງຄຽງຕາມແນວທາງຈົດວິທີຫຍາໜຸ່ມໝານໃນການປັບກັນແລະພັດນາຜູ້ເຮືອນ

1. ບຣິກາຣຄືກ່າຊາແລະເກີບຮົບຮ່ວມຂໍ້ອມຸລເກີ່ວກັບຕັ້ງຜູ້ເຮືອນ
2. ກາຣຄືກ່າໜຸ່ມໝານແລະເຢີມບ້ານ
3. ກາຣປະເມີນປັບປຸງຫາຂອງຜູ້ເຮືອນເບື້ອງຕົ້ນ
4. ກາຣໃຫ້ຄໍາປຶກ່າຊາແລະກາຣລ່ົງດ້ວ
5. ກາຣຝຶ່ນຝູແລະໜ່າຍໃນກາຣປັບຕັ້ງຂອງຜູ້ເຮືອນ
6. ກາຣສອນແລະກາຣພັດນາຄ້າກຍກາພຂອງຜູ້ເຮືອນ
7. ປະລານງານສ່າງຄວາມຮ່ວມມືອັກັບໜຸ່ມໝານ
8. ກາຣຄືກ່າວິຈີຍແລະກາຣປົງປັບຕິກາຣເພື່ອພັດນາຜູ້ເຮືອນ

หน่วยที่ 14
จิตวิทยาการเรียนรู้กับการศึกษาอกรอบบ

- ตอนที่ 14.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาอกรอบบและกลุ่มเป้าหมาย**
ตอนที่ 14.2 แนวคิดและทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ในการศึกษาอกรอบบ

โสตทัศน์ # 14.1 การศึกษาอกรอบบ

การศึกษาอกรอบบ หมายถึงมวลความรู้ ประสบการณ์ และกิจกรรมการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่จัดให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด มืออาชีพใด มีประสบการณ์อย่างไร ซึ่งบุคคลเหล่านั้นอาจไม่เคยได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบโรงเรียนมาก่อนเลย หรือ อาจศึกษาจากระบบโรงเรียนมาบ้างแต่ต้องออกกลางคัน หรือเรียนจบแต่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อด้วยเหตุผลและความจำเป็นต่าง ๆ การศึกษาอกรอบบโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งในด้านที่จะเป็นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิต การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณเบื้องต้น ความรู้ทางด้านทักษะการประกอบอาชีพ ตลอดจนความรู้และข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และปรับตัวให้เข้ากับสภาพลั่นโลก สังคม ลั่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม

โสตทัศน์ # 14.2 สมมติฐานเกี่ยวกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

สมมติฐานเกี่ยวกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

1. ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความหลากหลายในด้านประสบการณ์ชีวิต และนำประสบการณ์นั้น มาสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ การเรียนอย่างกระตือรือร้นเกิดขึ้นเมื่อเชื่อมโยงกับโครงสร้างที่มีความหมายของผู้เรียน
2. ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องการเรียนลิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตน ซึ่งอาจเป็นสภาพปัญหาหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยพิจารณาได้จากลิ่งต่อไปนี้
 - 2.1 มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เรียนที่ลงมือปฏิบัติ
 - 2.2 ศึกษาเพื่อที่จะปรับปรุงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับบทบาททางลั่นคอมของตนเอง
 - 2.3 เมื่อเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและในชีวิตครอบครัว
 - 2.4 คาดหวังว่าเวลาเรียนของตนจะมีความสอดคล้องกับชีวิตการทำงานและครอบครัว
3. คาดหวังว่าวิชาที่เรียนจะช่วยแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของเข้าได้ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (self-directed) ตามระดับวุฒิภาวะและความคุ้นเคยกับเนื้อหานั้น โดยจะเห็นได้จากเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เรียนด้วยความสมัครใจ
 - 3.2 เชื่อว่าการตัดสินใจกลับคืนสู่โรงเรียนเป็นลิ่งที่สำคัญ
 - 3.3 เชื่อว่าการศึกษาเป็นลิ่งที่มีประโยชน์ สามารถช่วยเขาได้

ໂສຕທັນ # 14.2 ສມມຕິຈານເກື່ອງກັບຜູ້ເຮືອນທີ່ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ (ຕ່ອ)

4. ຜູ້ເຮືອນທີ່ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ມີຄວາມຮູ້ລົກເກື່ອງກັບຕົນເອງວ່າມີຄວາມສຳຄັນມາກແລະມີຄວາມໝາຍຕ່ອສັດຖະກິນ
ເຮືອນຮູ້ນີ້ ຜູ້ເຮືອນຕ່າງກົນມີຮະດັບຄວາມສາມາດຮາດຂອງຕົນເອງ ແລະມີຄວາມຕະຮະໜັກໃນຮູ່ປະບວກເຮືອນຮູ້ຂອງ
ຕົນເອງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກອີທີພລຂອງປະລົບການຄົງກົງການເຮືອນຮູ້ໃນອົດືຕ ເຊັ່ນ ຄວາມຮູ້ໃນເຂົ້າລົບເກື່ອງກັບໂຮງເຮືອນ
ແລະຄຽງ ຄວາມຮູ້ລົກເຂົ້າລົບເກື່ອງກັບຄວາມສາມາດຮາດຂອງຕົນເອງ ເປັນຕົ້ນ

ໂສຕທັນ # 14.3 ແນວຄົດ ທຖ່າງວິຈິຕວິທາການເຮືອນຮູ້ໃນການຄືກ່ານອກຮະບນ

ແນວຄົດ ທຖ່າງວິຈິຕວິທາການເຮືອນຮູ້ໃນການຄືກ່ານອກຮະບນ

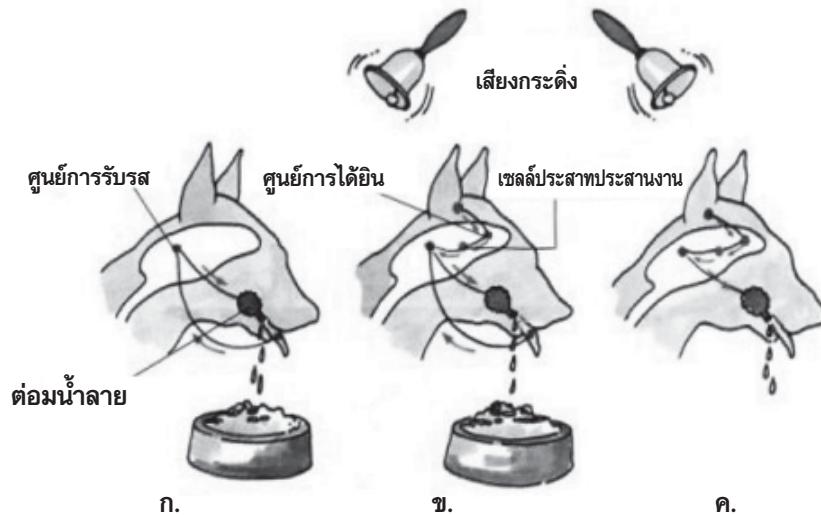
ແນວຄົດແລະທຖ່າງວິຈິຕວິທາການທີ່ເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ၇ ດືອ

1. ແນວຄົດທຖ່າງວິຈິຕພຸດທິກຣມນິຍມ (Behaviorism)
2. ແນວຄົດທຖ່າງວິຈິຕມຸນຸ່ງຍິນນິຍມ (Humanism)
3. ແນວຄົດທຖ່າງວິຈິຕປໍ່ປູ້ຢານນິຍມ (Cognitivism)

ໂສຕ້ຫັນ # 14.4 ແນວຄິດທາງສູງເກີຍວັກບັນພຸດຕິກຣມນິຍມ

ແນວຄິດທາງສູງເກີຍວັກບັນພຸດຕິກຣມນິຍມ (Behaviorism)

ນັກຮຽນຄືກ່າວໄດ້ນຳແນວຄິດເຮືອງພຸດຕິກຣມນິຍມຕີ່ມີຄວາມເຊື່ອວ່າກະຮະທຳຂອງມນຸ່ງຍົກກຳກຳນົດໂດຍ ລຶ່ງເຮົາຈາກພາຍນອກ ກະຮະທຳຂອງມນຸ່ງຍົກກຳທີ່ແລດງອອກທາງຮ່າງກາຍ ທາງຄວາມຄືດຫຼືອຄວາມຮູ້ລຶກກົດ ເປັນພຸດມາຈາກກະຮະທຳຂອງຕ່ອງເລີ່ມເຮົາເຂົ້າມາໃຫ້ໃນກະຮະທຳສອນທິ່ງໃນຮະບບແລະນອກຮະບບໂຮງຮຽນຍ່າງກວ້າງຂວາງ

ກາພີ່ 10-8 ການຝຶກສູນຂໍໃຫ້ມີກະຮະທຳຮູ້ແບບມື່ເງື່ອນໄຂ (ລູກຄຣແສດງທີ່ກາທາງກະຮະທຳເຄື່ອນທີ່ຂອງກະຮະແປປະສາຫ)

- ກ. ເມື່ອເຫັນອາຫານ ສູນໜໍ້າລາຍໄທລ
- ຂ. ເມື່ອລັ້ນກະຮະດິ່ງແລະໃຫ້ອາຫານ ສູນໜໍ້າລາຍໄທລ
- ຄ. ເມື່ອລັ້ນກະຮະດິ່ງແຕ່ໄມ້ໃຫ້ອາຫານ ສູນໜໍ້າລາຍໄທລ

● ອິວານ ພາຟລອົບ (Ivan Pavlov, 1849 – 1936) ຂ່າວັສເຊີຍ ເຂົາໄດ້ກະດລອງໃຫ້ອາຫານແກ່ສູນຂໍ ເມື່ອສູນຂໍໄດ້ກລິນອາຫານກີຈະມີໜໍ້າລາຍໄທລ ຕ່ອມາແຕ່ລະຄວັງທີ່ໃຫ້ອາຫານເຂົາໄດ້ລັ້ນຮະໝັງດ້ວຍ ປරກງວ່າສູນໜໍ້າລາຍໄທລເຫັນເຖິງກັນ ທັງຈາກນັ້ນເຂົາໄດ້ລັ້ນຮະໝັງໂດຍໄມ້ຕ້ອງມີອາຫານ ກີປරກງວ່າສູນໜໍ້າລາຍໄທລເໝືອນກັນ ການທີ່ສູນໜໍ້າລາຍໄທລອີນຍາຍໄດ້ວ່າ ເນື່ອຈາກເລີ່ມຮະໝັງລັ້ນພັນຮັບອາຫານ ເມື່ອໄດ້ຍືນເລີ່ມຮະໝັງ ສູນໜໍ້ກົດວ່າຈະມີກະຮະທຳໃຫ້ອາຫານຕິດຕາມມາດ້ວຍກະຮະທຳຂອງສູນໜໍ້ເປັນກະຮະທຳທຳອັນສອນທີ່ຕ່ອງເລີ່ມເຮົາກາຍນອກ ຄືອາຫານແລະຮະໝັງ ແມ່ຕ່ອມາລື່ງເຮົານັ້ນຈະລົດລົງເໜືອແຕ່ເພີ່ຍຮະໝັງອ່າຍເຫັນ ສູນໜໍ້ກົງແສດງກະຮະທຳທຳອັນສອນທີ່ຮະໝັງເລີ່ມເອີ້ນທີ່ວ່າ ເປັນອາຫານຈິງ ອາຫານຄືວ່າເປັນລື່ງເຮົາ (stimulus) ຮະໝັງກີເປັນລື່ງເຮົາເໝືອນກັນ ແຕ່ເປັນລື່ງເຮົາທີ່ແທນ ຢົກລື່ງເຮົາເງື່ອນໄຂ (conditioned stimulus)

● ຜຸດຂອງກະດລອງຂອງພາຟລອົບ ທຳໄຫ້ເກີດຄວາມເຊື່ອວ່າ ກະຮະທຳຮູ້ຂອງລັດວິບປິດເລືອນເຄື່ອງຈັກພະເກີດຈາກກະຮະຕຸ້ນ ຢົກລື່ງເຮົາຈາກລື່ງກາຍນອກໄມ້ໄດ້ເກີດຈິ້ນຈາກພາຍໃນແຕ່ອ່າຍໄດ້

ໂດຍສຽບ ພຸດຕິກຣມນິຍມເປັນທາງສູງທີ່ລຳຄັນຢ່າງໜຶ່ງໃນດ້ານກະຮະທຳຮູ້ທີ່ອີນຍາຍວ່າ ພຸດຕິກຣມຂອງ ດັກເກີດຈາກກະຮະເວົ້າຂອງລື່ງເຮົາ ດັກເກີດກີຈະກົດຕອບສອນທີ່ຕ່ອງເລີ່ມເຮົາ ຕ້າມີເລີ່ມເຮົາ ກະຮະທຳສອນກີໄມ້ມີ ແລະ ພຸດຕິກຣມກີໄມ້ເກີດຈິ້ນພະຈະນັ້ນ ຕ້າມີເລີ່ມເຮົາ ດັກເກີດກະຮະທຳຮູ້ທີ່ຕ່ອງມີເລີ່ມເຮົາ ເຫັນ ຄຽ ອຸປກຣນ໌ ມັນລື້ອ ເຫຼຸກຣນ໌ ຈັດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຮັບໂດຍຄວາມຈະຈັດໃຫ້ເປັນຂັ້ນຕອນ ມີລຳດັບ ແລະ ໄກສິນເລີມແຮງເປັນຮະຍະ ຖ້າ ກີຈະທຳໄຫ້ເກີດກະຮະທຳຮູ້ ແລະ ກະຮະທຳກົດຈິ້ນໄດ້

ໂສຕທັນ # 14.5 ແນວຄີດທຖ່າງລືມ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมนุษยนิยม (Humanism)

- นักจิตวิทยาที่อยู่ในกลุ่มนวนชยนิยมนี้จะเป็นอีกฝ่ายหนึ่งที่มีความเชื่อว่าพัฒนาระบบทั่วไปของมนุษย์เป็นผลมาจากการจิตใจที่อยู่ภายในร่างกายของตน จิตใจมนุษย์ยอมมีความต้องการ มีความรู้สึก มีแรงจูงใจ การกระทำของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากลั่งเร้าภายในออกอย่างเดียว แต่ยังเกิดมาจากจิตใจที่อยู่ภายในด้วย
 - นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้หรือที่เรียกว่า นักจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Psychologist) ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ คาร์ล โรเจอร์ส (Carl Rogers) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้ซึ่งคิดวิธีการรักษาคนไข้ทางจิต และพบว่าการให้การยอมรับต่อคนไข้ที่จะดำเนินการแก้ปัญหาในชีวิตของตนเอง โดยการสนับสนุนให้คนไข้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ปรากฏว่าเป็นผลดีในการรักษาเยียวยา โรเจอร์สจึงนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้
 - 1) บุคคลแข็งแกร่งกับปัญหา
 - 2) ผู้สอนจัดบรรยากาศในลักษณะที่ให้เสรีภาพแก่ผู้เรียน
 - 3) ผู้สอนลงlevelในให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบอย่างแท้จริงทั้งรายบุคคลและกลุ่ม
 - 4) จากสภาพการณ์ดังกล่าวจะเกิดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบคอบ และอย่างมีความรับผิดชอบ การนำต้นเอง (self-direction) จะเกิดขึ้น ความคิดสร้างสรรค์ ผลผลิตและคุณภาพของผลผลิตที่เกิดขึ้นย่อมจะดีกว่าวิธีอื่น ๆ ขวัญและกำลังใจตลอดจนความเชื่อมั่นของบุคคลและกลุ่มก็จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน
 - การนำแนวคิด ความเชื่อด้านมนุษยนิยมไปใช้ แนวความคิด ความเชื่อด้านมนุษยนิยมอาจนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้
 - 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) มนุษยนิยมถือว่า ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ มีเสรีภาพที่จะเรียนลิ่งที่ตนต้องการ และด้วยวิธีการที่ตนประสงค์สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ มีความคิดสร้างสรรค์เข้มแข็ง ยอมจะเป็นสังคมที่มีความเจริญและมีผลต่อมนุษยชาติโดยล้วนรวม
 - 2) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Teachers as facilitator) บทบาทของผู้สอนในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนไม่เพียงแต่เป็นผู้ให้ความรู้ แต่จะต้องเป็นผู้สร้างเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ครูที่เป็นนักมนุษยนิยมที่แท้จริงจะต้องยอมรับนักเรียนและใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนเองให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
 - 3) ลักษณะของการเรียนรู้ (The act of learning) ในกระบวนการเรียนรู้ มนุษยนิยม การรับรู้ของมนุษย์ เรา มีลักษณะเลือกสรร ด้วยเหตุนี้ การรับรู้ของแต่ละคนถึงแตกต่างกัน การเลือกสรรนั้น ขึ้นอยู่กับลิ่งที่ผู้เรียนเห็นว่า มีความสำคัญและมีความหมายแก่ตนคงมากน้อยเพียงไร

ໂສຕທັນ # 14.5 ແນວດທຖ່ງກີ່າວກັບມນຸ່ຍນິຍມ (ຕ່ອ)

4) ກາຣປະເມີນຜລຕນເອງ (Self-evaluation) ກາຣປະເມີນຜລຕນເອງເປັນລົງຈາເປັນ ເພຣະຜູ້ເຮືອນ
ຍ່ອມຈະວິນຈະຢໄດຕີທີ່ສຸດວ່າ ລົງທີ່ເຮືອນນັ້ນເປັນໄປຕາມຄວາມຕ້ອງກາຣແລະຄວາມລັນຈົຂອງຕົນຫົວ້າໄມ້

ໂຄຍສຽບ ມນຸ່ຍນິຍມເປັນທຖ່ງກີ່າວທີ່ນີຍມກັນອ່າງກວ້າງຂວາງໃນວາງກາຣຕຶກາຊານອກຮະບບ ທຖ່ງກີ່າວນີ້ຕ່າງກັບທຖ່ງກີ່າວພຸດທິກຣມນິຍມ ພຸດທິກຣມນິຍມເຊື່ອວ່າ ພຸດທິກຣມເປັນຜລຈາກລົງເຮົາ ຕ້າມມີລົງເຮົາກີ່າວມີພຸດທິກຣມ ດັ່ງນັ້ນ ກາຣເຮືອນຮ້າງ
ຈຶ່ງເກີດຈາກລົງເຮົາ ແລະພຸດທິກຣມກີ່າວຈາກລົງເຮົາ ແຕ່ມນຸ່ຍນິຍມເຫັນວ່າ ພຸດທິກຣມເປັນຜລຈາກຈິຕີໃຈຂອງມນຸ່ຍໍ່ເອງ ທີ່ມີ
ຄວາມຕ້ອງກາຣ ມີກາຣຈຸງໃຈ ມີເລົວກາພ ລາມາຮາດເລື່ອກກະທຳໄດ້ ກາຣເຮືອນຮ້າງຈຶ່ງເກີດຈາກກາຣເລື່ອກສຽບຂອງຜູ້ເຮືອນເອງ ລົງທີ່
ໄມ້ມີຄວາມໝາຍແກ່ຕົວຜູ້ເຮືອນ ເຂົກໃນມ່ເລືອກທີ່ຈະເຮືອນແລະກາຣເຮືອນຮ້າກີ່າວມີເກີດຂຶ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ກາຣຈັດກິຈກຣມກາຣເຮືອນຮ້າງ
ຈຶ່ງຕ້ອງໃຫ້ຕອບສູນອຳນວຍຄວາມຕ້ອງກາຣຂອງຜູ້ເຮືອນແລະຈຸງໃຈຜູ້ເຮືອນ

ໂສຕທັນ # 14.6 ແນວດທຖ່ງກີ່າວກັບທຖ່ງກີ່ປັ້ງຄູ່ນິຍມ

ແນວດີ ທຖ່ງກີ່າວກັບທຖ່ງກີ່ປັ້ງຄູ່ນິຍມ (Cognitivism)

ທຖ່ງກີ່າວຮັບຮູ້ຂອງນັກຈິຕົວິທາກລຸ່ມທີ່ເຮືອກວ່າກັບລຸ່ມເກສຕອລທ (Gestalt) ທີ່ເປັນກາພາເຍອມນັ້ນ ແປລວ່າ ຮູ່ປູປ່າ
ແບບ ມີຄວາມເຂົ້ອເກີ່າວກັບກາຣເຮືອນຈາກລ່ວນຮຸມ ແລະຈິຕົວິທາກກາຣເຮືອນຮ້າງແນວນີ້ໄດ້ຂໍ້ອວ່າ ຈິຕົວິທາເກສຕອລທ: Gestalt Psychology ຫຼື Cognitve Field Theory

ໂຄເລ່ວ່ອ ນັກຈິຕົວິທາກລຸ່ມເກສຕອລທໄດ້ທໍາກາຣທດລອງກັບລົງໝັ້ນແພນທີ່ ໂດຍຂັງລົງໄວ້ໃນກາຣ ແລະແຂວ່າງກລ້ວຍ
ໜຶ່ງຫວີວ່ານີ້ອຳນວຍໃຫ້ພັນຂ່າວແຂນຂອງລົງ ກາຍໃນກາຣມີລັງຫລາຍໃບມີໜາດຕ່າງໆ ກັນຕັ້ງອູ້ ແຕ່ຕ້າລົງໄດ້ຢືນບນລັງນັ້ນແຕ່ລະໃບ
ຈະໄມ້ສາມາດເອີ້ມແຂນໃຫ້ກົກລ້ວຍໄດ້ ລົງຈະຕ້ອງຫາວິທີກາຣຕ່າງໆ ໃນຫັ້ນແຮກລົງໄດ້ຫາວິທີນຳກົກລ້ວຍມາກິນແບບລອງຜິດ
ລອງຄູກອູ່ພັກນີ້ ແຕ່ໃນທັນທີ້ນັ້ນມັນກີ່າວິທີຂຶ້ນໄດ້ ໂດຍກາຣນຳລັງມາຂຶ້ນກັນຫລາຍ ໃນທີ່ໄດ້ສູງຂຶ້ນ ເມື່ອມັນຂຶ້ນໄປ
ບນລັງໃບສຸດທ້າຍຈຶ່ງສາມາດຫຍືບກລ້ວຍມາກິນໄດ້ ກາຣທດລອງກັບລົງໝັ້ນແພນທີ່ອີກຕ່າວໜີ້ ໂຄເລ່ວ່ອໄດ້ໄລ້ໄວ້ 2 ອັນ
ໜຶ່ງສາມາດນຳມາດ້ວຍໃຫ້ວາເປັນອັນເດືອນໄດ້ ຮັບຈາກລົງໄດ້ລອງຜິດລອງຄູກຫາລາຍ ຄວັງແລ້ວ ໃນທີ່ສຸດມັນກີ່ເອາໄໝ 2 ອັນ
ນັ້ນມາດ້ວກັນແລະສອຍເອກລ້ວຍມາກິນໄດ້ ໂຄເລ່ວ່ອຈຶ່ງສຽບປ່ວ່າ ກາຣກະທຳຂອງລົງໄມ້ໄດ້ເພື່ອແຕ່ລຸ່ມຫົວລອງຜິດລອງຄູກ
ແຕ່ຍັງເປັນກາຣຫຍ່ື່ເຫັນໃນທັນທີ້ທັນໄດ້ວ່າຈະແກ່ປັ້ງຫາອ່າງໄຣ

ກາຣນຳແນວດີຕາມທຖ່ງກີ່ປັ້ງຄູ່ນິຍມໄປໃຫ້

1. ປະໂຍ້ນໜີ້ຂອງທຖ່ງກີ່ປະມາລຄວາມຮູ້ກີ່າວທີ່ໃຫ້ເຫັນວ່າກີ່າວຮັບຮູ້ຂອງລົມອົງໃນກະບວນກາຣເຮືອນຮ້າງນັ້ນເປັນອ່າງໄຣ
ເຫດຸກກາຣນີ້ກາຍນອກຫຼືກີ່າວທີ່ເຮືອນຮ້າງນັ້ນ ອາຈຈະຂ່າຍກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດກາຣເຮືອນຮ້າງທີ່ມີປະລິທິພາບຂຶ້ນ ເຊັ່ນ
ກາຣກະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດຄວາມຕັ້ງໃຈ (attention) ກາຣເລື່ອກສຽບໃນກາຣຮັບຮູ້ (selective perception) ກາຣເຂົ້າຮັກ (encoding)
ກາຣສ້າງຄວາມຄາດໝາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຮືອນລ່ວງໜ້າ (expectancy of performance outcome) ເພື່ອຂ່າຍແນະແນວກາຣ
ເຮືອນຮ້າງໃຫ້ເປັນໄປຕາມທິສທາກທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອກາຣເຮືອນຮ້າງເລົງຈິນກີ່ຈະມີຂໍ້ມູນປົອນກັບ (feedback) ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຮືອນ
ກາຣປົກລົງການຂອງຕົນຕາມລຳດັບຂຶ້ນ

ໂສຕທັນ # 14.6 ແນວດີດທຖ່າງລືມ (ຕ່ອງ)

2. ในการจัดการเรียนการสอนควรจะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย หรือหมายถึงเรียนจากการที่ผู้สอนกำหนดประเด็นสำคัญ ๆ และนำมายังส่วนย่อย ๆ ต่อไป

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนน้อมongเห็นความล้มพันธ์ระหว่างลิงที่เรียน โดยการยกตัวอย่าง การเขียนมโนทัศน์ของผู้เรียน เป็นต้น

ทฤษฎีการรับรู้ของกลุ่มนักจิตวิทยาเกสต์ดัลท์อธิบายว่า การเรียนรู้เกิดจากการขยายตัว (insight) ของผู้เรียน ผู้เรียนจะมอง ทำความเข้าใจสถานการณ์ที่แวดล้อมและมองเห็นความล้มเหลวหรือว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ของสถานการณ์นั้น และคิดขึ้นได้ในทันทีว่า จะแก้ปัญหาอย่างไร ไม่ได้เกิดจากการลองผิดลองถูกตามความเชื่อของกลุ่มพัฒนาระบบนิยม

แนวคิดและหลักการของการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ มีรากฐานจากทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ

- หลักจิตวิทยาการเรียนรู้พื้นฐานที่นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาผลกระทบด้านคุณภาพคือหลักปรัชญาและศาสตร์ในการสอนผู้ใหญ่ คือหลักความพร้อมหรือความพร้อมของผู้เรียน แบ่งได้ 4 หลักคือ

1. หลักความต้องการ

- ## ● ความต้องการของผู้เรียน

2. หลักการจุงใจ

- ## ● การจงใจในการเรียนรู้

3. หลักการสื่อสาร

- การพิมพ์กำลังให้เกิดการเขื่อมโยงระหว่างลิงก์เร็กับอาการตอบสนองให้มากขึ้น

4. หลักความแตกต่าง

- ความแตกต่างระหว่างบคคลและวิธีการเรียนรู้ของบคคล

แนวคิดและหลักการแอนดรอยด์

เป็นศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีหลักการและความเชื่อพื้นฐาน 4 ประการคือ

1. มโนทัศน์ต่อตนเองของผู้เรียน
 2. ประสบการณ์ของผู้เรียน
 3. ความพร้อมที่จะเรียน และ
 4. แนวทางในการเรียนรู้ที่ต่างกันของผู้เรียน

เพดagoจี (Pedagogy) หมายถึงคิลปและศาสตร์ของการสอนเด็ก คิลปวิทยาของการสอนแบบนี้ ถือว่าครูเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะนำมาเรียน เวลาเรียน ตลอดจนขั้นตอนวิธีการเรียน ส่วนแอนดรากอจี (Andragogy) หมายถึง คิลป์และศาสตร์ของการสอนผู้ใหญ่หรือช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเลือกและรับผิดชอบแผนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนเป็นผู้แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

แอนดรากอจี(Andragogy) หรือศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ มีแนวคิดและหลักการ 4 ประการ คือ

1. มโนทัศน์ต่อตนของผู้เรียน ที่พัฒนาจากการพึงพาผู้อื่นไปเป็นการนำตนเอง
 2. ประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นลิ่งที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน
 3. ความพร้อมของผู้เรียน การกิจแต่ละช่วงวัย ทำให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะเรียน
 4. แนวทางในการเรียนรู้ที่มุ่งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทันที มุ่งเรียนกระบวนการแก้ปัญหาเป็นหลัก

- **แนวคิด (Heutagogy)** มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกชื่่หมายถึงตนเอง เป็นการประยุกต์ใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม ด้วยการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการปฏิบัติ และให้ความสำคัญที่กระบวนการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นการกำหนดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียนจึงเป็นลิสต์ที่สำคัญที่สุด บทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนไปเป็นผู้อำนวยความล่วงหน้าในการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่นกว่าศาสตร์การสอนผู้ใหญ่ หรือ Andragogy

ໂສຕທັນ # 14.8 ທຖານກົງການເຮືອນຮູ້ທ່ານມະສມກັບຜູ້ເຮືອນຜູ້ໃຫຍ່

ທຖານກົງການເຮືອນຮູ້ທ່ານມະສມກັບຜູ້ເຮືອນຜູ້ໃຫຍ່

ການເຮືອນຕາມທຖານກົງການສ້າງອົງຄວາມຮູ້ (Constructivism)

ບຽນແນວ່ວ (Bruner) ໄດ້ພັນນາກຮອບແນວຄົດທີ່ລຳຄັ້ງຕາມທຖານກົງນີ້ ເຂົ້າໜີວ່າການເຮືອນຮູ້ເປັນກະບວນການທີ່ຜູ້ເຮືອນສ້າງຄວາມຄົດຫຼືຄວາມຄົດຮວບຍອດໃໝ່ຢ່າງກະຕິວິວ່າຈະໄດ້ຮັບໂຄງການຈົດຕະວິດແລະປ່າຈຸບັນຂອງຕະຫຼາກແລ້ວແປ່ງຂໍ້ມູນ ລ້າງສມາດຕູການ ແລະຕັດລິນໃຈໂດຍອາຄີຍໂຄງສ້າງຄວາມຮູ້ທ່ານມີຄວາມຮູ້ທີ່ຈະທຳເຊັ່ນນັ້ນ ໂຄງສ້າງຄວາມຮູ້ (ແພນການ ຮູ່ປະບົບທີ່ຄົດ) ທຳໃຫ້ເກີດຄວາມພຍາຍາມແລກການຈັດຮະບບປະລົບການຄົດຕ່າງໆ ແລະຂ່າຍໃຫ້ຄູນໄດ້ກ້າວໄປໄກລກວ່າຂໍ້ມູນທີ່ຈັດໃຫ້ກັບເຫຼົ່າ

ຫລັກການທີ່ລຳຄັ້ງຕາມທຖານກົງນີ້ ຄືອ

- ການສອນຕ້ອງລັ້ມພັນອົກກັບປະລົບການຄົດແລກບໍລິບທີ່ທຳໃຫ້ຜູ້ເຮືອນເຕີມໃຈແລກສາມາດຮືອນຮູ້ ແລະ ພຣ້ອມທີ່ຈະເຮືອນຮູ້
- ການສອນຕ້ອງກຳຫັດໂຄງສ້າງຄວາມຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະທຳໃຫ້ຜູ້ເຮືອນເຂົ້າໃຈໄດ້ຈ່າຍ ເປັນການຈັດໂຄງສ້າງທີ່ຄ່ອຍ ແລ້ວເພີ່ມຂຶ້ນເຮືອຍ ແລ້ວເກືອນກັນຫອຍ (spiral organization)
- ການສອນຄວາມອົກແບບໂດຍໜ່າຍໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ເພີ່ມເຕີມ ອີ່ວິເຕີມເຕີມໃນລ່ວນທີ່ຂາດໄປ ເປັນການກ້າວອົກໄປໄກລກວ່າຂໍ້ມູນທີ່ໃຫ້ເຫັນນັ້ນ

ໃນດ້ານຂອງການປະຍຸກຕີໃຫ້ນັ້ນ ທຖານກົງການສ້າງອົງຄວາມຮູ້ກຳຫັດໄວ້ເປັນກະບວນກວ້າງ ລຳທັບການສອນທີ່ມີພື້ນຖານທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ທຖານກົງສ່ວນໃຫຍ່ເຊື່ອມໂຍ່ໄປສຸກການວິຈີຍພັນນາການຂອງເດັກ ເຄົ້າໂຄງທາງຄວາມຄົດຂອງບຽນແນວ່ວ (1960) ເນັ້ນທາງດ້ານການເຮືອນຄນືຕຄາສຕ່ວລີແລກວິທາຄາສຕ່ວລີ ເຂົ້າໄດ້ອີບາຍທຖານກົງໃນບໍລິບທີ່ໂປຣແກຣມການຮືອນຮູ້ ຄນືຕຄາສຕ່ວລີແລກວິທາຄາສຕ່ວລີ ການພັນນາກຮອບແນວຄົດໃນຮະຍະເວີ່ມແຮກນັ້ນ ເນັ້ນໃນກະບວນການໃຫ້ເຫດຸຜລ ຕ່ອມາບຮູນແນວ່ວກົງນີ້ເນັ້ນໃນເຮືອນການຮືອນການພາຂາຂອງເດັກ

ໂສຕ້ຫັນ # 14.9 ການເຮືອນດ້ວຍການນໍາຕະນອງ

ການເຮືອນດ້ວຍການນໍາຕະນອງ (Self-directed Learning)

ມ້ලຄົມ ໂນລ໌ (Malcolm Knowles) ໄດ້ພັດທະນາແນວທາງການຈັດການເຮືອນໂດຍການນໍາຕະນອງ (Self-directed learning) ໂດຍເນັ້ນກະບວນການ ທີ່ຜູ້ເຮືອນຄວບຄຸມການເຮືອນຮູ້ຂອງຕະນອງ ໂດຍການກຳຫັນດເປົ້າໝາຍໃນການເຮືອນ ກຳຫັນດ ຕຣັພາກ ຕັດລິນໃຈເລືອກວິທີເຮືອນແລກປະເມີນຄວາມກ້າວໜ້າໃນການເຮືອນ

ການເຮືອນດ້ວຍການນໍາຕະນອງມີໜັກການສໍາຄັນ ຺ື່ ການພັດທະນາຜູ້ເຮືອນໃຫ້ສາມາດເຮືອນດ້ວຍການນໍາຕະນອງໂດຍພັດທະນາ ຄວາມສາມາດໃນດ້ານຕ່າງໆ ດັ່ງນີ້

- ຄວາມອຍາກຮູ້ອ່າຍາກເຫັນຫຼືຄວາມສາມາດໃນການຄືດອ່າງຫລາກຫລາຍ
- ການມອງຄອນຍ່າງໄມ່ມືອຄົດແລກຮັບຟັງຂ້ອຄົດເຫັນແລກປະເມີນທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນດ້ານຕ່າງໆ ທີ່ຈະເປັນຕ່ອງການດໍາເນີນຊື່ວິຕ
- ການກຳຫັນດຈຸດມຸ່ງໝາຍໃນການເຮືອນຮູ້ໃນລັກໜະນະທີ່ໜ່ວຍໃຫ້ເຫັນຄື່ງພລົມລົດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ
- ການຮະບູແລ່ງທຣັພາກທີ່ປະເທບຸຄຄລ ລື່ອ ແລກປະເມີນການຮັບຮັດການ ເພື່ອໃຫ້ບຣລຸຈຸດປະສົງຄືໃນການເຮືອນຮູ້ທີ່ກຳຫັນໄວ້
- ການກຳຫັນແພນຍຸທອດຄາສຕົຮທີ່ຈະໃໝ່ແລ່ງທຣັພາກເພື່ອການເຮືອນຮູ້ຍ່າງມີປະລິທິພາບ
- ການດໍາເນີນງານຕາມແພນການເຮືອນຮູ້ທີ່ກຳຫັນໄວ້ຍ່າງເປັນຮະບບແລກປະເມີນໄປຕາມໜັ້ນຕອນ

ໂສຕ້ຫັນ # 14.10 ຜັກການທີ່ສໍາຄັນຂອງການເຮືອນການສອນຕາມທຖ່ງກົງການເຮືອນຈາກປະລົບການຮັບຮັດການ

ຜັກການທີ່ສໍາຄັນຂອງການເຮືອນການສອນຕາມທຖ່ງກົງການເຮືອນຈາກປະລົບການຮັບຮັດການ (Experiential Learning)

ຜັກການສໍາຄັນຂອງການເຮືອນການສອນຕາມທຖ່ງກົງການເຮືອນຈາກປະລົບການຮັບຮັດການ ໄດ້ແກ່

1. ການເຮືອນຮູ້ເກີດຂຶ້ນເມື່ອເນື້ອທາທີ່ເຮືອນລອດຄລົ້ງກັບຄວາມລົນໃຈຂອງຜູ້ເຮືອນ
2. ການເຮືອນຮູ້ທີ່ໜັດຕ່ອງຄວາມເປັນຕົວຕະຫຼອງຜູ້ເຮືອນ ຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ເມື່ອລົດກາວະຄຸກຄາມ ບີບຄົ້ນຈາກກາຍນອກລົງ
3. ການເຮືອນຮູ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ຍ່າງຮວດເຮົວຄ້າສິ່ງທີ່ໜັດແຍ້ງກັບຄວາມເປັນຕົວຕະຫຼອງຜູ້ເຮືອນມີນ້ອຍ
4. ການເຮືອນຮູ້ທີ່ເກີດຈາກການຮົມໂດຍຜູ້ເຮືອນຈະຄົງທນແລກຢາວານາ

ໂສຕ້ຫັນ # 14.11 ທຖາະງວິສົ່ງສຽງສຽງທາງປັບປຸງ

ທຖາະງວິສົ່ງສຽງສຽງທາງປັບປຸງ (Constructionism)

ທຖາະງວິສົ່ງສຽງສຽງທາງປັບປຸງນີ້ ເຊັ່ນອໍາຣີ (Seymour Papert) ແກ່ງສຖາບັນເທດໂຄໂລຢີແກ່ມລວັງແມລໜາເຊົາເລັກ ສຫະອະເມືອງ (MIT) ເປັນຜູ້ພົດນາແນວກາເຮັດວຽກສອນນີ້ ໂດຍໄດ້ຮັບອີທີພລາທາງຄວາມຄິດຈາກ ເພີ່ເຈົ້າ (Piaget) ເພເພົ່າຣີ (Papert) ອີນຍາຍວ່າທ່າກເຂົາມືຄວາມເຂົ້າຕາມ ເພີ່ເຈົ້າແລະເພເພົ່າຣີ (Piaget ແລະ Papert) ທີ່ວ່າຄວາມຮູ້ເກີດຈາກການສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍຕົນເອງ ກາຣີກົກຊາກີຈະປະກອບດ້ວຍການຈັດໂອກາສໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກສ່ວນຮ່ວມໃນກິຈການສ້າງສຽງ ເພື່ອນຳໄປສູ່ການສ້າງຂຶ້ນງານ ເພເພົ່າຣີ ກລ່າວວ່າ ກາຣີຮູ້ທີ່ດີມໃຊ້ໄດ້ມາຈາກການທ່າວິທີການທີ່ດີກວ່າອັນກູ້ສອນໃນການສອນທ່າກແດກການຈັດໂອກາສທີ່ດີກວ່າແກ່ຜູ້ເຮັດວຽກໃນການສ້າງ ຖຣຄະເຫັນນີ້ຄື່ອງ ລຶ່ງທີ່ Papert ເຮັດວຽກວ່າ ການສ້າງສຽງທາງປັບປຸງ (Constructionism) ຜົ່າງການເຮັດວຽກຂຶ້ນໄດ້ເມື່ອຜູ້ເຮັດວຽກມີບທບາທລຳຄັ້ງໃນການສ້າງລຶ່ງທີ່ມີຄວາມໝາຍກັບຕົນ

ໜັກການລຳຄັ້ງຕາມແນວທຸກໝົ່ນໆ ສຽບປັບໄດ້ຕັ້ງນີ້

- ຄວາມຮູ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ໂດຍເຊີມພະອຍາ່ງຍິ່ງເມື່ອຜູ້ເຮັດວຽກເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງ (construct) ອຍ່າງມີຄວາມໝາຍ ເມື່ອເຂົ້າສ້າງລຶ່ງໜຶ່ງລຶ່ງໄດ້ຂຶ້ນນາ ເຂົາກີຈະສ້າງຄວາມຮູ້ໃນສົມອອງຂອງເຂົາພວ່ອມກັນໄປ
- ລຶ່ງທີ່ໜ້າໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽນ ລົ້ງຈິ ມີຕັ້ງແຕ່ກະດາຍ ແຜ່ນໄໝ ຕິດເຫັນຢ່າງ ກອງທາຍ ພລາສຕິກ ເສົ່າວັດຖຸເຫຼືອໃ້ ຈົນສົ່ງລົ່ອເທດໂຄໂລຢີ ລຶ່ງແວດລ້ອມໃນການເຮັດວຽກຮູ້ທີ່ບໍ່ອີກບົດກັບການເຮັດວຽກຮູ້ມີຄວາມລຳຄັ້ງທີ່ໜ້າໃຫ້ຜູ້ເຮັດວຽກເກີດການສ້າງ
- ລຶ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີໃນການເຮັດວຽກຮູ້ມີ 3 ເຮືອງ ຄື່ອງ ຜູ້ເຮັດວຽກມີການເລືອກເພື່ອໃຫ້ເຂົາມໂອກສຣີເຮີມ ຄິດຄັນໃນສ່ວນທີ່ເຂົາສົນໃຈມີໃຫ້ເຮັດວຽນໂດຍການບອກ ກາຣີສ້າງຢ່າງເຕື່ອຍາ ມີຄວາມຫລາກຫລາຍ ໂດຍຫລາກຫລາຍທີ່ໃນດ້ານທັກະະແລ້ວຫລາກຫລາຍໃນຮູບແບບ ແລະຄວາມເປັນກັລຍານມິຕີຣ ໂດຍຜູ້ເຮັດວຽກຮູ້ລື້ກີລະສະ ປລອດວັນຈາກຄວາມກົດດັນ ມີບຣາຍາກັສແກ່ມິຕີຣາພີໃນກລຸ່ມຜູ້ເຮັດວຽນແລ້ວໃນກະບວນການເຮັດວຽກຮູ້

ໂສຕ້ຫັນ # 14.12 ທຖາະງວິສົ່ງສຽງສຽງທາງປັບປຸງ

ການຈັດກະບວນການເຮັດວຽກ ໂດຍໃ້ການຈັດການເຮັດວຽກແບບນູ່ຮານາກາ (ONIE Model)

ການຈັດກະບວນການເຮັດວຽກ ໂດຍໃ້ ONIE Model

ຄື່ອງ ການນໍາອົງກົດປະກອບຕ່າງໆ ຂອງການຈັດການເຮັດວຽກ ມາວິເຄຣະໜໍ ແລະດໍາເນີນການຈັດການເຮັດວຽກຮູ້ ອຍ່າງເປັນຂັ້ນຕອນ ຜົ່າງການນີ້ຈະເປັນກົດປະກອບຕ່າງໆ ຂອງການຈັດການເຮັດວຽກ ມີຄວາມຫລາກຫລາຍ ໂດຍຫລາກຫລາຍທີ່ໃນດ້ານທັກະະແລ້ວຫລາກຫລາຍໃນຮູບແບບ ແລະຄວາມເປັນກັລຍານມິຕີຣ ໂດຍຜູ້ເຮັດວຽກຮູ້ລື້ກີລະສະ ປລອດວັນຈາກຄວາມກົດດັນ ມີບຣາຍາກັສແກ່ມິຕີຣາພີໃນກລຸ່ມຜູ້ເຮັດວຽນແລ້ວໃນກະບວນການເຮັດວຽກຮູ້

ใบตัค # 14.13 การจัดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

การจัดสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

- ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจความรู้สึกอยากรู้เรียน
- บรรยายการเรียนเป็นกันเอง มีความลับเฉพาะกาลส่วนตัว ไม่ยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคล ตลอดจนเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันในระหว่างผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน
- ผู้เรียนมีโอกาสตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนด้วยตนเอง
- ผู้เรียนมีโอกาสสร่วมวางแผนการเรียน
- ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่
- กิจกรรมการเรียนรู้มีล่วนเกี่ยวข้องล้มพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน มีการดึงประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์
- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มุ่งที่จะใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบแก่ปัญหา ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับชีวิตประจำวัน (Knowles, 1980, น. 49–53)

หน่วยที่ 15

การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

โสตทัศน์ # 15.1 ความหมายและปรัชญาพื้นฐานสำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ความหมายและปรัชญาพื้นฐานสำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- ความหมายของการศึกษานอกระบบ หมายถึง ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้อย่างยึดหยุ่นโดยมุ่งให้บุคคลได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน นอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติ โดยมีความยึดหยุ่นในการกำหนดความมุ่งหมาย รูปแบบ เนื้อหา วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลา การศึกษา และการประเมินผล ที่สอดคล้องตามสภาพปัจจุบันและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- การศึกษาตามอัธยาศัย คือการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การทำงาน หรือเรียนรู้จากบุคคล ครอบครัว สังคม ชุมชน รวมถึงสภาพแวดล้อม ลีอ แหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่ล้ำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียน ไม่มีการสอน ไม่มีประกาศนียบัตร มีหรือไม่มีสถานที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ ไม่จำกัดเวลาเรียน ลักษณะการเรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนเพื่อความรู้และนันทนาการ จึงสามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต

ปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- **กลุ่มเสรีนิยม (Liberal Perspectives)** เป็นปรัชญาการศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดในตะวันตก โดยเชื่อว่ามนุษย์เป็นลัตัวประเสริฐ มีลิทธิ์เสรีภาพในตัวเองที่จะเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตของตนเองได้ บนพื้นฐานของเหตุและผล การศึกษาต้องมุ่งเน้นความรู้ต้องคู่คุณธรรม จริยธรรม การศึกษามีหน้าที่อนุรักษ์สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม และอารยธรรม กลุ่มปรัชญาลั่นนี้ใช้การเรียนการสอนแบบบรรยายประกอบการหัดถกทางอภิปราย ตัวอย่างเช่น การศึกษาสามัญ การศึกษาพื้นฐาน การจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ ห้องสมุด การศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น
 - **กลุ่มพัฒนาการนิยม (Progressives Perspectives)** จอห์น ดิวอี (John Dewey) พัฒนาจนเป็นการจัดการศึกษาตามแบบฉบับของอเมริกา ที่เน้นเรื่องความแตกต่างในตัวผู้เรียนของแต่ละคน การศึกษาควรให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ควรนำวิธีการวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเรียนการสอน การศึกษาต้องนำไปสู่การพัฒนาทั้งล้วนตนและสังคม ตัวอย่าง เช่น การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาต่อเนื่องอาชีวศึกษา การส่งเสริมเผยแพร่ทางเกษตร การศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เป็นต้น
 - **กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorist Perspectives)** เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งประเทศต่าง ๆ ได้เร่งพัฒนาศักยภาพของตนโดยเน้นให้เกิดประสิทธิภาพของผลผลิตเป็นลักษณะเชิงจิตวิทยามากกว่าเชิงปรัชญา เน้นการพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียน มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการวิจัยและการประเมินผลที่ใช้เกณฑ์ที่ประเมินที่ชัดเจนล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น การฝึกอบรมลายອักษีพในสถานประกอบการ การฝึกทักษะเยาวชน การฝึกสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เป็นต้น
 - **กลุ่มนิยมมนุษยนิยม (Humanist Perspectives)** ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติของผู้เรียน การเห็นคุณค่าในตัวเอง เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนได้เข้ามามีบทบาทในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งสร้างบรรยายกาศในการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ด้วยการเขียนน้ำ丹酮เอง เป็นต้น
 - **กลุ่มปฏิรูปนิยม (Radical – Empowerment – Perspectives)** ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยวิธีการสอนแบบโนธรรรมสำนึก (Conscientization) ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ หรือเรียกว่าการเกิดมโนธรรมสำนึกที่จะแสดงออกด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ เพื่อให้หลุดพ้นจากวัฒนธรรมเงียบ (Culture of Silence) เน้นการคิดไตร่ตรองไม่ใช้การสอนแบบท่องจำ มุ่งหวังให้เกิดการกระทำในสังคม (Social Action) ให้เกิดการมีส่วนร่วมในสังคม และมีลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์ ในบริบทสำหรับเยาวชน ตัวอย่างเช่น การวิจัยสอนผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ การวิจัยพัฒนาคุณภาพชีวิต การวิจัยการเริ่มพลังอำนาจชุมชนเข้มแข็ง การวิจัยการระดับคุณภาพชีวิตสตรี การวิจัยต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น

ໂສຕທັນ # 15.2 ປັບປຸງພື້ນຖານຂອງການຈັດການຄຶກຂານອກຮະບບແລກາກຄຶກຂາຕາມອັນຍາຄັ້ງ (ຕ່ອ)

- ປັບປຸງທັນສົມຍໃຫ້ທີ່ອທັນວຽກ (Postmodernism ອ້າງອີງໃນສອງ ໂລທິຕິເສຍ, 2554) ມາຍຄື່ງ

ກະແລສຄວາມຄົດ ແລະທ່າທີ່ຂອງບຸຄຄລກລຸ່ມທີ່ໃນປັດຈຸບັນ ທີ່ເຊື່ອວ່າຄວາມຄົດຂອງຕົນຫລຸດພື້ນຢຸດໃໝ່ໄປແລ້ວ ປັບປຸງທັນສົມຍໃຫ້ມີຜລື້ນໍາຕ່ອງການຈັດການຄຶກຂານໃນອານາຄຕີ່ການ ເພຣະລັ້ນຄມດ້ານຕ່າງ ຈະເປີເປີ່ຍິນໄປ ຄວາມເຂົ້ອໃນລິ່ງທີ່ເປັນມາຕຽບຮູ້ຈາດ ຄວາມເປັນເອກພາບ ຄວາມເປັນເອກລັກໜົນ ຄວາມເປັນມາລົບ ຄວາມເຂົ້ອໃນລັກທີ່ຕ່າງ ຈະເປີເປີ່ຍິນແປລັງໄປເປັນຄວາມມີຫລາຍມາຕຽບຮູ້ຈາດ ຄວາມເປັນຮູ້ຈາດລົດລົງ ກລາຍເປັນແນ້ນໜຸ່ມໜຸ່ມ ບຸຄຄລ ຮູ່ອກລຸ່ມຍ່ອຍ ບຸຄຄລເປັນເອກພາບກລາຍເປັນຄວາມແຕກຕ່າງ ຄວາມເປັນເອກລັກໜົນຮະດັບຫາດ ກລາຍເປັນເອກລັກໜົນຂອງກລຸ່ມຍ່ອຍແລກ່າກຫລາຍ ຄວາມເປັນມາລົບລົດລົງກລາຍເປັນເວັ້ງເຊີພາກລຸ່ມເຊີພາກນາກໜີ້ນ

- ປັບປຸງລຳຄັ້ງຂອງການຄຶກຂານອກຮະບບຄື່ອງ ລັກໜະການເຮັດວຽກທີ່ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ ມີຫລັກການຂອງການ

ຄຶກຂາຕາມດີ່ວິຕ ເນັ້ນການພັດນາຄຸນພາບຫີ່ວິຕແລກລັ້ນຄມ ເນັ້ນຄວາມແຕກຕ່າງຮ່າງບຸຄຄລແລກາກພື້ນເອງ ການເຮັດວຽກທີ່ເນັ້ນຕົວແທນເອງ ເນັ້ນຄວາມເປັນປັດຈຸບັນ ການລົ່ງເລີ່ມດ້ານຄິດບວກເຊີງບວກ ກະບວນການເປີເປີ່ຍິນຜ່ານການເຮັດວຽກແລກ່າກຫລາຍ ເຊັ່ນມີຫລັກການເຮັດວຽກທີ່ເປັນຫຼື່ອເທັກໂນໂລຢີ

- ປັບປຸງພື້ນຖານໃນການຈັດການຄຶກຂາຕາມອັນຍາຄັ້ງ ໄດ້ເນັ້ນປັບປຸງແນວມຸນຸ່ຍນິຍມທີ່ເນັ້ນການເຮັດວຽກທີ່ເທັກໂນໂລຢີ

● ດັ່ງນັ້ນ ການຄຶກຂານອກຮະບບແລກາກຄຶກຂາຕາມອັນຍາຄັ້ງ ພຶ້ງຈະຕ້ອງອອກແບບໃໝ່ມີຄວາມສອດຄລ້ອງກັບຄວາມເປີເປີ່ຍິນແປລັງໃນຍຸດໂລກາກິວວັດນີ້ ໃນຂະແໜເດຍກັນກົດຈຳຕ້ອງລວັງຄວາມເຂົ້ອມໂຍງ ການນຳໄປໃຫ້ໃນສພາພຈິງຂອງການຕຳເນີນຫີ່ວິຕທີ່ໃນມິຕິທາກການເຮັດວຽກ ແລກາກຄຶກຂາຕາມຜູ້ເຮັດວຽກ

แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษานอระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- แนวคิดการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Andragogy)
 - โนลส์ (Knowles, 1973) ได้เสนอสมมติฐานในเรื่องลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เอาไว้ 4 ข้อคือ
 1. เมื่อคนเราเติบโตขึ้น ผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะชอบการซึ่งนำด้วยตัวเอง (Self-direction)
 2. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่นั้นเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า ดังนั้น การเรียนรู้แบบมีล่วงร่วม (Active Participation) จากประสบการณ์ของผู้ใหญ่ควรจะนำมาใช้เป็นวิธีการจัดการฝึกอบรม
 3. ผู้ใหญ่นั้นมักจะให้การตระหนักรู้ถึงเรื่องราวดูเฉพาะที่มาจากการชีวิตจริง ดังนั้น การจัดฝึกอบรมควรจะใช้เรื่องในชีวิตจริงมาเป็นแนวทางการจัดการฝึกอบรม
 4. ผู้ใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้ทักษะและไฟหัวความรู้ที่จำเป็นในการเพิ่มขีดความสามารถของตนในการทำงานและนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาใช้งานได้ทันที
 - บทบาทของผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา ใน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สรุปได้ดังนี้
 1. ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา จะต้องยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนมีคุณค่า และต้องเคารพในความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย
 2. ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา ควรพยายามทำให้ผู้เรียนตระหนักรู้ด้วยตนเองว่า ตนเองมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทัศนคติ
 3. ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา ควรจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้อง เนื่องจาก ที่นั่ง อุณหภูมิ และส่วน การถ่ายเทอากาศ เป็นต้น รวมทั้งเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ด้วยกัน
 4. ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะแสวงหาความล้มพันธ์อันดี ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อสร้างความรู้สึกไว้เนื้อเชื่อใจ และความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และพยายามหลีกเลี่ยงการแข่งขัน

ใบหัวข้อ # 15.3 แนวคิดและทฤษฎีในการจัดการศึกษาอุปกรณ์และการศึกษาตามอัธยาศัย (ต่อ)

- 5) ผู้จัดการเรียนรู้หรือผู้จัดกิจกรรมการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็น การพิจารณาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ การกำหนดมาตรการหรือเกณฑ์การเรียนรู้ โดยเป็นที่ยอมรับร่วมกันและ ร่วมกำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ ตลอดจนการช่วยเหลือสนับสนุนผู้เรียนให้รู้จักพัฒนาขั้นตอนและวิธีการในการ ประเมินตนเองด้วย

แนวคิดนโธรรมสำนึก ของ ปีโร แฟร์ (Paulo Freire, 1970)

แฟร์ ได้เสนอขั้นตอนการสอน ดังนี้

- **ขั้นตอนที่ 1 การเสนอรหัส (Codification)** เสนอสถานการณ์ที่เป็นจริงแก่ผู้เรียนและเป็นสถานการณ์ที่มีลักษณะขัดแย้ง (Contradiction) ซึ่งวิธีการนำเสนอสามารถทำได้วยาวา รูปเลกต์ชี้ รูปถ่าย เทปอัดเสียง ภาพฉาย แต่ต้องหาลักษณะของเรื่องที่จะให้คุณลักษณะตาม

- **ขั้นตอนที่ 2 การถอดรหัส (Decoding)** เป็นการถอดความหมายด้วยวิธีการลับทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สื่อสารกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง

- **ขั้นตอนที่ 3 การวิพากษ์วิจารณ์** ผู้เรียนต้องเริ่มตระหนักและมองเห็นปัญหา ครื่อคราญ วิพากษ์ วิจารณ์ เป็นการสร้างมโนธรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Consciousness) และเป็นการปฏิวัติวัฒนธรรมเงียบ (Culture of Silence) หัวใจสำคัญของการสอนคือ การใช้ความคิด วิพากษ์วิจารณ์และการสpeak (Dialogue) โดยใช้ภาษาง่าย ๆ เป้าหมายการสอนของแฟร์ คือ การให้เกิดจิตสำนึก (Consciousness) ขึ้นในผู้เรียน ชี้่งแฟร์ (Freire, 1970) หมายถึงกิจกรรมทางสังคม (Social Activity) หรือการที่มนุษย์จะมีความรู้เกี่ยวกับลิ้งได้ด้วยการลือความหมาย และการสนทนาระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

แฟร์ (Freire, 1970) ได้แบ่งจิตสำนึกของมนุษย์ออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. **จิตสำนึกที่ยังไม่เปลี่ยนแปลง** (Intransitive Consciousness) เป็นระดับต่ำสุดของจิตสำนึก สภาพของประชาชนที่มีจิตสำนึกเข่นนี้ ส่วนใหญ่มีมากในประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งยากจน ต้องดิ้นรนในการทำมาหากิน และชีวิตยังเชื่อถือในโชคทางมากกว่าเหตุผล

2. ระดับจิตสำนึกกึ่งเปลี่ยนแปลง (Semi-Intransitivity) ในระดับนี้จิตสำนึกไม่เต็มที่ รับค่านิยมผิด ๆ ใช้อารมณ์และรูนแรง เช่นค่านิยมในการใช้ช่องแพง นิยมลิ้นคำแบรนด์เนม

3. จิตสำนึกในระดับที่สาม คือ การเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้น (Naive Transitivity) กล่าวคือ ประชาชนซึ่งเคยสูงบึงยืน เกิดตระหนักรู้ มีการประท้วงวิพากษ์วิจารณ์ ถูกปลุกระดมให้เป็นเครื่องมือ ของกลุ่มผลประโยชน์ ขาดการวิเคราะห์ ลังเลระหว่าง ข้อดีคือ ประชาชนริบตระหนักรู้ว่าตัวเองมีส่วน ในการกำหนดชะตาชีวิต

4. **จิตสำนึกระดับสูงสุด คือ ขันวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Consciousness)** มีการตื่อต่อง มีการคิด สนทน (Dialogue) มีความเชื่อมั่น มีการผสมผสานระหว่างการกระทำและการไตร่ตรอง คือ มนธรรมลั่นึก (Conscientization) หรือกล่าวได้ว่า มนธรรมลั่นึกของเปาโล แฟร์ (Paulo Freire, 1970) เป็นจิตสำนึกระดับสูงที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ อีกนัยหนึ่งคือ กระบวนการสะท้อนความคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Reflection) นั่นเอง

ໂສທັກນີ້ # 15.5 ແນວຄິດກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນ

ແນວຄິດກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນ

● **ໂຄລົບ (Kolb, 1984)** ກລ່າວວ່າກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນເປັນກະບວນກາຣເຮືອນຮູ້ທີ່ເປັນລັກຊະນະແບບອົງຄໍຮ່ວມແລ້ວມີຄວາມຫລາກຫລາຍ ທີ່ຮູ້ປະສບກາຣົນໄດ້ແນວຄິດກາຣເຮືອນຮູ້ໃໝ່ ປະກອບດ້ວຍ ປະເທັນທີ່ເກີ່ວຂຶ້ອງກັບວິທີກາຣເຮືອນຮູ້ອອນບຸຄຄລກ ກາຣເຈີ່ງອອກຈາມ ແລ້ວພັດນາ ຖຖານີກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນເນັ້ນທຳກຳລຳຄັ້ນຂອງກາຣປົງປັດຈິງໃນ ກະບວນກາຣເຮືອນຮູ້ ພຍາຍາມທຳໃຫ້ຜູ້ເຮືອນເກີດພົດຕິກຣມແລ້ວອາມນີ້ ຄວາມຮູ້ສຶກໃໝ່ແລ້ວຄວາມຮູ້ໃໝ່

ຮາຍລະເອີດຂອງຈາກກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນ ມີດັ່ງນີ້

1. **ປະສບກາຣົນກາຣເຮືອນຮູ້ (Learning Experience)** ເປັນປັຈຢັ້ງທີ່ມີອີທີພິລົດຕ່ອຜູ້ເຮືອນ ກາຣແລກເປັນເປົ້າ ປະສບກາຣົນທີ່ເປັນລ່ວນປະກອບຂອງໜີວິດ ປະສບກາຣົນນຳສູ່ກາຣຽບຮົມຄວາມສາມາດໃນກາຣຈັດກາຣທີ່ເປັນຄວາມລັ້ມພັນຮົດທີ່ມີຄ່າ ທີ່ປະສບກາຣົນອາຈຈະມີຜົດຕ່ອກາຣເຮືອນຮູ້ໄດ້ ທັກກາຍອມຮັບແລ້ວກາຣປົງເສົາ

2. **ກາຣລັ້ງເກີດແລ້ວກາຣໄຕ່ຮ່ວມງານ (Observe and Reflect)** ກາຣເຮືອນຮູ້ທີ່ດີ່ທີ່ສຸດໂດຍກາຣໃຫ້ຜູ້ເຮືອນໄດ້ມີກາຣສະຫຼັບຄວາມຄິດເຫັນກັບ ມີກາຣໄຕ່ຮ່ວມງານປະສບກາຣົນທີ່ໄດ້ຮັບ ເພື່ອນຳມາໃຫ້ໃນກາຣພິຈານາວ່າລົ່ງໄດ້ເປັນປະໂຍ້ນ໌ ທີ່ໄວ້ໄມ້

3. **ກາຣພິຈານາລົງຄວາມເຫັນແລ້ວກາຣສ້າງແນວຄິດ (Generalize and Conceptualize)** ກາຣກະທຳຫົວກາຣໄດ້ຮັບມາຫົວກາຣໄດ້ເປັນກຽບແນວຄິດຂອງດັນເອງ

4. **ກາຣຕຽບສອບແລ້ວກາຣນູ່າກາກ (Experiment and Integrate)** ເປັນປະເທັນທ້າທາຍທີ່ດີ່ທີ່ສຸດ ສິ້ນກາຣຝຶກປົງປັດຈິງ ເປັນກາຣທດລອງ ກາຣຝຶກປົງປັດຈິງ ແລ້ວກາຣຕຽບສອບ ເພື່ອກາຣລອງຜິດລອງຄູກ

ກາຣເຮືອນຮູ້ຈາກປະສບກາຣົນເປັນລັກຊະນະຂອງກາຣເຮືອນຮູ້ຕົດຫົວຫຼາຍຂອງຜູ້ໃໝ່ເມື່ອໄດ້ທີ່ຜູ້ໃໝ່ດີ່ທີ່ກາຣເຮືອນຮູ້ຜູ້ໃໝ່ ຈະສາມາດເຮືອນຮູ້ໄດ້ຈາກປະສບກາຣົນເດີມທີ່ມີອຸ່ນ ດັ່ງນັ້ນ ກາຣກິຈຂອງຜູ້ຈັດກາຣເຮືອນຮູ້ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງສັນບັນລຸນຸນກາຣເຮືອນຮູ້ຂອງຜູ້ໃໝ່ ຕ້ອງແລ້ວກາວິທີກາຣສ້າງທຳເຮືອນທີ່ສອດຄລ້ອງກັບປະສບກາຣົນໃນອົດຫຼືອົດຂອງຜູ້ໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຍ້ນ໌ ສູງສຸດລຳຮັບກາຣເຮືອນຮູ້ດັ່ງກ່າວ

ໂສທັບນີ້ # 15.6

ແນວຄິດກາຮຽນຮູ້ດ້ວຍການນຳຕານເອງ

ແນວຄິດກາຮຽນຮູ້ດ້ວຍການນຳຕານເອງ (Self-directed Learning)

● **ອາຊັ້ນຍູ້ ຮັດຕະອຸບລ (2552)** ກລວ່າວ່າກາຮຽນຮູ້ດ້ວຍການນຳຕານເອງ ຄື່ອ ກະບວນກາຮຽນຮູ້ທີ່ຜູ້ເຮືອນຮັບຜິດຂອບກາຮຽນຮູ້ຂອງຕົນໂດຍກາຮັດຄວາມຕ້ອງກາຮັດແລະ ວັດຖຸປະສົງກາຮຽນຮູ້ ລວມທີ່ກາຮັດອອກແບບປະສົບກາຮັນ ແລະ ທຣັພາກທີ່ເອີ້ນຕໍ່ກາຮຽນຮູ້ຂອງຕົນ ຕລອດຈົນກາຮັດແລນີ້ດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍຜູ້ສອນມືບທາຖາກເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ພົບເພື່ອເພື່ອນຮ່ວມທາງກາຮຽນຮູ້ (Facilitators)ກັບຜູ້ເຮືອນມາກາກວ່າທີ່ຈະເປັນຄຽງຜູ້ສອນຄວາມຮູ້ໂດຍຕຽງ ໂດຍມີບຣາຍາກາສຂອງກາຮຽນຮູ້ທີ່ໄຫ້ຜູ້ເຮືອນເປັນຄຸນຍົກລາງແໜ່ງກາຮຽນຮູ້ຢ່າງແທ້ຈິງ

ກາຮຽນຮູ້ດ້ວຍການນຳຕານເອງ ຄື່ອກະບວນກາຮັດແລນີ້ດ້ວຍຕົນເອງໂດຍມີໜັ້ນຕອນທີ່ຕ້ອງດໍາເນີນກາຮັນເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົດຕໍ່ກາຮຽນຮູ້ຂອງຜູ້ເຮືອນ ດັ່ງນີ້

1. ກາຮັດສ່ວນບຣາຍາກາສທີ່ເອີ້ນອຳນວຍຕໍ່ກາຮັດສ່ວນຄວາມຄິດຮົງຮົມ
2. ກາຮັດວາງແພນກາຮຽນຮູ້ຂຶ້ນຜູ້ເຮືອນຈະດໍາເນີນກາຮັດສ່ວນກັບສຕາບັນ
3. ກາຮັດວິນິຈຈ້າຍຄວາມຕ້ອງກາຮັດໃນລົງທຶນໃຈຈະເຮືອນຮູ້ ໂດຍຜູ້ເຮືອນເປັນຜູ້ດໍາເນີນກາຮັນເອງ
4. ກາຮັດອອກແບບແພນກາຮຽນຮູ້ທີ່ເໝາະສມກັບຜູ້ເຮືອນ ໂດຍໃຫ້ລັ້ນຍູ້ກາຮັດແລນີ້
5. ກາຮັດຈັດກິຈກຽມກາຮຽນຮູ້ ຊຶ່ງຈະທຳໄໝເກີດປະສົບກາຮັນກົດກົດກາຮຽນຮູ້
6. ກາຮັດປະເມີນຜົດຕໍ່ກາຮຽນເອງ

เสตทัคก์ # 15.7

ประเภทของการศึกษาอกรอบบบ

ประเภทของการศึกษาอกรอบบบ

- **ฟิลลิปส์ คูมป์ และแมนซูร์ อามัด (Philip H. and Manzoor Ahmed, 1971)** ได้แบ่งการศึกษาออกระบบไว้ 4 ประเภท ด้วยกันประกอบด้วย

1. **การศึกษาขั้นพื้นฐาน (general or basic education)** เป็นการจัดให้ประชาชนอ่านออก เขียนได้ คิดเลข เป็น และมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องลิ่งแวดล้อมรอบตัว และความรู้วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

2. **การศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัว (family improvement education)** เป็นการศึกษาเพื่อเสริมความรู้ สร้างเจตคติ แบบพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของครอบครัว เช่น เรื่องการวางแผนครอบครัว การเลี้ยงดูบุตรธิดา โภชนาการ เป็นต้น

3. **การศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชน (community improvement education)** เป็นการพัฒนาประชาชนให้สามารถปกคล่อง ดูแล และช่วยเหลือชุมชนได้ เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ในชุมชน การจัดให้มีศูนย์กระจายข่าวหรือที่อ่านหนังสือในชุมชน การทำประชุมพิจารณ์ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น

4. **การศึกษาเพื่อการอาชีพ (occupational education)** เป็นการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ การสร้างงาน เพื่อล่วงเสริมการมีรายได้ และมีความเป็นอยู่ที่ดี

- **ในปัจจุบันการจัดการศึกษาอกรอบบบในประเทศไทย สามารถจัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้**

1. **การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้จัดเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถในการอ่าน เขียน มีความรู้ในการคิดคำนวณ รู้เรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน ลิ่งแวดล้อม ลังคอม ประเพณีและวัฒนธรรม

2. **การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ** เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาการวางแผนและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน

3. **การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต** เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคล เพื่อให้สามารถชีวิตอยู่ได้ในลังคอมได้อย่างมีความสุข ประกอบไปด้วย 4 ด้านคือ สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทรัพยากรธรรมชาติและลิ่งแวดล้อม และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. **การศึกษาเพื่อพัฒนาลังคอมและชุมชน** เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถและศักยภาพ ของคนในชุมชนและทุกภาคล้วนในชุมชนให้ร่วมกันรับผิดชอบและเห็นความสำคัญในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยหน่วยงานการศึกษาอกรอบบบต้องให้ความสำคัญต่อการใช้กระบวนการทางการศึกษาเข้ามาดำเนินการ และกำหนดเป็นแนวทางในการล่วงเสริมให้เกิดกิจกรรมพัฒนาลังคอมและชุมชน

ໂສຕ້ຫັນ # 15.8 ປະເທດຂອງກາຮືກຂານອກຮະບບ

ຫລັກກາຮືກຂານອກຮະບບ

ຫລັກກາຮືກຂານອກຮະບບ ເປັນກາຮືກທັກໝະໃນກາຮືກຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ກ່າວລຸ່ມເປົ້າໝາຍ ໃຫ້ເຮືຍນຮູ້ວິຊີເຮືຍນປຸກັຟນນິສີໄຟ້ ໄຟເຮືຍນ ກາຮືກຄວາມລອດທີ່ວິດ ໂດຍຢືດຫລັກຄວາມເລີມອກພາກທາງກາຮືກຂາ ຫລັກກາຮືກພັດນາດນອງແລະ ກາຮືກພັດນອງ ຫລັກກາຮືກບົຽນກາຮືກກາຮືກຮູ້ກັບວິຊີທີ່ວິດ ຫລັກຄວາມສອດຄລົ້ອງກັບປັ້ງຫາຄວາມຕ້ອງກາຮືກແລະ ຄວາມຄັດຂອງຜູ້ເຮືຍນ ແລະ ຫລັກກາຮືຍນຮູ້ຮ່ວມກັນແລກກາຮືກມີລ່ວມຮ່ວມຂອງໜຸ່ມໜຸ່ນ ໂດຍມີວິຊີຈັດກາຮືກຂານອກຮະບບ ຈາກກາຮືກວິເຄຣະທີ່ຫລັກກາຮືກກາຮືກອກຮະບບໄປປັບໃໝ່ໃຫ້ເໜາະສົມກັບຜູ້ເຮືຍນຈາກກ່າວລຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ດ່າງກັນໄປໂດຍຄຳນຶ່ງຄື່ງຄວາມຢືດຫຍຸ່ນ ທັ້ງໃນດ້ານເວລາ ຫລັກສູດ ສຖານທີ່ເຮືຍນ ເງື່ອນໄຂຕ່າງ ๆ ໂດຍສາມາດຮັດກາຮືຍນຮູ້ໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກທີ່ທຸກເວລາ

ໂສຕ້ຫັນ # 15.9 ພັດທະນາກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງ

ຫລັກກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງ

ຫລັກກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງນີ້ ເປັນກາຮືກທີ່ຜູ້ຈັດໄມ່ຈຳແລະມຸ່ງໝາຍໃນກາຮືກໂດຍຕຽນຜູ້ຈັດກິຈຈະກົດກິຈກະໂຄນົມໄປຕາມວັດຖຸປະສົງໃນກາຮືກ ຜູ້ໃຫ້ບົງລົງກິຈຈະກົດກິຈກະໂຄນົມຈະໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ທັກໝະທີ່ເຈັດຕິມາກນ້ອຍ ຕາມຄວາມຕ້ອງກາຮືກຂອງແຕ່ລະບຸຄຸລ ໂດຍມີວິຊີກາຮືກຈັດໂດຍຢືດຫລັກຜູ້ເຮືຍນເປັນລຳຄັ້ງ ທີ່ຈະລັ່ງຜົນໃຫ້ຜູ້ເຮືຍນ ໄດ້ເຮືຍນຮູ້ວິຊີກາຮືກຮູ້ ແລະສາມາດຮັດກາຮືກຮູ້ຂຶ້ນໄດ້ດ້ວຍຕາມເວລາໂດຍກະບວນກາຮືກຮູ້ໄດ້ຕໍ່ລວມເວລາ ມີລື່ອແລະແໜ່ງກາຮືກຮູ້ໄດ້ທຸກຮູບແບບ

ໃນເຮືອງຂອງຫລັກກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງນີ້ ອາຈະຈະກ່າວໄດ້ວ່າກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງ ເປັນກາຮືກທີ່ຜູ້ຈັດໄມ່ຈຳແລະມຸ່ງໝາຍໃນກາຮືກໂດຍຕຽນຜູ້ຈັດກິຈຈະກົດກິຈກະໂຄນົມໄປຕາມວັດຖຸປະສົງໃນກາຮືກ ຜູ້ໃຫ້ບົງລົງກິຈຈະກົດກິຈກະໂຄນົມຈະໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ທັກໝະທີ່ເຈັດຕິມາກນ້ອຍ ຕາມຄວາມຕ້ອງກາຮືກຂອງແຕ່ລະບຸຄຸລ

ກາຮືກຂານອັນຍາຄັ້ງຈຶ່ງເປັນເພື່ອ ໂອກາສແລະທາງເລືອກທາງກາຮືກທີ່ໃຫ້ແກ່ຄົນທຸກຄົນໄດ້ກາຮືກ ເຮືຍນຮູ້ອໍາຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງຕາມຄວາມສົນໃຈ ແລະຄວາມຕ້ອງກາຮືກໄດ້ຕໍ່ລວມເວລາໄປຈົນຕໍ່ລວມທີ່ວິດ

ໂສຕທັນ # 15.10 ວິທີການຈັດການຄຶກຂານອກຮະບບ

ວິທີການຈັດການຄຶກຂານອກຮະບບ

1. ຍືດຜູ້ເຮືອນເປັນສູນຍົກລາງ ໂດຍຄຳນິ່ງຄື່ງຄວາມຕ້ອງການ ຄວາມສົນໃຈແລະຄວາມແຕກຕ່າງຮະຫວ່າງຜູ້ເຮືອນໃນແຕ່ລະກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ໄທ້ຄວາມລຳຄັ້ງກັບປະລົບກາຮົນເດີມຂອງຜູ້ເຮືອນ
2. ໃຊ້ເຖິງນິດການສອນ ການຈັດກິຈການທີ່ມີຄວາມໜາກຫລາຍ ເຊັ່ນ ຈັດກິຈການກຸ່ມເລັກ ກຸ່ມໃໝ່ ການອົກປາຍ ການແລກປັບປຸງ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມສົນໃຈກັບປະລົບກາຮົນເດີມຂອງຜູ້ເຮືອນ
3. ໃຊ້ລື່ອໜິດຕ່າງ ທ່ານ ພາຍໃນ ດັບຜົນຜ່ານກັນ ໄມວ່າຈະເປັນລື່ອໜິດພິມພົບ ລື່ອອີເລັກທຣອນິກລີ ລື່ອປະສົມ ຢ່ວົງ ອາຈະໃຊ້ລື່ອໜິດຕ່າງໆ ທ່ານ ເພື່ອໃຫ້ປະກອບການຈັດກິຈການທາງການຄຶກຂານອກຮະບບໄດ້ຢ່າງຫຼັດເຈນນາກຍິ່ງໜີ້ນ
4. ມີຄວາມຍືດຫຍຸ່ນ ທີ່ໃນດ້ານເວລາ ໜັກສູງ ສະຖານທີ່ເຮືອນ ກາລົງທະບຽນ ກວຽະເປີຍບັນເຈື່ອນໄຂຕ່າງ ຫຼື ໂດຍ ສາມາດຈັດການເຮືອນຮູ້ໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກທີ່ ທຸກເວລາ
5. ມີການຄຶກຂານຢູ່ປະບັດແລະວິທີຮັບຄວາມຮູ້ແລະການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ທີ່ມີມາແຕ່ຕົ້ນເດີມຂອງໜຸ່ມໜຸ່ນ ເປັນກຸ່ມືປັ້ງຄູ່ ທົ່ວລະກຸ່ມືປັ້ງຄູ່ ທີ່ສາມາດນຳມາປະຍຸກຕີໃຫ້ໃນການຈັດການຄຶກຂານອກຮະບບ
6. ເນັ້ນການຝຶກທັກໝະ ກາຣົດ ກາຣົເຄຣະໜ້າ ກາຣົເຄຣະໜ້າ ການຈັດການ ການເພື່ອສະຖານກາຮົນ ການແກ້ປັ້ງຫາ ແລະການປະຍຸກຕີຄວາມຮູ້
7. ລັ່ງເລີມການເຮືອນຮູ້ດ້ວຍການນຳຕົນເອງ ໂດຍກະບວນການຈັດກິຈການ ແລະການສອນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຮືອນສາມາດ ແລ້ວທ່ານຄວາມຮູ້ດ້ວຍຕົນເອງ ຜູ້ສອນເປັນເພື່ອງຜູ້ຄອຍໜີ້ແນະ ແນະນຳແລະທໍາන້າທີ່ອໍານວຍຄວາມລະດວກໃຫ້ຜູ້ເຮືອນ
8. ເຮືອນຮູ້ຈາກກຸ່ມືປັ້ງຄູ່ທົ່ວລະກຸ່ມືປັ້ງຄູ່ ປະຊຸມໜ້ານັ້ນ ແລະເຮືອນຮູ້ຈາກວິທີໜີ້ວິວໃນໜຸ່ມໜຸ່ນ ເພື່ອສ້າງກະບວນການເຮືອນຮູ້ ແລະຕ່ອຍອດຄວາມຮູ້ຈາກໜຸ່ມໜຸ່ນ ເນັ້ນການພື້ນຕົນເອງໄດ້

โสดทัศน์ # 15.11 วิธีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

วิธีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

1. จัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ กับการศึกษาในรูปแบบอื่นทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยถือได้ว่าการศึกษาทุกรูปแบบ เป็นการแสวงหาความรู้และการเพิ่มทักษะ เจตคติและประสบการณ์ ตามคักขณาพของแต่ละบุคคล
2. จัดโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะลุ่งผลให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) และสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการสร้างความรู้ได้ตลอดเวลา ตลอดชีวิตด้วยการเรียนรู้
3. เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผสมผสานกลมกลืนไปกับการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของบุคคล เน้นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติที่ตลอดชีวิต จะต้องรับรู้ข่าวสารข้อมูลจากลื่อต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
4. อุ่นใจบริบทของวิถีชีวิตและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองในวิถีชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยในลักษณะนี้จะเกิดจากความต้องการกระตับความเป็นอยู่ในสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทางหนึ่ง อันได้แก่กลุ่มเยาวชน คนใช้แรงงานและกลุ่มลสตรี เป็นต้น
5. การจัดสภาพการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนรู้เอง เป็นการศึกษาที่เน้นกระบวนการร่ายทอดความเข้าใจในลิ่งแวดล้อมรอบตัวของแต่ละบุคคล เป็นการศึกษาแบบไม่เป็นทางการเป็นการศึกษาตามอัธยาศัยที่ทุกสังคมมีอยู่แล้ว เป็นการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลาในวิถีประจำวัน ทั้งระบบ
6. จัดให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต จากความเชื่อที่ว่ามนุษย์มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แม้ไม่เคยผ่านการเรียนในระบบโรงเรียนเลยก็ตาม การศึกษาตามอัธยาศัยจัดเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งในการศึกษา ทั้งระบบ
7. มีลือและแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ได้ทุกรูปแบบ เพื่อให้สามารถใช้เป็นแหล่งแหล่งการศึกษาและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของบุคคล ทั้งจากลือและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ใกล้ตัว หรือศึกษาและเรียนรู้จากชุมชน สังคม และลิ่งแวดล้อมรอบตัว
8. ให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ ตรงกับความต้องการ อันได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล วัด โรงเรียน ตลาด เป็นต้น
9. การประเมินผลจะขึ้นอยู่กับผู้เรียนเองและการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นการประเมินคุณค่าจากลิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ ความพึงพอใจขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนศึกษาและเรียนรู้จะสั่งสมเป็นประสบการณ์ และสามารถนำไปปรับใช้ ต่อยอดได้ในวิถีชีวิต

โสตทัศน์ # 15.11 วิธีการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (ต่อ)

จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย นั้นอาจจะกล่าวได้ว่า การศึกษาทั้ง 2 รูปแบบมีความเหมือนกันในประเด็นหลักคือ เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคลอย่างแท้จริง จึงตอบสนองต่อความต้องการที่สอดคล้องกับสภาพล้วนตัวและสภาพลัพธ์ ลิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น นอกจากนี้ การศึกษาทั้ง 2 รูปแบบยังเป็นการเรียนรู้เพื่อแก่ปัญหาที่ประสบอยู่ได้อย่างตรงจุด จึงเกิดเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง

โสตทัศน์ # 15.12 การประยุกต์หลักการจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัยสู่การปฏิบัติ

การประยุกต์หลักการจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัยสู่การปฏิบัติ

หลักการประยุกต์วิธีการจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย จะต้องมีการ เผยแพร่ สนับสนุน ส่งเสริม ให้ผู้เรียน ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ นำไปจัดกิจกรรมที่เน้นความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุม และทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

การประยุกต์การจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วยตัวอย่างทั้งในประเทศไทย ประกอบด้วย การจัดศูนย์การเรียน การจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาทางไกล การจัดการศึกษาโดยครอบครัว แหล่งการเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย โครงการพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “เฉลิมราชกุمارี” อุทยานการเรียนรู้ และต่างประเทศประกอบด้วย ห้องสมุดเมือง สถาบันการศึกษา ประเทศไทยเยอรมัน เซ็นไดเมืองเทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่น

การประยุกต์วิธีการจัดการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ขึ้นอยู่กับบริบทและปัจจัยอื่นๆ ต่อการเรียนรู้รอบ ๆ ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัยได้ง่ายและสะดวก การจัดการเรียนรู้การศึกษานอกรอบและ การศึกษาตามอัธยาศัยส่วนใหญ่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ของปัจเจกบุคคล และขณะเดียวกันยังสนับสนุนให้ผู้เรียนหรือประชาชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีลักษณะของเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อการยั่งยืนของการเรียนรู้ในชุมชน

แบบประเมินผลตนเองหลังรับการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับ “จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้”
คำแนะนำ ขอให้อ่านข้อสอบอย่างละเอียดและรอบคอบแล้วจึงตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมายลงกลมล้อมรอบตัวเลือกที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

1. ความคิด ความรู้ลึก และพฤติกรรมของมนุษย์มีความล้มเหลวอย่างไร ให้เลือก 1 คำตอบ
 ก. แบบพฤติกรรมนิยม
 ข. แบบเพชญ์ความจริง
 ค. แบบวิเคราะห์ล้มเหลวนะบุคคล
 ง. แบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบ
 จ. แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
2. เป้าหมายหลักของการปรึกษาซึ่งใช้ทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม คืออะไร
 ก. การช่วยให้ผู้รับบริการเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง
 ข. การช่วยให้ผู้รับบริการหลุดพ้นจากตำแหน่งของชีวิตที่ไม่เหมาะสม
 ค. การช่วยให้ผู้รับบริการเป็นอิสระจากการควบคุมของประสบการณ์จากเยาว์วัย
 ง. การสอนให้ผู้รับบริการสามารถจัดความคิดความเชื่อที่ไร้เหตุผล
 จ. การช่วยให้ผู้รับบริการใช้ P-A-C ได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
3. จากแนวคิดของทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ข้อใดคือตัวอย่างของ อารมณ์ที่เหมาะสมเชิงลบ
 ก. ความท้อแท้
 ข. ความซึมเศร้า
 ค. ความคับข้องใจ
 ง. ความรู้สึกไร้ค่า
 จ. ความหมดหวังในชีวิต

4. ทฤษฎีการปรึกษาแบบใดที่กล่าวถึงเรื่องอิດ อีโก้ และชูเปอร์อีโก้

- ก. แบบเกสตัลท์
- ข. แบบจิตวิเคราะห์
- ค. แบบเพชญความจริง
- ง. แบบพฤติกรรมนิยม
- จ. แบบวิเคราะห์ล้มพันธภาพ

5. ทฤษฎีการปรึกษาข้อใดที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอัตโนหัศน์

- ก. ทฤษฎีการปรึกษาแบบเกสตัลท์
- ข. ทฤษฎีการปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์
- ค. ทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภารณนิยม
- ง. ทฤษฎีการปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม
- จ. ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง

6. ข้อใดเป็นทรัตนะเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีการปรึกษาแบบอัตถิภารณนิยม

- ก. มนุษย์เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและวางแผนได้
- ข. มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความว่างเปล่า
- ค. มนุษย์สามารถที่จะเป็นอิสระจากอดีตที่ไร้สาระ
- ง. มนุษย์เส่วงหาและค้นหาความหมายของชีวิต
- จ. มนุษย์ถูกกำหนดหรือเป็นผลมาจากการแรงขับในจิตใจลับๆ

7. เป้าหมายสำคัญของการปรึกษาแบบแบบพฤติกรรมนิยมมีหลายประการ ยกเว้น ข้อใด

- ก. เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
- ข. มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาอารมณ์ และพฤติกรรม
- ค. มุ่งแก้ปัญหาพฤติกรรมอย่างเฉพาะเจาะจง
- ง. ช่วยป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- จ. มุ่งพัฒนาการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

8. การศึกษาประวัติผู้รับบริการที่เรื่องพัฒนาการในอดีตและข้อมูลในปัจจุบันอย่างรอบด้านเป็นขั้นตอนใดของการ

ให้การปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

- ก. ขั้นการตั้งเป้าหมายในการปรึกษา
- ข. ขั้นการระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหา
- ค. ขั้นการเลือกเทคนิควิธีการเพื่อไปสู่เป้าหมาย
- ง. ขั้นการประเมินและการยุติการให้การปรึกษา
- จ. ขั้นการติดตามผลการให้การปรึกษา

9. เทคนิคสำคัญในการสร้างความใกล้ชิดระหว่างผู้ให้และผู้รับการปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับการปรึกษาดำเนินการตามแผนที่กำหนดคือข้อใด
- ก. การลัษณะ (Commitment)
 - ข. การให้การยอมรับ โดยไม่รับฟังการแก้ตัว (Accept no Excuses)
 - ค. การประเมินตนเอง (Self-Evaluation)
 - ง. การกำหนดแผน (Make a Plan)
 - จ. การมุ่งเน้นพฤติกรรมปัจจุบัน (Focus on Present Behavior)
10. ข้อใดคือแนวคิดร่วมของกลุ่มทฤษฎีมนุษยนิยมเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
- ก. บุคลิกภาพเกิดจากการทำงานของจิตไร้สำนึกระหว่างจิตสำนึก
 - ข. บุคลิกภาพเกิดจากการเลียนแบบตั้งแต่วัยเด็ก
 - ค. บุคลิกภาพสามารถสังเกต วัด และประเมินได้
 - ง. บุคลิกภาพเปลี่ยนได้ด้วยปัจจัยลิงแวดล้อม
 - จ. บุคลิกภาพมีลักษณะเด่น คงที่ และตายตัว
11. ข้อใดคือความหมายของอัตโนมัติตามทฤษฎีตัวตนที่ถูกต้อง
- ก. การรับรู้และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง
 - ข. การรับรู้และเข้าใจบุคลิกภาพของบุคคลอื่น
 - ค. การมีความต้องการบางอย่างแต่ยังไม่สำเร็จ
 - ง. การมีความต้องการบางอย่างและสำเร็จ
 - จ. การมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง
12. ข้อใดคือบุคคลที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ได้ในกรณีที่ครูผู้สอนหรือครูแนะแนวไม่สามารถช่วยเหลือได้
- ก. นักลัทธิ์
 - ข. นักวิชาการ
 - ค. จิตแพทย์
 - ง. ครูฝ่ายปกครอง
 - จ. พยาบาลวิชาชีพ
13. นักจิตวิทยาลัทธิ์มุ่งสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเอง ต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด
- ก. วิธีที่บุคคลคิดเกี่ยวกับผู้อื่น
 - ข. วิธีที่บุคคลล้มพันธุ์กับผู้อื่น
 - ค. วิธีที่พฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น
 - ง. วิธีที่อารมณ์ของบุคคลได้รับอิทธิพลจากพันธุกรรม
 - จ. วิธีที่ความรู้สึกของบุคคลได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น

14. บุคคลเรียนรู้และปรับตัวตามกฎระเบียบของลังคอมที่ตนเป็นสมาชิกจากแหล่งต่างๆ ต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด
- พัฒนารูปแบบ
 - ครอบครัว
 - กลุ่มเพื่อน
 - ลีอมาลชน
 - สถาบันการศึกษา
15. ข้อใดหมายถึง เมื่อมีผู้อื่นอยู่ด้วย บุคคลทำกิจกรรมที่มีความยากหรือความซับซ้อนแยกกัน
- การทดสอบ
 - การหนุนทางลังคอม
 - การยับยั้งทางลังคอม
 - การเกิดขึ้นในกลุ่ม
 - การตีนตันทางลังคอม
16. ข้อใดเมื่อเข้าประจำที่น้ำไปสู่การเกิดสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน
- ความไม่สงบในระบบการบริการในโรงพยาบาล
 - นโยบายการลดการฟื้นฟิตสถาบันและลดบประมาณด้านจิตเวช
 - นโยบายการสร้างโรงพยาบาลทางจิตเวชให้เพียงพอ
 - การเปลี่ยนนโยบายมุ่งเน้นการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าการรักษา
 - การจัดตั้งศูนย์สุขภาพจิตชุมชนกระจายในพื้นที่ต่างๆ
17. ข้อใดกล่าวถึงเป้าหมายการทำงานของจิตวิทยาชุมชนไม่ถูกต้อง
- มุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา (prevention rather than treatment)
 - เลวิมสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพของบุคคล (emphasis on strengths and competencies)
 - เครื่องมือและแนวทางในการช่วยเหลือที่เป็นมาตรฐาน (standardization)
 - การเลวิมสร้างพลังอำนาจของบุคคล (empowerment)
 - การสร้างความร่วมมือกับสาขาวิชาชีพอื่น (collaborative with other disciplines)
18. แนวคิดต้นทุนชีวิต การเรียนรู้ในระบบและนอกระบบ การเรียนรู้การลีบต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงาม จัดเป็น พลังด้านใดในแนวคิดต้นทุนชีวิต
- พลังตัวตน
 - พลังครอบครัว
 - พลังสร้างปัญญา
 - พลังเพื่อนและกิจกรรม
 - พลังชุมชน

19. ข้อใดคือกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาอกรอบบ
 ก. ผู้เรียนก่อนวัยเรียน
 ข. วัยเรียน
 ค. วัยผู้ใหญ่
 ง. วัยผู้สูงอายุ
 จ. ถูกทุกข้อ
20. ข้อใดต่อไปนี้ไม่เกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้พื้นฐานในการศึกษาอกรอบบ
 ก. ความพร้อมของผู้เรียน
 ข. ความต้องการของผู้เรียน
 ค. การสนใจในการเรียนรู้
 ง. การเลริมแรง
 จ. ความคาดหวัง
21. หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้กับผู้เรียนการศึกษาอกรอบบมี 5 หลัก ข้อใด ไม่ เกี่ยวข้อง
 ก. หลักความพร้อมของผู้เรียน
 ข. หลักความสอดคล้องกับสติปัญญาของผู้เรียน
 ค. หลักการสนใจผู้เรียน
 ง. หลักการเลริมแรง
 จ. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิธีการเรียนรู้
22. ทุกข้อเป็นปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาอกรอบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ยกเว้นข้อใด
 ก. กลุ่มพฤติกรรมนิยม
 ข. กลุ่มเรียนนิยม
 ค. กลุ่มพิพัฒนาการนิยม
 ง. กลุ่มปฏิรูปนิยม
 จ. ปรัชญากร่อนสมัยใหม่
23. แนวคิดมโนธรรมลัมนึก ของ เปาโล แพร์ ในขั้นตอนที่ 1 การเสนอรหัส มีลักษณะอย่างไร
 ก. เสนอสถานการณ์ที่เป็นจริงแก่ผู้เรียน
 ข. เป็นการทดสอบความหมายด้วยวิธีการสนทน
 ค. การวิพากษ์วิจารณ์ ผู้เรียนต้องเริ่มตระหนักและมองเห็นปัญหา
 ง. ข้อ ก และ ข ถูก
 จ. ถูกทุกข้อ

24. ข้อใดคือการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

- ก. คุณย์การเรียนรู้มูน
- ข. ห้องสมุด
- ค. สวนสาธารณะ
- ง. น้ำตก ทะเล ภูเขา ป่าไม้
- จ. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา 20303 จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้

ก่อนรับการสอนเสริม	หลังรับการสอนเสริม
1. ง	1. จ
2. ง	2. ง
3. ค	3. ค
4. ค	4. ข
5. จ	5. จ
6. ง	6. ง
7. ง	7. ข
8. ข	8. ข
9. ง	9. ก
10. จ	10. ง
11. ค	11. ก
12. ง	12. ค
13. ก	13. ง
14. ข	14. ก
15. ง	15. ค
16. ข	16. ค
17. ข	17. ค
18. จ	18. ค
19. จ	19. จ
20. จ	20. จ
21. ข	21. ข
22. จ	22. จ
23. ก	23. ก
24. จ	24. จ

